

**ANALIZA RADA KANTONALNIH VLADA U FBIH
U PRVOM KVARTALU 2018. GODINE**

ANALIZA RADA KANTONALNIH VLADA U FBIH, U PRVOM KVARTALU 2018. GODINE

SADRŽAJ

UVOD	4
SAŽETAK	5
ANALIZA	11
SASTAV KANTONALNIH VLADA	12
OSNOVNI PODACI O RADU NA SJEDNICAMA	15
ZAKONODAVNA AKTIVNOST KANTONALNIH VLADA	26
KLJUČNI DOKUMENTI ZA FUNKCIONISANJE INSTITUCIJA – BUDŽET	30
KLJUČNI DOKUMENTI ZA FUNKCIONISANJE INSTITUCIJA - PROGRAM RADA	37
REALIZACIJA UKUPNIH PLANIRANIH OBAVEZA KANTONALNIH VLADA	42
REALIZACIJA ZAKONA IZ PROGRAMA RADA KANTONALNIH VLADA	44
ANALIZA VLASTITOG RADA, OD STRANE KANTONALNIH VLADA	48
ODNOS VLADE I SKUPŠTINE	50
POREĐENJE REZULTATA OSTVARENIH U POSLJEDNJIH NEKOLIKO GODINA	53
KRŠENJE POSLOVNIKA, ZAKONA I USTAVA	56
TRANSPARENTNOST	59
KVALITET ŽIVOTA GRAĐANA U KANTONIMA	61
ZAKLJUČCI I PREPORUKE	66
DODATAK 1. SUMARNI PREGLED VRJEDNOSTI INDIKATORA	69
DODATAK 2. IZDVOJENO, PO KANTONIMA	70

UVOD

Pred vama je analiza podataka, dobijenih monitoringom rada kantonalnih vlada u BiH, koja daje pregled uporednih podataka o radu ovih institucija u periodu 01.01-31.03.2018. godine.

Cilj ove analize je da se sumiraju, uporede i na jednostavan način predstave podaci do kojih je CCI došao prateći rad kantonalnih vlada tokom naznačenog perioda.

Analiza je zasnovana na informacijama prikupljenim iz zvaničnih dokumenata i neposrednim prisustvom sjednicama institucija vlasti, gdje je to prisustvo dozvoljeno.

Ova analiza je jedan u nizu pokušaja Centara civilnih inicijativa da kontinuiranim praćenjem i periodičnim izvještavanjem, javnosti omogući uvid u rad institucija vlasti, nastojeći da iste učini odgovornijim i efikasnijim u obavljanju svojih obaveza.

Na kraju napominjemo da su, zbog netransparentnosti rada Vlade HNK, podaci koji se odnose na ovu instituciju (a prije svega broj održanih sjednica i na njima razmotrenih mjera) nepotpuni. Vlada HNK je, naime, kao reakciju na objektivnu analizu njihovog rada, od strane CCI-a, u prethodnom periodu, i kritiku loših rezultata i negativnih postupaka (uključujući tu i kršenje zakona i netransparentnost), umjesto pozitivne promjene svog rada, u interesu građana (a što je bio cilj kritike), odlučila uvesti svojevrsnu cenzuru, odnosno potpunu kontrolu nad podacima o svom radu, idući tako daleko da su čak i izvode iz zapisnika sa sjednice, koji sadrže dnevni red sjednica i podatke o utvrđenim mjerama, proglašili internim dokumentom, koji nije dostupan javnosti. Tako smo došli u situaciju da javnost uopšte nema elementarne podatke o tome šta Vlada HNK radi, pa čak ni kad održava sjednice i šta na njima razmatra. Pri čemu je problem pokušaja prikrivanja podataka, uočen već ranije. I vjerujemo da je ukazivanje na njega jedan od razloga ovakve reakcije Vlade HNK.

U svakom slučaju, šta god bio motiv, ovakvo ponašanje Vlade HNK je potpuno neprihvatljivo i u suprotnosti sa vrijednostima EU, kojoj težimo i čije standarde bi trebali da poštujemo. A puna transparentnost rada vlasti jedan je od tih standarda.

SAŽETAK

U PRVOM KVARTALU 2018. GODINE, U 2 KANTONALNE VLADE DOŠLO JE DO ZNAČAJNIH PROMJENA U NJIHOVOM SASTAVU. Zanemarimo li, naime, promjenu koja se desila u Vladi BPK, zbog ostavke iz privatnih razloga, ozbiljne promjene desile su se u Vladi KS, u kojoj je smijenjen premijer, zbog toga što je prethodno napustio stranku koja ga je postavila na to mjesto (SDA), a u Vladi TK je došlo do smjene vlade, zbog unutarstranačkih sukoba u SDA, koji su, u konačnici, rezultirali gubljenjem vlasti SDA u TK. U oba slučaja, unutarstranački sukob se završio formiranjem novih političkih stranaka.

Spomenimo da ni u 1. kvartalu 2018. nije bilo smjena ministara zbog loših rezultata njihovih ministarstava ili zbog ponašanja nedostojnog funkcije koju obavljaju. Još uvijek nije smijenjen ni ministar finansija BPK (iz SDA), pravosnažno presuđen zbog falsifikovanja diplome ekonomskog fakulteta. Nije smijenjen ni ministar MUP-a Kantona 10 (iz HDZ BiH), iako bi otkriće da su mu djeca u susjednoj državi primala stipendije za studente slabijeg socijalnog statusa, u svakoj normalnoj državi, podrazumjevalo, u najmanju ruku, promptno podnošenje ostavke iz moralnih razloga. Nije smijenjen, nego je naprotiv za njega obezbjeđeno mjesto i u novoj vladi, ministar MUP-a TK (ex SDA, sada PDA), i pored ukazivanja i opozicije i medija i samog bivšeg premijera, na niz elemenata koji ga čine nedostojnim funkcije koju obavlja. A нико nije podnio ostavku niti je smijenjen ni u Vladi HNK, za koju je sud utvrdio da je nezakonito zaposlila komesara policije ovog kantona i koja, već više od 9 mjeseci izbjegava implementirati presudu suda, odnosno razriješiti nezakonito imenovanog komesara i imenovati novog, u skladu sa zakonom.

KANTONALNE VLADE SU, GENERALNO, I U 1. KVARTALU 2018. GODINE, NASTAVILE DA KRŠE POSLOVNIKE O SVOM RADU, INTENZITETOM ODRŽAVANJA REDOVNIH SJEDNICA KOJI JE ISPOD PREDVIĐENO. U 1. kvartalu 2018. nijedna kantonalna vlada nije imala redovne sjednice svake sedmice, kako je to za sve, osim za Vladu PK, predviđeno njihovim poslovnicima o radu. Najблиže tome bile su vlade ZDK i K10, kojima je falila po jedna sjednica, za prosjek od jedne sjednice sedmično (u 13 sedmica, održale su po 12 redovnih sjednica). S druge strane, najmanje održanih redovnih sjednica, u posmatranom periodu, imale su vlade USK, PK i BPK – po 7, ili svega malo preko polovine od broja redovnih sjednica koje su trebale održati. Kuriozitet je da je Vlada USK bila jedina kantonalna vlada koja je u prethodnoj godini imala intenzitet rada iznad 1 redovne sjednice sedmično, u prosjeku.

DIO KANTONALNIH VLADA NEDOSTATAK REDOVNIH SJEDNICA I PLANSKOG RADA, POKUŠAO JE NADOMJESTITI VANREDNIM SJEDNICAMA - UKUPNO POSMATRANO, VIŠE OD TREĆINE SVIH ODRŽANIH SJEDNICA KANTONALNIH VLADA, U OVOM PERIODU, SU BILE VANREDNE (UKLJUČUJUĆI I HITNE, TELEFONSKE). Većina vlada (izuzetak su vlade PK, SBK, ZHK i K10) su, u posmatranom periodu, održavale i vanredne ili telefonske sjednice (ili i jedne i druge). Stim što je njihov broj kod većine bio ispod broja redovnih sjednica, a samo je Vlada USK imala više vanrednih nego redovnih, i to tri put više (7 redovnih i 20 vanrednih). Upravo zbog velikog broja vanrednih sjednica, sumarno je, u 2017. godini, najveći broj sjednica održala Vlada USK – 27. A najmanje Vlada PK, koja je održala 7 redovnih sjednica, koliko i Vlada USK, ali nijednu vanrednu.

VEĆINA ODRŽANIH SJEDNICA, U 1. KVARTALU 2018. GODINE, SU BILE JEDNODNEVNE. Jedina vlada koja je, u ovom periodu, u značajnoj mjeri održavala višednevne sjednice je Vlada Kantona Sarajevo. Vlada KS je, naime, i 2018. godinu započela sa specifičnim pristupom radu. Ta se specifičnost ogleda u tome da često, u jednom danu, održava dijelove različitih sjednica (započinje, nastavlja ili završava) – po dvije, tri ili čak 5 (Npr. 18.1.2018. održan je završetak 100., nastavak 110. i početak 111. redovne sjednice Vlade KS, a 22.3.2018. održani su završeci čak 4 redovne i 1 vanredne sjednice i početak 1 redovne sjednice). Ovu pomalo konfuznu isprepletenost različitih sjednica, prati i praksa da neke započete sjednice traju sedmicama, ili čak mjesecima (100. redovna sjednica, započeta 26.10.2017. završena je 18.1.2018.; 90. vanredna sjednica, započeta 15.8.2017. završena je na svom trećem nastavku, 22.3.2018.;...). Pri tome, Vladu Kantona Sarajevo Poslovnik obavezuje da „Ukoliko je za sjednicu Vlade predviđen dnevni red koji ne može biti završen u toku jednog radnog dana, sjednica se nastavlja sljedećeg radnog dana do okončanja svih tačaka dnevnog reda...“. Što znači da, ovakvim ponašanjem, Vlada KS krši propise koji regulišu njen rad.

PRODUKTIVNOST KANTONALNIH VLADA, U 1. KVARTALU 2018. GODINE, SUMARNO GLEDANO, ISPOD JE PRODUKTIVNOSTI SVAKOG OD KVARTALA U PRETHODNOJ 2017. GODINI. ČAK ZA TREĆINU NIŽA OD PRODUKTIVNOST U PRETHODNOM, ZADNJEM KVARTALU 2017. Posmatrajući pojedinačno, u produktivnosti kantonalnih vlada, izraženoj u broju razmotrenih mjera tokom posmatranog perioda, primjetne su ogromne oscilacije. Najmanji broj razmotrenih mjera imale su vlade Hecegovačko-neretvanskog, Kantona 10, Posavskog i Zapadno-hercegovačkog kantona. A najviše Kantona Sarajevo, koja je, u 1. kvartalu 2018., razmotrila više mjera nego 4 prethodno navedene vlade zajedno.

NAJVEĆI BROJ MJERA RAZMOTRENIH NA SJEDNICAMA KANTONALNIH VLADA OTPADA NA MJERE DNEVNO-OPERATIVNOG KARAKTERA. Različite odluke, rješenja, saglasnosti i zaključci obuhvataju 69% od ukupne mase razmotrenih mjera na sjednicama svih kantonalnih vlada, u prvom kvartalu 2018. godine. Izvještaji, informacije, planovi i programi zauzimaju dodatnih 22%. Procenat udjela posebno značajnih mjera, kojima se dugoročno, sistemski, mijenjaju određene oblasti i utiče na kvalitet života građana, je mnogo manji. Na zakone otpada svega 2% od ukupne mase razmatranog. A na strategije, 3 promila.

7 OD 10 KANTONALNIH VLADA SE U 1. KVARTALU 2018. GODINE UOPŠTE NIJE BAVILO STRATEGIJAMA. U ovom periodu, na kantonalnim vladama je utvrđeno svega 5 strategija – 3 od strane Vlade KS (sve 3 – Strategija razvoja obrazovanja i nauke KS, Strategija prema mladima i Strategija za uključivanje djece sa poteškoćama u razvoju u obrazovanje – u nacrtu) a po jednu strategiju utvrđile su i vlade BPK i TK. Vlada BPK utvrđila je Strategiju obrazovanja odraslih BPK, u prijedlogu, a Vlada TK Strategiju za uključivanje djece sa poteškoćama u razvoju u obrazovanje, u nacrtu.

ANALIZA MJERA REALIZOVANIH NA VANREDNIM SJEDNICAMA, UKAZUJE NA NEPRIMJERENOST RAZMATRANJA ZNAČAJNOG DIJELA NJIH NA SJEDNICAMA VANREDOG KARAKTERA, A POGOTOVO TELEFONSKIM. Tako su na telefonskim sjednicama, tokom 1. kvartala 2018. godine, usvojene: Odluka o odobravanju prenosa novčanih sredstava iz Budžeta HNK za 2018. godinu Međunarodnoj Zračnoj luci Aerodrom Mostar, Odluka o davanju suglasnosti na Memorandum o razumijevanju između Vlade HNK i "JICA TZO Projekat" Japanske organizacije za međunarodnu suradnju, Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuditelja za predmet javne nabave "Lož ulje", Odluka o usvajanju cjelovitih odgovora na pitanja iz Upitnika EK, Odluka o odobravanju novčanih sredstava Javnom preduzeću RTV BPK Goražde, Zakon o dopuni Zakona o izvršavanju Budžeta KS za 2018. godinu, Zaključak o preraspodjeli sredstava u Budžetu KS za 2018. godinu sa razdjela Ministarstva saobraćaja KS na razdjel Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade. Sve, dakle, odluke koje su trebale biti na vrijeme planirane, pripremljene i realizovane u redovnoj proceduri, na redovnim sjednicama.

SUMARNO GLEDANO, ZAKONODAVNA AKTIVNOST KANTONALNIH VLADA, U 1. KVARTALU 2018. GODINE, U NIVOJU JE KVARTALNOG PROSJEKA IZ PRETHODNE GODINE, ČIJI JE KONAČNI UČINAK, PAK, OCIJENJEN KAO PRILIČNO SKROMAN. Utvrđeno je, ukupno, 40 različitih zakona (30 u prijedlogu, a 10 u nacrtu). Razlike između pojedinih kantonalnih vlada, u ovom kontekstu, nisu zanemarive, ali, generalno, radi se o malom broju utvrđenih zakona, pogotovo u kontekstu opšteg stanja u društvu i evidentne potrebe za dubokim reformskim procesima i koncentrisanjem na ključne probleme građana i na potrebu poboljšanja kvaliteta njihovog života i približavanje standardima Evropske unije. Najviše zakona, tokom prvog kvartala 2018. godine, utvrđile su vlade Tuzlanskog kantona (10) i Kantona Sarajevo (9). Vlade Zeničko-dobojskog i Srednjebosanskog kantona, utvrđile su po pet zakona. A ostalih šest manje od pet zakona, u 1. kvartalu 2018. Ubjedljivo najmanje zakona, u posmatranom periodu, utvrđile su vlade Posavskog i Unsko-sanskog kantona - po 1, te Vlada Bosansko-podrinjskog kantona, koja, u 1. kvartalu 2018. godine, nije utvrđila nijedan zakon.

LOŠ REZULTAT U REALIZACIJI ZAKONA POSEBNO JE NAGLAŠEN ČINJENICOM DA SU SVEGA ČETVRINA UTVRĐENIH ZAKONA NOVI, TZV. TEMELJNI ZAKONI, A DA SU OSTALO TEK IZMJENE I DOPUNE POSTOJEĆIH ZAKONSKIH AKATA. Uz Vladu BPK, koja, u posmatranom periodu, uopšte nije utvrđivala zakone, vlade PK i TK nisu, u 1. kvartalu 2018. godine, utvrđile nijedan novi zakon. Vlade USK, ZHK i K10 utvrđile su po jedan. A vlade ZDK, SBK, HNK i KS po 2 nova zakona. Kuriozitet je da Vlada TK, koja je utvrđila najviše zakona u posmatranom periodu (10), nije utvrđila nijedan novi.

KANTONALNE VLADE, U GLOBALU, POKAZUJU NEDOVOLJNU OZBILJNOST I ODGOVORNOST, U PLANIRANJU SVOG RADA. Samo su dvije kantonalne vlade – vlade ZDK i SBK – imale utvrđen i ozvaničen program svog rada za 2018. godinu, do kraja 2017. godine. Do kraja prvog kvartala, svih 10 vlada su utvrdile programa svog rada za 2018., ali je samo jedan od 6 programa vlada koji se potvrđuju u skupštini i usvojen do kraja ovog perioda (program Vlade SBK). Što znači da je 5 kantonalnih vlada – vlade PK, HNK, ZHK, K10 i BPK – kraj 1. kvartala 2018. dočekalo bez ozvaničenog, od skupštine odobrenog, operativnog programa rada za ovu godinu. A radi se, podsjetimo, o ključnom alatu za povećanje efikasnosti rada institucija i njihove fokusiranosti na projektovane ciljeve.

ŠTO SE TIČE OBIMA POJEDINAČNIH PROGRAMA RADA KANTONALNIH VLADA ZA 2018. GODINU, KOJI SU NAM DOSTUPNI, EVIDENTNE SU ZNAČAJNE RAZLIKE. ŠTO GOVORI I O NEUJEDNAČENOJ METODOLOGIJI I O RAZLIČITIM AMBIČIJAMA I RAZLIČITOM SAGLEDAVANJU VLASTITIH MOGUĆNOSTI. Najniži obim godišnjim programom planiranih obaveza, u 2018. godini (posmatrajući 6, u 1. kvartalu ove godine, dostupnih programa), ima Vlada SBK - svega 106 mјera. S druge strane, daleko najveći obim planiranih mјera, u 2018., ima Vlada Kantona Sarajevo – 327. Programi za 2018., ostalih kantonalnih vlada kreću se u relativno malom rasponu od 134 planirane mјere Vlade BPK, do 200 Vlade TK. I obimi, programima rada za 2018. godinu, planiranih zakonodavnih obaveza, značajno se razlikuju i kreću od svega 10 zakona planiranih od strane Vlade ZDK, do 37 planiranih od strane Vlade KS.

LOŠA REALIZACIJA PLANIRANIH OBAVEZA KONTINUIRANI JE PROBLEM U RADU KANTONALNIH VLADA. Nijedna kantonalna vlada nije u potpunosti realizovala svoj plan za prvi kvartal 2018. godine. No, međusobne razlike, u broju utvrđenih mјera i stepenu realizacije, su drastične. Nominalno, realizacija se kreće od svega 14 utvrđenih planiranih mјera od strane vlada BPK i SBK, do 52 utvrđene mјere Vlade ZDK. Vlade TK i ZDK imaju najveći procenat realizacije planiranih obaveza, u 1. kvartalu – Vlada TK 65%, Vlada ZDK 57%. Sve ostale vlade (čiji su nam programi dostupni) imaju realizaciju ispod 50% (Vlada SBK 38%, Vlada USK 25%, Vlada BPK 25%, Vlada KS 20%). Što se tiče zakona, od ukupno 64 zakona, koliko je, po programima rada, trebalo utvrditi do kraja marta 2018. godine, utvrđeno ih je svega 15. Dakle, manje od četvrtine.

IAKO JE POVREMENA ANALIZA STEPENA REALIZACIJE PLANIRANIH OBAVEZA OSNOV ZA DOBRE REZULTATE U OVOM KONTEKSTU, ODNOSNO ZA PRAVOVREMENO PREDUZIMANJE NEOPHODNIH MЈERA U SITUACIJAMA ZASTOJA U REALIZACIJI, KANTONALNE VLADE NISU SKLONE OVOM MEHANIZMU. Osim što ovo pitanje nije ni poslovnički uređeno na jedinstven način i što su kod većine neke obaveze postavljene prilično neodređeno, evidentan je i različit stepen discipline u ispunjavanju obaveza. Tako je godišnji izvještaj o radu Vlade za 2017. god, do kraja 1. kvartala 2018., utvrdilo tek 5 Vlada, a u istom periodu, nijedan nije i razmatran u Skupštini. Upozoravamo na posebnu važnost kvartalnog razmatranja rezultata rada, posebno u kontekstu realizacije (programom rada ili akcionim planovima) planiranih aktivnosti, na što, na žalost, eksplicitnu obavezu ima jedino Vlada BPK (kod ostalih je to ostavljeno kao mogućnost „na zahtjev Skupštine“, što se, u principu, ne dešava). Kao poseban problem vidimo i odnos prema razmatranju svog rada u prethodnom periodu, od strane vlada, koje izvještaje o tome odrađuju, zapravo, kao obavezu prema skupštini (propisanu njenim poslovnikom), a ne kao važan mehanizam koji će im pomoći da na vrijeme uoče nedostatke u svom radu i otklone ih, podižući svoju efikasnost, u nastavku rada. Tako da se, nerijetko, izvještaji o radu, koncentrišu na ono što je uspješno realizovano (i pretvaraju u propagandu i samopromociju vlade), a ignoriraju ono što nije, mada bi, u kontekstu poboljšanja efikasnosti i otklanjanja uzroka problema u radu, mnogo logičniji bio obrnut pristup (koji podrazumijeva objektivnu analizu, argumente, samokritiku i izlazne strategije).

NAKON ŠTO JE, U PRETHODNIM GODINAMA, DVA PUTA ZA REDOM, 6 KANTONA SVOJ BUDŽET DOBILO NA VRIJEME, ŠTO JE BIO NAJBOLJI DOTADAŠNJI REZULTAT, PRI USVAJANJU BUDŽETA ZA 2018. NAPRAVLJEN JE DODATAN ISKORAK, PA JE 8 KANTONA DOBILO BUDŽET U ZAKONOM PROPISANOM ROKU. Što je, s obzirom na dugogodišnju praksu nepoštovanja zakonskih i podzakonskih akata koji regulišu njihov rad, u ovom kontekstu, veliki uspjeh za kantonalne institucije vlasti. Međutim, posmatrajući, konkretno, obaveze vlada u ovom kontekstu, situacija nije tako dobra. Naime, samo je jedna vlada – Vlada Tuzlanskog kantona – svoj dio obaveza, u vezi sa budžetom za 2018., uradila na vrijeme, u skladu sa rokovima koje propisuje Zakon. Naime, Zakon o budžetima u FBiH,

nakon usvojenih izmjena, od 2014. godine, propisuje obavezu vlada da utvrde nacrt budžeta do 1. novembra. 8 kantonalnih vlada je nacrt budžeta za 2018. utvrdilo sa zakašnjenjem – od 2 dana do više od 2 mjeseca. A Vlada ZHK nije uopšte utvrđivala budžet u nacrtu, nego je budžet u ovom kantonu usvajan po skraćenom postupku, odmah u prijedlogu.

EVIDENTNO JE DA NI IZMJENE ZAKONA NISU POVEĆALE DISCIPLINU VLADA U PROCESU USVAJANJA BUDŽETA. Promjene u Zakonu o budžetima u FBiH, izvršene krajem 2013. godine, napravljene su da olakšaju vladama ispunjavanje zakonskih obaveza u ovom kontekstu. Od 2014. ranija obaveza da do 1. novembra premijer podnese skupštini prijedlog budžeta za sljedeću godinu, pretvorena je u obavezu da do tog datuma vlada utvrdi nacrt budžeta. No, i pored toga, nastavljeno je sa masovnim kršenjem zakonskih obaveza. Od 50 kantonalnih budžeta usvojenih u posljednjih 5 godina, tek 5 njih su usvojeni uz vladino poštovanje krajnjeg roka za utvrđivanje nacrt-a ovog dokumenta. Po jednom su to uradile vlade USK, SBK i TK i dva puta Vlada KS. S druge strane, 12 budžeta je, u ovih 5 godina, doneseno po skraćenoj proceduri, bez usvajanja nacrt-a. Od toga u ZHK 5 puta zaredom.

POSEBAN PROBLEM JE DONOŠENJA BUDŽETA NA NETRANSPARENTAN NAČIN, UZ IGNORIRANJE POTREBE ZA UČEŠĆEM JAVNOSTI U ČITAVOM PROCESU. Sedam kantona dobilo je budžete za 2018. godinu bez organizovanja javnih rasprava, u kojim bi se interesnim grupama, sindikatima, nvo, građanima kao pojedincima, omogućilo da iskažu svoje mišljenje i daju prijedloge, u vezi sa sadržajem Budžeta. Javne rasprave organizovane su jedino u Unsko-sanskom, Tuzlanskom i Kantonu Sarajevo.

VISINE KANTONALNIH BUDŽETA SU KRAJNJE NERAVNOMJERNE. PK, BPK, ZHK i Kanton 10 raspolažu, u 2018. godini, sa budžetima od manje od 100 miliona KM (prva dva oko 40, a druga 2 oko 80), budžeti SBK, HNK i USK se kreću između 200 i 224 miliona KM, budžeta ZDK je oko 320 miliona, TK oko 385, a Kanton Sarajevo ima budžet od čak cca 770 miliona KM. Praktično Budžet za KS, od 769 miliona KM predstavlja skoro trećinu ukupne vrijednosti svih kantonalnih budžeta – 32,6%. Budžeti TK i ZDK (kao najveći nakon budžeta KS), zajedno, takođe su blizu trećine – 29,9%. A svi ostali kantoni raspolažu sa 37,5% od ukupnog novca koji su planirali da u 2018. godini potroše kantoni u FBiH.

NAJVIŠE SREDSTAVA U BUDŽETIMA ODLAZI NA PLATE BUDŽETSKIH KORISNIKA. Od cca 2 milijarde i 356 miliona KM, koliko, zbirno, iznose svi kantonalni budžeti, za 2018. godinu, na plate (ili, preciznije: na plate i naknade zaposlenim i doprinose poslodavca) će se potroši cca milijardu i 222 miliona KM. Što je preko polovine (tačnije 52%) svih budžetskih sredstava. Samo se u Kantonu Sarajevo, za plate (i naknade i doprinose) izdvaja manje od 50% budžeta (i to znatno manje). U ostalih 9 kantona za plate se izdvaja gotovo isto (BPK) ili više nego za sve ostale troškove zajedno. Procentualno, najviše se za plate (odnosno najmanje za ostale namjene) izdvaja iz budžeta Zapadnohercegovačkog (67%) i Unsko-sanskog kantona (65%). Kanton Sarajevo za ovu namjenu izdvaja svega 37%, stim da ima i daleko najveći budžet, tako da mu za ostale potrebe (uključujući i razvoj) ostaje najviše sredstava – od ukupne količine novca koji se iz svih kantonalnih budžeta troše na „ostale potrebe“ (osim plata) na KS otpada čak 43%.

NEDOVOLJNA EFIKASNOST KANTONALNIH VLADA DOVODI I DO LOŠIH REZULTATA SKUPŠTINA, NAROČITO U SFERI REALIZACIJE ZAKONA I OBAVEZA PLANIRANIH PROGRAMOM RADA. ŠTO JE VIŠE NEGO OČITO IZ REZULTATA U PRVOM KVARTALU 2018. GODINE. Krajnji rezultat realizacije planiranih zakonodavnih aktivnosti u prvom kvartalu 2018. godine je 5(!) usvojenih zakona (uz još 6 prihvaćenih u nacrtu), od 138(!) planiranih programima rada vlada USK, TK, ZDK, BPK, SBK i KS (preostale 4 vlade – PK, HNK, ZHK i K10 – nisu imale operativne programe rada za 2018. godinu, do kraja posmatranog perioda). No, dok praćenje realizacije zakona, u odnosu na planirane obaveze, odgovornost primarno povezuje sa vladama i njihovom nedovoljnom efikasnošću, dotle, analiza kompletne zakonodavne aktivnosti, na kantonalnom nivou, u prvom kvartalu 2018. godine, ukazuje da svoj dio odgovornosti, za loše rezultate, snose i skupštine, svojom nedovoljnom efikasnošću. Naime, od 40 zakona utvrđenih na kantonalnim vladama, tokom 1. kvartala 2018. godine (29 u prijedlogu i 11 u nacrtu), njih 20, odnosno, tačno polovina (16 u prijedlogu i 4 u nacrtu), nije razmatrano u skupštinsama, do kraja ovog kvartala.

KANTONALNE VLADE, NA ŽALOST, SVOJIM PONAŠANJEM, SVIH OVIH GODINA, UMJESTO DA GRADE, URUŠAVAJU PRAVNU DRŽAVU. One ne poštuju ni svoje ni poslovnike o radu skupština, ni zakone, a ni Ustav. Poslovnići se krše neodržavanjem redovnih sjednica u propisanom tempu, neutvrđivanjem godišnjih programa rada u za to predviđenom roku, neodgovaranjem na poslanička pitanja ili kašnjenjem sa odgovorima, neusvajanjem zapisnika sa održane sjednice odmah na sljedećoj sjednici, itd.

Redovno se krši Zakon o budžetima u FBiH, nepridržavanjem rokova iz „Budžetskog kalendara“. Krši se i Zakon o slobodi pristupa informacijama, neodgovaranjem na dostavljene zahtjeve, ukoliko su oni neugodni predstavnicima vlasti. U HNK je, nakon presude Kantonalnog suda u Mostaru, u junu 2017. godine, i formalno-pravno utvrđeno da je Vlada, prije tri i po godine, nezakonito zasnovala radni odnos sa komesarom policije i taj problem još uvijek nije riješen. Sve kantonalne vlade krše Zakon o ravnopravnosti polova, jer broj žena u njihovom sastavu ne odgovara Zakonom propisanom - sumarno gledano, žene zauzimaju tek 10% mesta u kantonalnim vladama, što znači 4 puta manje od zakonskog minimuma. U vladama ZDK i HNK čak nema niti jedne žene. Što je skandal koji prolazi bez adekvatne reakcije javnosti.

OSIM KRŠENJA ZAKONA, U POSMATRANOM PERIODU REGISTROVAN JE NASTAVAK KRŠENJA USTAVA, ODNOSENJE, IGNORISANJA RANIJE DONESENIH PRESUDA USTAVNIH SUDOVA, U POJEDINIM KANTONIMA. Vijeće za zaštitu vitalnih interesa Ustavnog suda FBiH, početkom februara 2017., donijelo je presudu da je Nacrtom Zakona o udžbenicima i nastavnim sredstvima za osnovne i srednje škole u Kantonu 10, povrijeđen vitalni nacionalni interes bošnjačkog i srpskog naroda. No, nova verzija ovog zakona, koja bi bila u skladu sa ustavnim pravima svih konstitutivnih naroda (i ostalih) nije razmatrana, na Vladi K10, ni do kraja 2017. ni do kraja 1. kvartala 2018. godine. Što se tiče presuda koje već godinama čekaju na implementaciju:

Skupština PK obustavila je razmatranje i usvajanje, pred lokalne izbore, praktično, već dogovorenih, Ustavnih promjena u ovom kantonu, a na koje je obavezuje presuda Ustavnog suda, kojom je konstatovano da se postojećim odredbama Ustava PK krše prava i dovodi u pitanje konstitutivnost sva tri naroda na ovom području. Slično je i u HNK, u kome je još uvijek je na snazi Ustav iz 1996. godine, po kome su samo Hrvati i Bošnjaci konstitutivni narodi, službeni jezici su hrvatski i bošnjački jezik, itd. U Zapadnohercegovačkom i Kantonu 10 je, ustavnim amandmanima iz 2005. i 2011, obezbjeđeno poštovanje prava konstitutivnih naroda, ali još uvijek nisu provedene presude Ustavnog suda Federacije iz 1998. Ustavni sud Federacije BiH, donio je, u proteklim godinama, i nekoliko presuda koje se odnose na povredu prava na lokalnu samoupravu u Kantonu Sarajevo, koje još nisu provedene.

A KRŠE SE I MEĐUNARODNI STANDARDI I PROPISI U KONTEKSTU LJUDSKIH PRAVA. U tri kantona – SBK, HNK i ZDK – imamo na djelu segregaciju u obrazovanju, što je anticivilizacijski i duboko nehumanini čin na kome vladajuće nacionalističke politike istrajavaju, bez obzira na višestruka upozorenja iz EU, da se ta praksa mora promijeniti.

REZULTATI RADA KANTONALNIH INSTITUCIJA VLASTI U DIREKTNOJ SU VEZI SA KVALITETOM ŽIVOTA GRAĐANA U NJIHOVIM KANTONIMA. Bez obzira na ogromne razlike između pojedinih kantona, može se reći da je taj kvalitet, generalno, na vrlo niskom nivou. O čemu govore i visine prosječnih plata, po kantonima, koje su znatno ispod visine potrošačke korpe u BiH, koja iznosi oko 1900 KM. Ubjedljivo najniža prosječna plata je u SBK – svega 712 KM (po podacima ZZS FBIH, iz januara 2018.), a najviša u KS – 1093 KM (jedina koja prelazi 1000 KM).

U KONTEKSTU STVARANJA MOGUĆNOSTI ZA POBOLJŠANJE KVALITETA ŽIVOTA GRAĐANA VRLO JE VAŽNO KONCENTRISANJE VLASTI NA KLUČNE PROBLEME GRAĐANA I REFORMSKE PROCESE. ODNOSENJE NA DONOŠENJE MJERA KOJE SISTEMSKI MOGU DOVESTI DO POBOLJŠANJA STANJA U ODREĐENIM OBLASTIMA. Nažalost, podaci o skromnom broju utvrđenih temeljnih zakona i strategija, zanemariv stepen realizacije planiranih obaveza, generalni zastoj u realizaciji Reformske agende i sveprisutni manjak tolerancije, međusobnog uvažavanja i koncentrisanosti na interesu građana, umjesto na lične i uskostranačke, pogotovo u ovom predizbornom periodu, ne budi nadu u pozitivnu promjenu u odnosu političara prema svojim obavezama.

SPOROST U REALIZACIJI SVOJIH OBAVEZA I NEZAINTERESOVANOST ZA ISTINSKU PROMJENU, U INTERESU GRAĐANA, VIDLJIV JE I IZ ODNOSA PREMA REFORMSKOJ AGENDI. Realizacija akcionih planova za Reformske agende, generalno, ide sporo i u neskladu sa postavljenim rokovima. A pojedine vlade čak i ne razmatraju ili bar javnost ne upoznaju sa informacijama o stepenu realizacije, koji bi trebale redovno da prate (pa tako iz HNK, ZHK i PK nemamo zvaničnih informacija o realizaciji akcionih planova za realizaciju Reformske agende). Po raspoloživim podacima, od ukupno 591 mjere, koliko sumarno sadrže svi kantonalni akcioni planovi za realizaciju Reformske agende, u potpunosti je realizovana tek nešto više od trećine (tačnije 35,4%). Za nešto manje od trećine mjera (31,1%), realizacija je u toku, odnosno, ili su, trenutno, djelimično realizovane ili spadaju u mjere koje se kontinuirano realizuju. A trećina (tačnije 33,5%) su mjere čija realizacija nije ni započeta. Pojedinačno gledano, u realizaciji mjera iz Reformske agende, prednjači Tuzlanski kanton. Od 71 mjere u Akcionom planu TK za realizaciju Reformske agende za BiH za period 2015.–2018. godina, 46 ih je realizovano u potpunosti, za 10 je realizacija u toku, a za 11 se radi o kontinuiranoj realizaciji. Od 11 zakona u Planu, 9 ih je realizovano u potpunosti, a 2 djelimično. Tuzlanski kanton, uz Zeničko-dobojski, ima i najmanji stepen mjera nad kojima realizacija nije ni započeta – TK 6%, ZDK 2%. Jednocifren postotak ovih mjera ima još jedino USK – 9%. U još 4 kantona broj mjera nad kojima realizacija nije ni započeta zauzima manje od 50% od planiranog akcionim planom kantona – u KS 21%, BPK 22%, HNK 44% i PK 47%. U preostala 3 kantona, procenat mjera nad kojim nije ni započeta realizacija, u njihovim akcionim planovima, je iznad 50% - u SBK 54%, K10 57% i ZHK – čak 73%.

TRANSPARENTNOST RADA KANTONALNIH VLADA, U GLOBALU, NIJE ZADOVOLJAVAĆA. No, trenutno je najalarmantnija (i neuporediva sa drugima) situacija u HNK, čija Vlada je, u januaru 2018. donijela odluku kojom izvode sa zapisnika sa sjednica Vlade proglašava internim aktima, koji će biti dostupni samo članovima Vlade. Time je doslo do kulminacije netransparentnosti, koja je već duže vrijeme karakteristika rada ove vlade, na šta ukazuju i novinari i predstavnici međunarodnih organizacija, a na šta je permanentno, u prethodnom periodu, upozoravao i CCI. Naime, Vlada HNK ne najavljuje svoje sjednice, sa redovnih pravi selektivne informacije, o vanrednim i telefonskim uopšte ne obavješta javnost, zapisnike ne usvaja na način propisan Poslovnikom, nego neradovno i sa višemjesečnim kašnjenjima, a sada ih i krije od javnosti. Zna proći i po nekoliko mjeseci a da javnost (građani ovog kantona, prije svega) nema elementarne informacije šta Vlada HNK radi. A pri tome, na hitnim, telefonskim sjednicama (po kojim je bila neslavni rekorder u prethodnoj godini), koje ne najavljuje i o kojim ne izvještava javnost, (pre)često donosi odluke potpuno neprimjerene za ovakav tip sjednica. Rješenja o razrješenjima i imenovanjima i zapošljavanjima, npr. Zatim, odluke o javnim nabavkama, odluke o koncesijama, odluke o odobravanju novčanih isplata iz budžeta Kantona, pa čak i odluka o kreditnom zaduživanju Kantona. Odluke, dakle, koje po svom karakteru i sadržaju podrazumijevaju planski pristup, ozbiljan odnos, rad na redovnim sjednicama i – potpunu transparentnost!

I dok je vladama u EU, kojoj težimo, puna transparentnost nešto što se podrazumijeva i nepoštovanje čega bi izazvalo promptne ostavke ili smjene, dok vlada susjedne Republike Hrvatske ima direktnе prenose svojih sjednica i punu dostupnost svih akata koji imaju veze s njenim radom, dotele Vlada HNK pokušava svoj rad sakriti od javnosti i uvid u njega svesti na probrane, cenzurisane, od Vlade odobrene informacije, koje će se plasirati dozirano i kad to Vladi odgovara, a u načelu sa što većim zakašnjnjem. Pa je tako i odluka o proglašenju zapisnika internim aktima Vlade, nedostupnim javnosti, prikrivana mjesecima.

Naprosto je nevjerojatno da su čak i informacije o održanim sjednicama i tačkama dnevnog reda na njima i donešenim odlukama, postale tajna. I da jedna vlada na tako drastičan način krši Zakon o slobodi pristupa informacijama i dobre prakse transparentnosti kojih u BiH i te kako ima (pa čak i u HNK, čija Skupština, za razliku od Vlade, pokazuje ozbiljnost i dignitet koju jedna institucija vlasti mora da ima, i na argumentovanu kritiku ne reaguje uvredama i cenurom, nego povećanjem transparentnosti i uvažavanjem stavova i preporuka civilnog društva, s ciljem povećanja kvaliteta svog rada, u interesu građana).

**ANALIZA RADA KANTONALNIH VLADA U FBIH
U PRVOM KVARTALU 2018. GODINE**

SASTAV KANTONALNIH VLADA

	USK	PK	TK	ZDK	BPK	SBK	HNK	ZHK	KS	K10
SDA	5	2		6	3	4	6		7	1
HDZ		7		2		4	6	9		5
SBB	2		3	3					5	
HSP		1								
SBiH					1					
NSRB			1							
BPS			1						1	
SzBG					1					
NP BiH					1					
LDS					1					
SNSD										3
Nestranački	3		8		1	1				

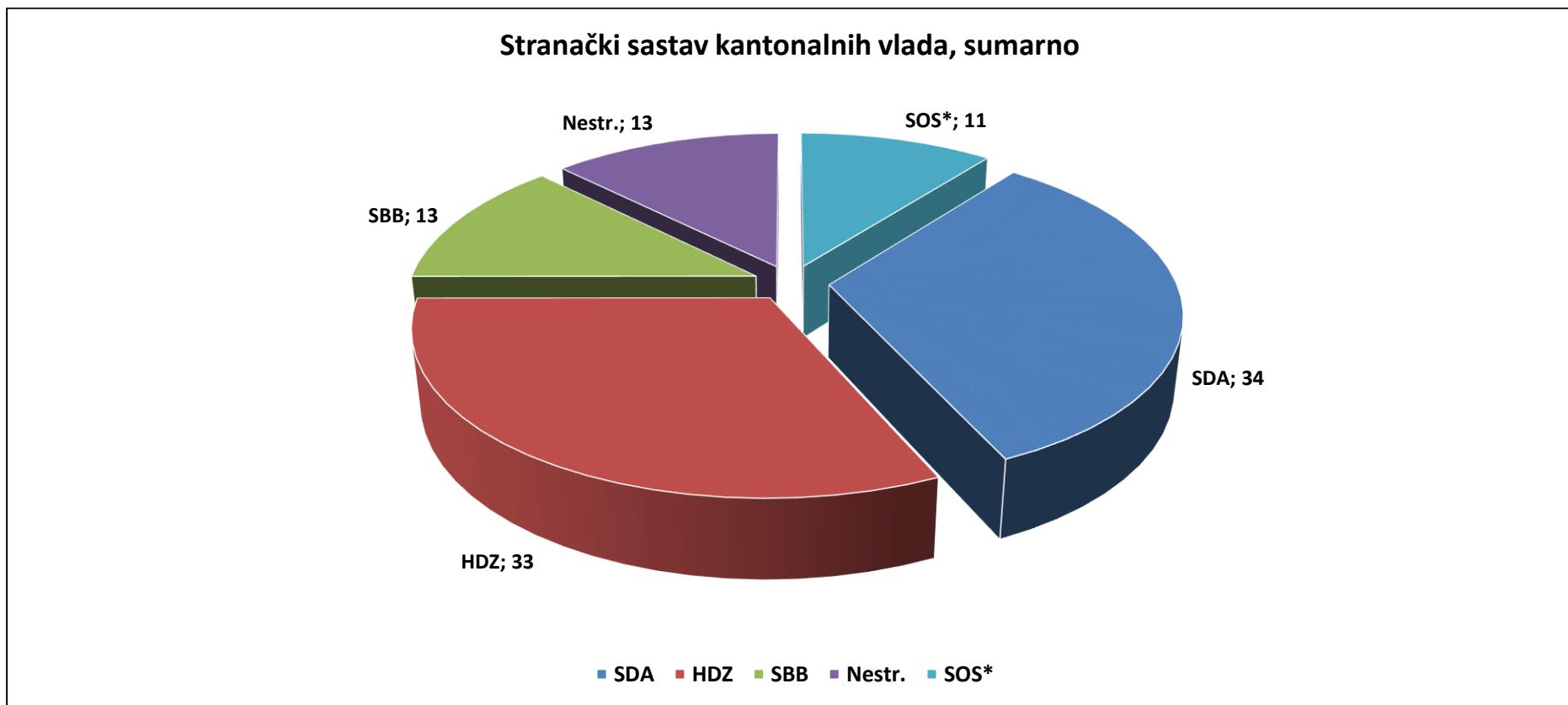
Tabela 1: Stranački sastav kantonalnih vlada, na kraju 1. kvartala 2018. godine

U prvom kvartalu 2018. godine, u tri kantonalne vlade došlo je do određenih promjena u njihovom sastavu.

U Tuzlanskom kantonu je, zbog unutrašnjih sukoba, u SDA, došlo do smjene Vlade i do promjene skupštinske većine, u kojoj SDA, kao stranka, više ne učestvuje. U Kantonu Sarajevo je, zbog napuštanja stranke koja ga je postavila na to mjesto (SDA) došlo do smjene premijera, bez promjena u skupštinskoj većini i ostatku Vlade. U BPK je ministrica za pravosuđe, upravu i radne odnose Vlade BPK (Radmila Janković iz SDA), podnijela ostavku krajem januara (zbog penzionisanja), a do kraja prvog kvartala nije imenovan novi čelnik ovog ministarstva.

Ni u prvom kvartalu 2018. nije bilo smjena ministara zbog loših rezultata njihovih ministarstava ili zbog ponašanja nedostojnog funkcije koju obavljaju. Još uvijek nije smijenjen ni ministar finansija BPK (iz SDA), pravosnažno presuđen zbog falsifikovanja diplome ekonomskog fakulteta.

Nije smijenjen ni ministar MUP-a Kantona 10 (iz HDZ BiH), iako bi otkriće da su mu djeca u susjednoj državi primala stipendije za studente slabijeg socijalnog statusa, u svakoj normalnoj državi, podrazumijevalo, u najmanju ruku, promptno podnošenje ostavke iz moralnih razloga. Nije smijenjen, nego je naprotiv za njega obezbjeđeno mjesto i u novoj vladu, ministar MUP-a TK (ex SDA, sada PDA), i pored ukazivanja i opozicije i medija i samog bivšeg premijera, na niz elemenata koji ga čine nedostojnim funkcije koju obavlja. A нико nije podnio ostavku niti je smijenjen ni u Vladi HNK, za koju je sud utvrdio da je nezakonito zaposlila komesara policije ovog kantona i koja, već više od 9 mjeseci izbjegava implementirati presudu suda, odnosno razriješiti nezakonito imenovanog komesara i imenovati novog, u skladu sa zakonom.

Grafikon 1 (* SOS = Sve ostale stranke: SNSD (3), BPS (2), SBiH (1), HSP (1), NSRB (1), SzBG (1), NP BiH (1), LDS (1))

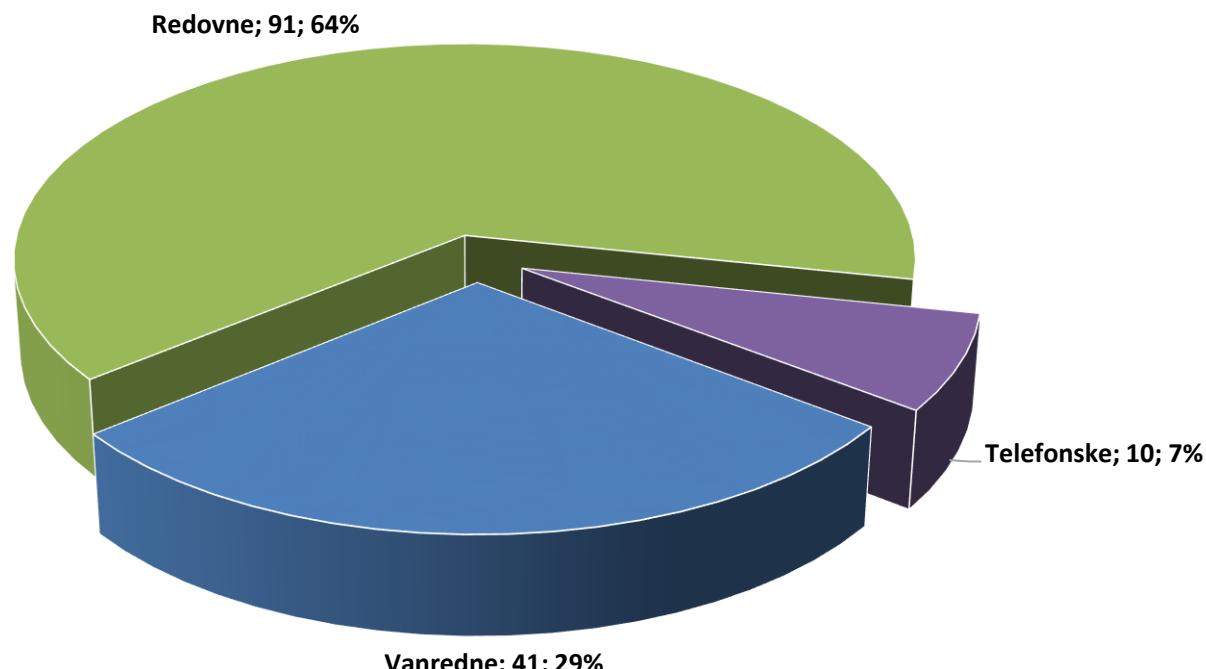
Inače... Samo u jednom kantonu – ZHK – skupštinska većina i vlada su jednostranačke. U ostalim su na vlasti koalicije. U 4 kantona vodeća stranka koalicije je SDA, u 2 HDZ (plus jednostranačka vlada u ZHK), a u 2 SDA i HDZ imaju podjednak broj stranačkih članova vlade (ako Ministra finansija u Vladi SBK, koji je u Vladu ušao na prijedlog HDZ-a, tretiramo kao nestranačkog, nezavisnog člana Vlade). Samo jedna vlada, trenutno, nije pod kontrolom jedne od ove dvije stranke (ili obije zajedno) – vlada TK, koju, nakon kulminacije sukoba u SDA, u ovom kantonu, vode „odmetnuti“ kadrovi ove stranke.

Sumarno, od 105 ministara i premijera kantonalnih vlada, njih 34 su iz SDA, 33 iz HDZ-a, 13 iz SBB-a, 13 je, uslovno rečeno, nestranačkih, a 11 ih je iz 8 stranaka sa jednim, dva, do tri ministra u nekoj od vlada.

OSNOVNI PODACI O RADU NA SJEDNICAMA

U prvom kvartalu 2018. godine, kantonalne vlade održale su, ukupno, nešto više od 140 sjednica¹ (u više od 165 zasjedanja, jer je dio sjednica održan u nastavcima). Više od trećine održanih sjednica su bile vanredne ili telefonske sjednice.

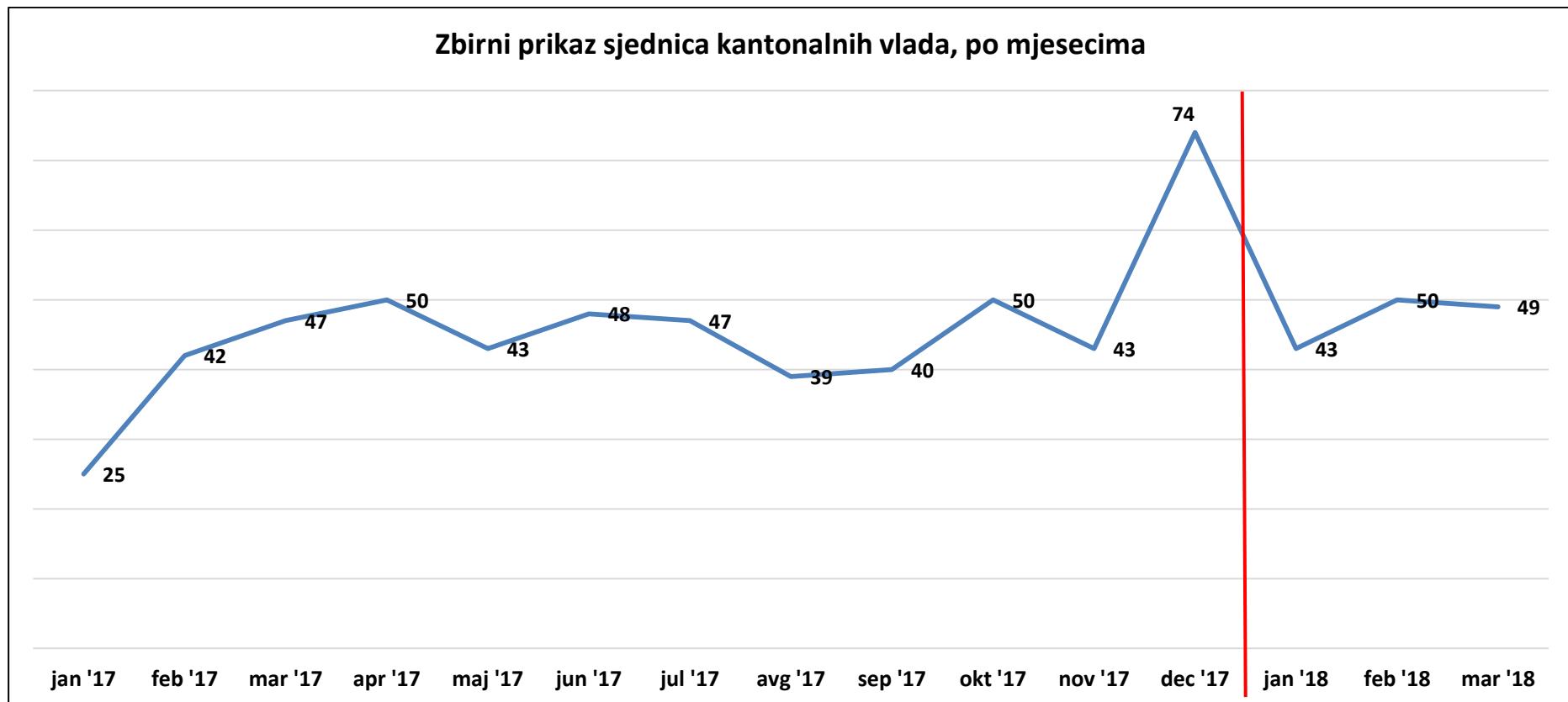
Sjednice kantonalnih vlada održane u 1. kvartalu 2018. godine, sumarno

Grafikon 2

¹ Po javno dostupnim podacima, održano ih je 142, ali, zbog netransparentnosti Vlade HNK, koja ne objavljuje ni najave ni informacije, ni zapisnike sa vanrednih i hitnih sjednica, koje održava, nemamo tačan broj.

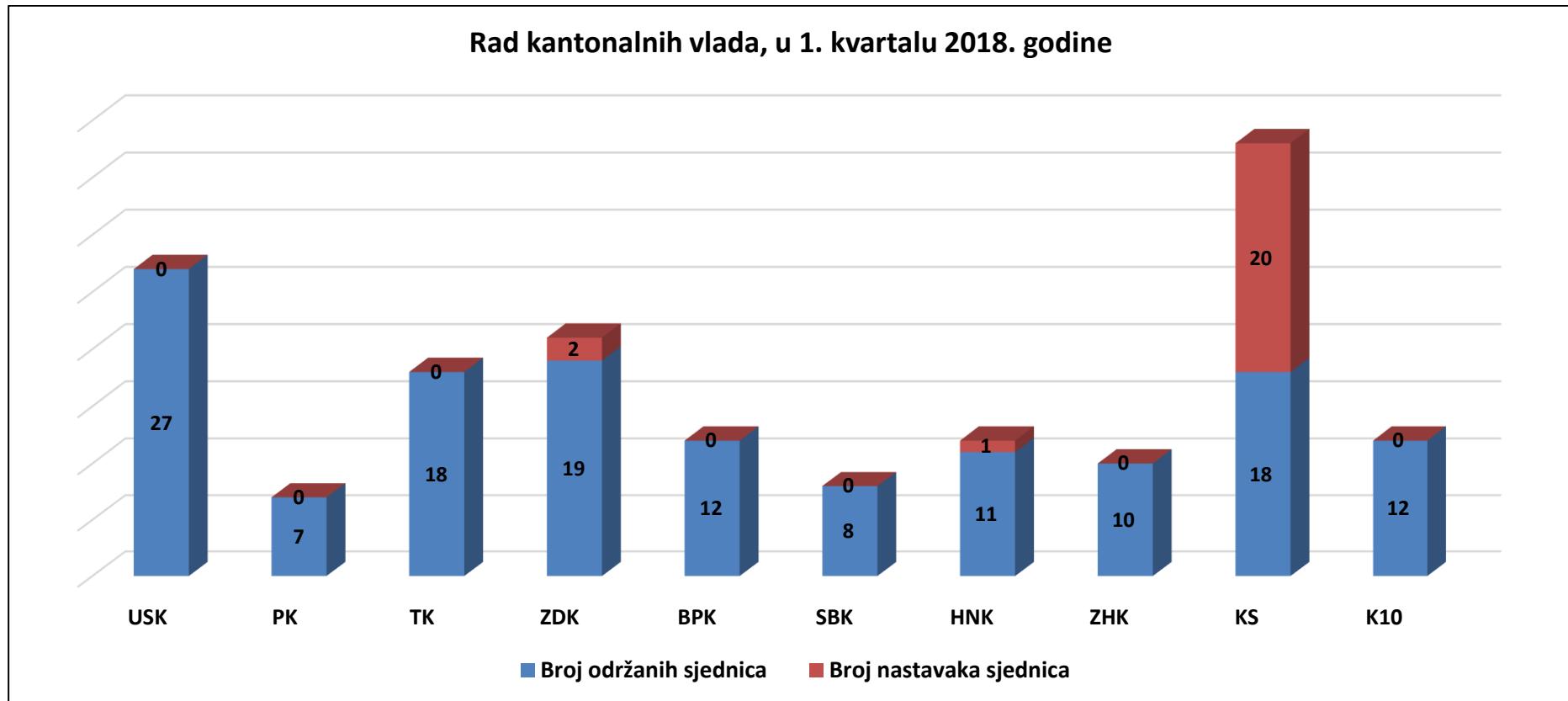
Sumarno, posmatrajući sve kantonalne vlade zajedno, intenzitet rada, odnosno broj održanih sjednica, u 1. kvartalu 2018. za 15% je niži od intenziteta rada u prethodnom, 4. kvartalu 2017. godine. No, gledajući ukupne rezultate u prethodnoj godini, nešto je viši (za 3,6%) od kvartalnog prosjeka u toj godini.

Grafikon 3

Većina održanih sjednica kantonalnih vlada, u 2017. godini, su bile jednodnevne. Zanemarimo li jednu sjednicu održanu u dva nastavka Vlade Hercegovačko-neretvanskog kantona, te 2 Vlade Zeničko-dobojskog, jedina vlast koja je u značajnoj mjeri održavala višednevne sjednice je Vlada Kantona Sarajevo.

Vlada KS je, naime, i 2018. godinu započela sa specifičnim pristupom radu. Ta se specifičnost ogleda u tome da često, u jednom danu, održava dijelove različitih sjednica (započinje, nastavlja ili završava) – po dvije, tri ili čak 5 (Npr. 18.1.2018. održan je završetak 100., nastavak 110. i početak 111. redovne sjednice Vlade KS, a 22.3.2018. održani su završeci čak 4 redovne i 1 vanredne sjednice i početak 1 redovne sjednice).

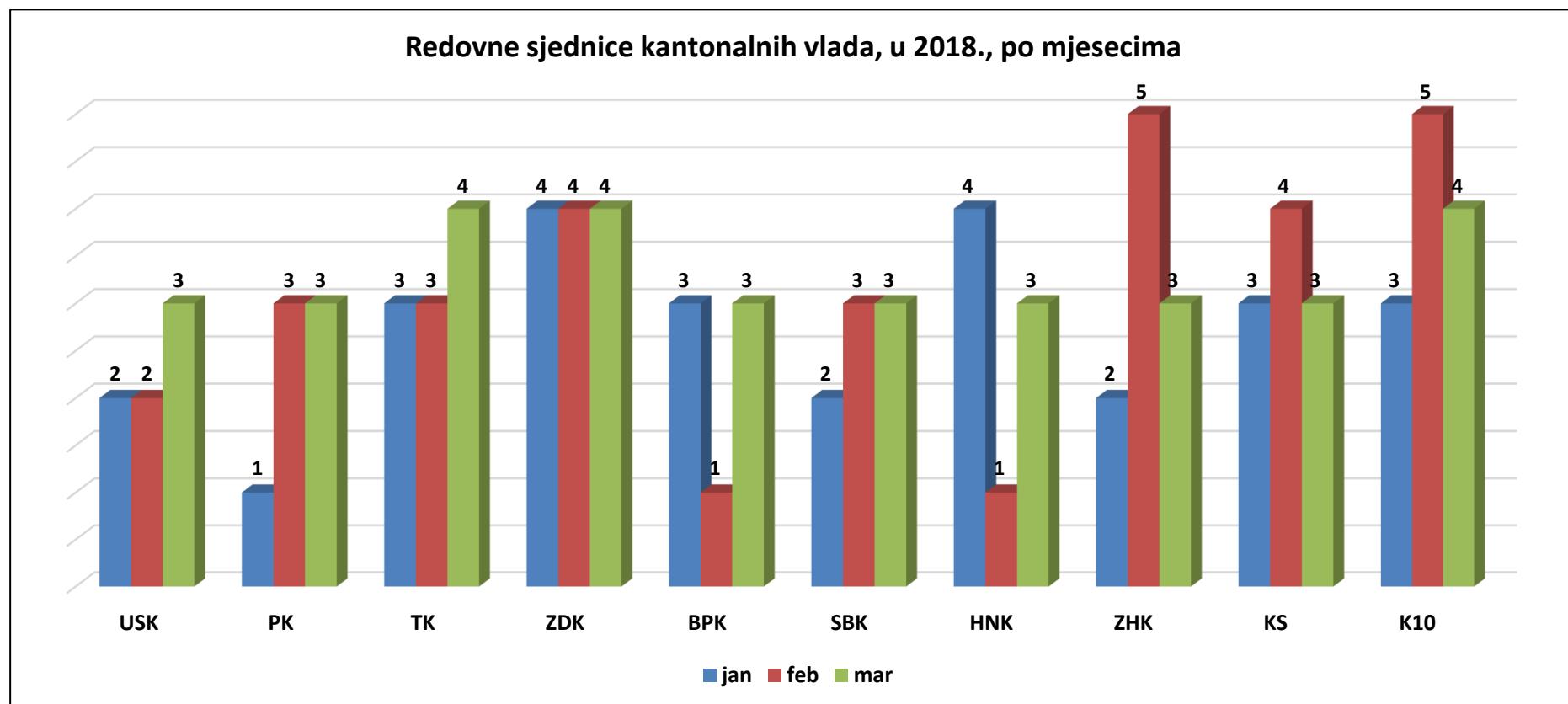

Grafikon 4

Na žalost, ne radi se o značajnom intenzitetu rada i produktivnosti, nego o evidentnim problemima u planiranju. Jer ovu pomalo konfuznu isprepletenost različitih sjednica, prati i praksa da neke započete sjednice traju sedmicama, ili čak mjesecima (100. redovna sjednica, započeta 26.10.2017. završena je 18.1.2018.; 90. vanredna sjednica, započeta 15.8.2017. završena je na svom trećem nastavku, 22.3.2018.;...)

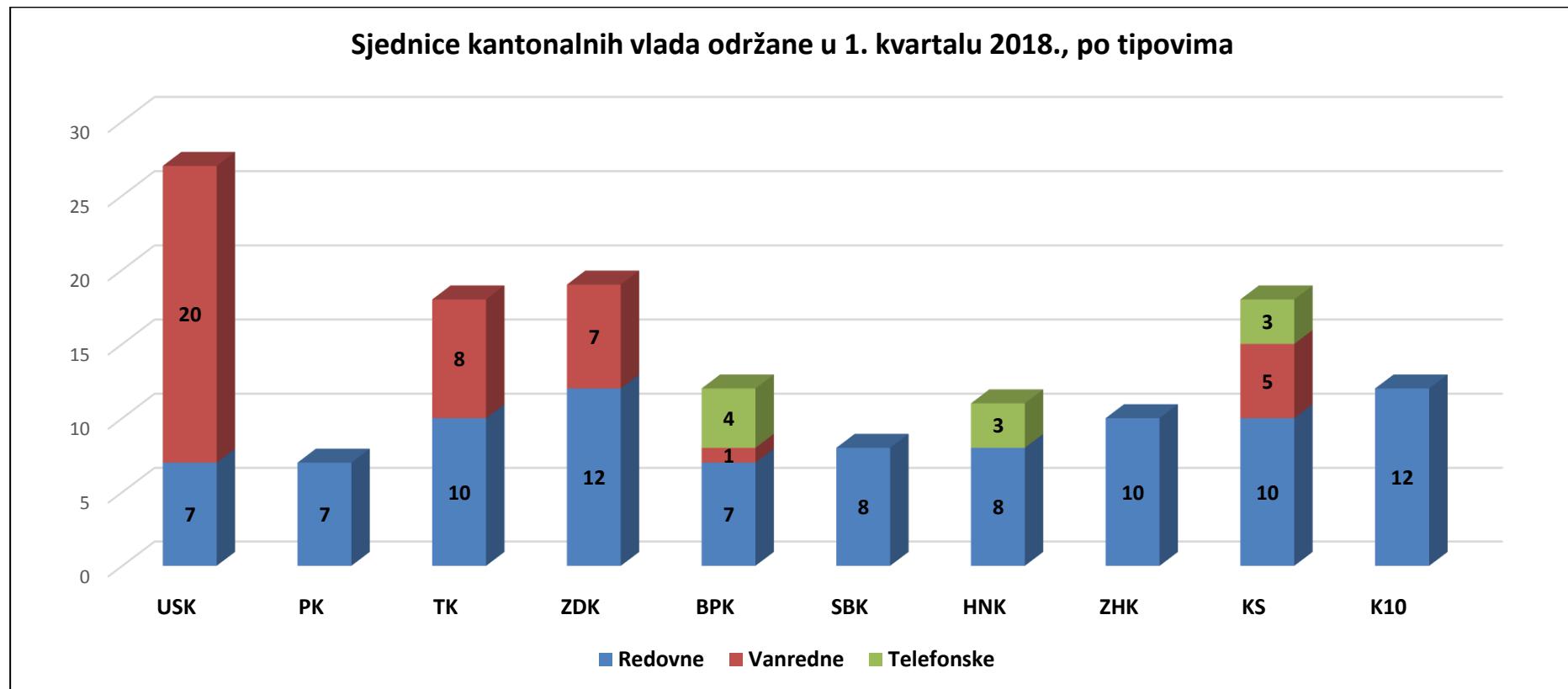
Pri tome, Vladu Kantona Sarajevo Poslovnik obavezuje da „Ukoliko je za sjednicu Vlade predviđen dnevni red koji ne može biti završen u toku jednog radnog dana, sjednica se nastavlja sljedećeg radnog dana do okončanja svih tačaka dnevnog reda...“. Što znači da, ovakvim ponašanjem, Vlada KS krši propise koji regulišu njen rad.

Kantonalne vlade, generalno, krše poslovnike o svom radu, intenzitetom rada koji je ispod predviđenog. U 1. kvartalu 2018. nijedna nije imala redovne sjednice svake sedmice, kako je to za sve, osim za Vladu PK, predviđeno njihovim poslovnicima o radu. Najблиže tome bile su vlade ZDK i K10, kojima je falila po jedna sjednica, za prosjek od jedne redovne sjednice sedmično (u 13 sedmica, održale su po 12 redovnih sjednica).

Grafikon 5

Najmanje održanih redovnih sjednica, u posmatranom periodu, imale su vlade USK, PK i BPK – po 7, ili svega malo preko polovine od broja redovnih sjednica koje su trebale održati. Kuriozitet je da je Vlada USK bila jedina kantonalna vlada koja je u prethodnoj godini imala intenzitet rada iznad 1 redovne sjednice sedmično, u prosjeku. Većina vlada (izuzetak su vlade PK, SBK, ZHK i K10) su, u posmatranom periodu, održavale i vanredne ili telefonske sjednice (ili i jedne i druge). Stitište je njihov broj kod većine bio ispod broja redovnih sjednica, a samo je Vlada USK imala više vanrednih nego redovnih, i to tri put više (7 redovnih i 20 vanrednih).

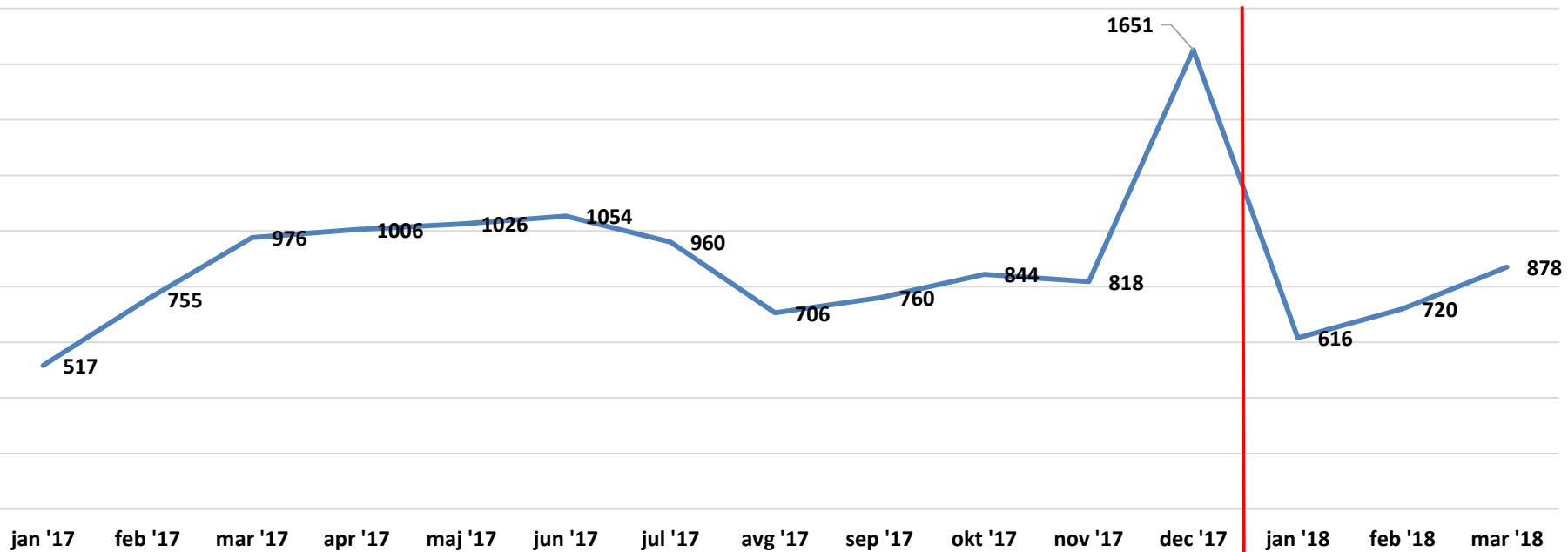

Grafikon 6

Upravo zbog velikog broja vanrednih sjednica, sumarno je, u 2017. godini, najveći broj sjednica održala Vlada USK – 27. A najmanje Vlada PK, koja je održala 7 redovnih sjednica, koliko i Vlada USK, ali nijednu vanrednu. Ispod 10 sjednica, u 1. kvartalu 2018. imala je još jedino Vlada SBK.

Analiza mjera realizovanih na vanrednim sjednicama, ukazuje na neprimjerenost razmatranja značajnog dijela njih na sjednicama vanrednog karaktera, a pogotovo telefonskim. Tako su na telefonskim sjednicama, tokom 1. kvartala 2018. godine, usvojene: Odluka o odobravanju prenosa novčanih sredstava iz Budžeta HNK za 2018. godinu Međunarodnoj Zračnoj luci Aerodrom Mostar, Odluka o davanju suglasnosti na Memorandum o razumijevanju između Vlade HNK i "JICA TZO Projekat" Japanske organizacije za međunarodnu suradnju, Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuditelja za predmet javne nabave "Lož ulje", Odluka o usvajanju cjelovitih odgovora na pitanja iz Upitnika EK, Odluka o odobravanju novčanih sredstava Javnom preduzeću RTV BPK Goražde, Zakon o dopuni Zakona o izvršavanju Budžeta KS za 2018. godinu, Zaključak o preraspodjeli sredstava u Budžetu KS za 2018. godinu sa razdjela Ministarstva saobraćaja KS na razdjel Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade. Sve, dakle, odluke koje su mogле biti na vrijeme planirane, pripremljene i realizovane u redovnoj proceduri, na redovnim sjednicama.

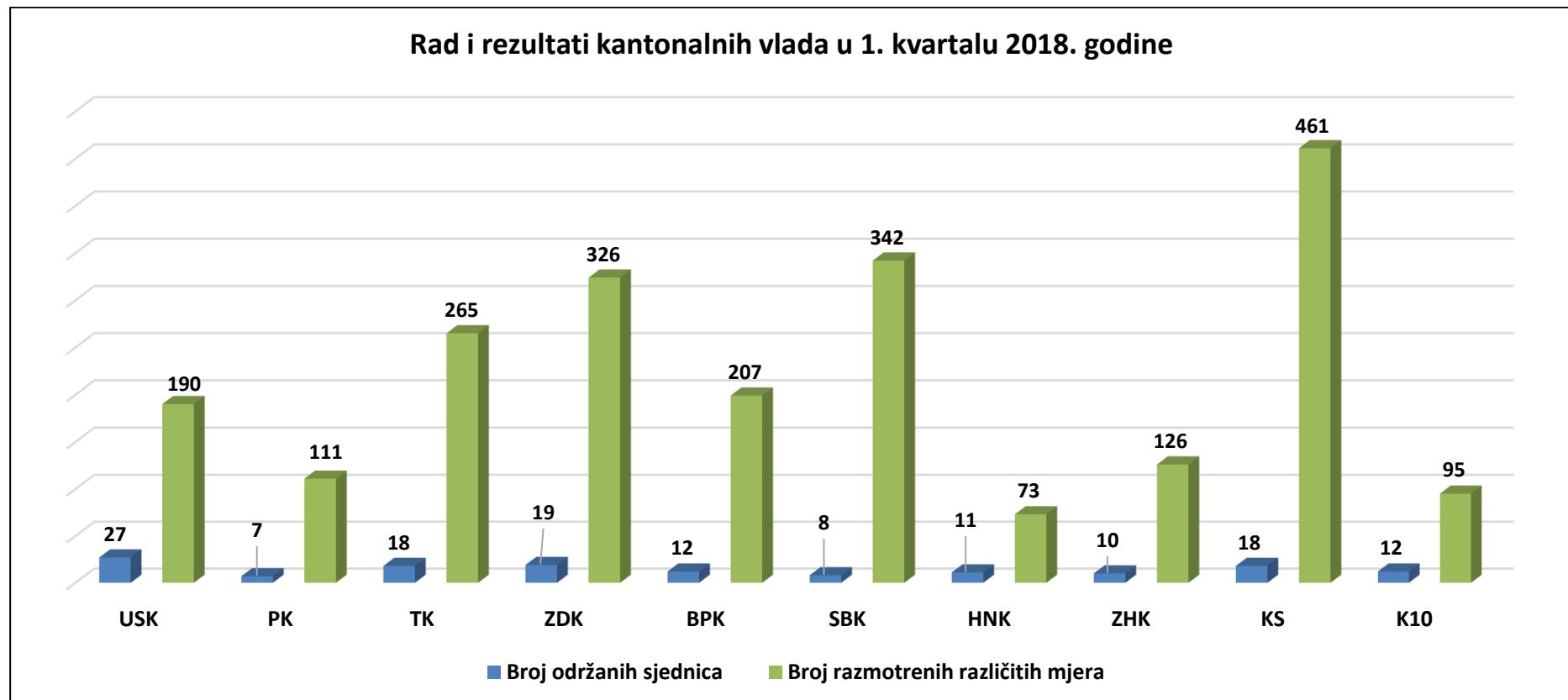
Zbirni prikaz broja razmotrenih mjera, na sjednicama kantonalnih vlada, u 2017. i 1. kvartalu 2018. godine

Grafikon 7

Inače, produktivnost kantonalnih vlada, u 1. kvartalu 2018. godine, sumarno gledano, ispod je produktivnosti svakog od kvartala u prethodnoj 2017. godini. Čak za trećinu niža od produktivnost u prethodnom, zadnjem kvartalu 2017.

Posmatrajući pojedinačno, u produktivnosti kantonalnih vlada, izraženoj u broju razmotrenih mjera tokom posmatranog perioda, primjetne su ogromne oscilacije.

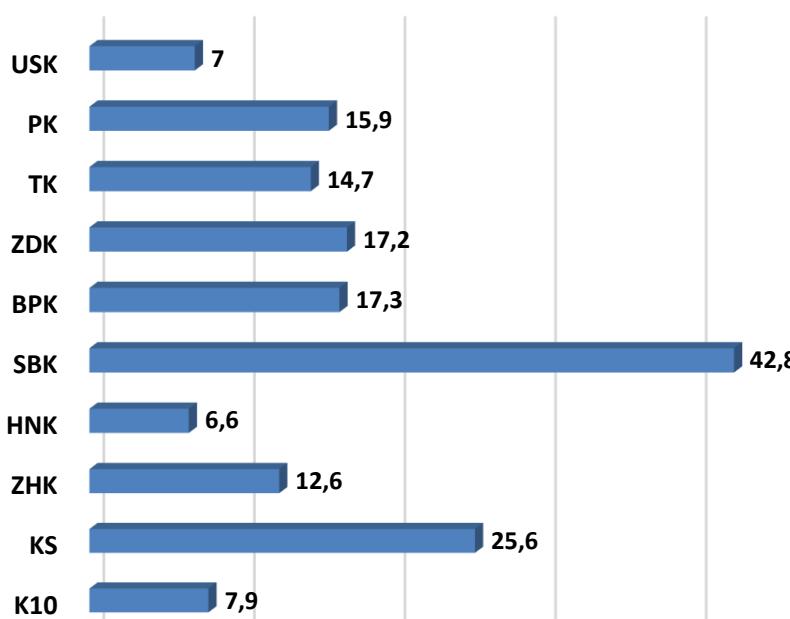
Grafikon 8

Najmanji broj razmotrenih mjera imale su vlade Hercegovačko-neretvanskog, Kantona 10, Posavskog i Zapadno-hercegovačkog kantona. A najviše Kantona Sarajevo.

Najveću efikasnost, mjerenu kao međuodnos broja razmotrenih mjera i broja održanih sjednica, u posmatranom je periodu zadržala Vlada SBK, koja je i u prethodnoj godini razmatrala oko 40 mjera po sjednici, u prosjeku. I na dnu kantonalne ljestvice je, zanemarimo li podatak za HNK, stanje nepromjenjeno – tu su vlade USK (sa 7) i Kantona 10 (sa 8 mjera po sjednici). Stim što je Vlada USK održala više nego dvostruko više sjednica od Vlade Kantona 10 i na njima razmotrila skoro dvostruko više mjera.

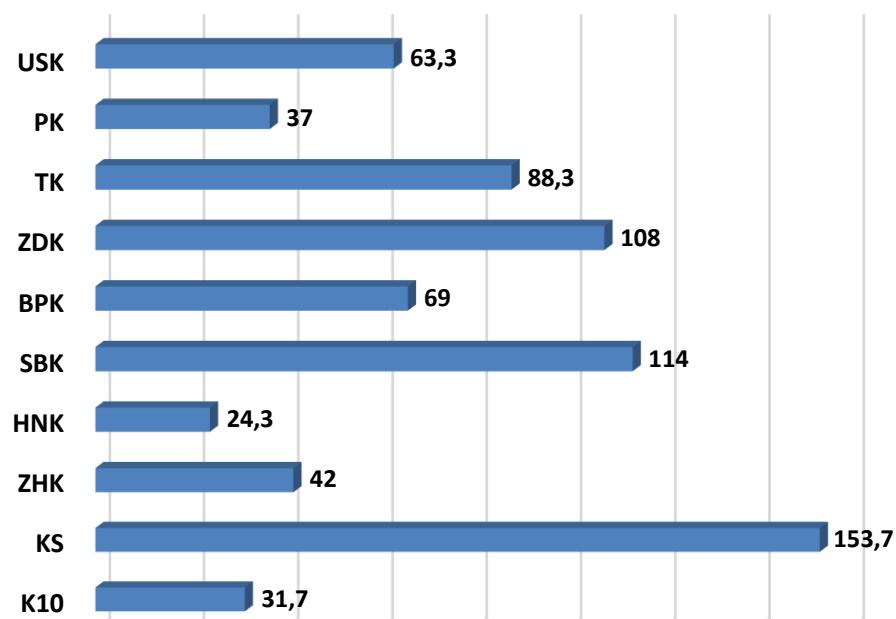
Mjerimo li efikasnost, međutim, po broju mjera realizovanih u jednom mjesecu, dobićemo sasvim drugačije rezultate i raspored na kantonalnoj ljestvici koji prati raspored po parametru ukupne produktivnosti iskazane u posmatranom periodu.

Efikasnost kantonalnih vlada, u 1. kvartalu 2018. godine, mjerena po broju mjera razmotrenih na jednoj sjednici, u prosjeku

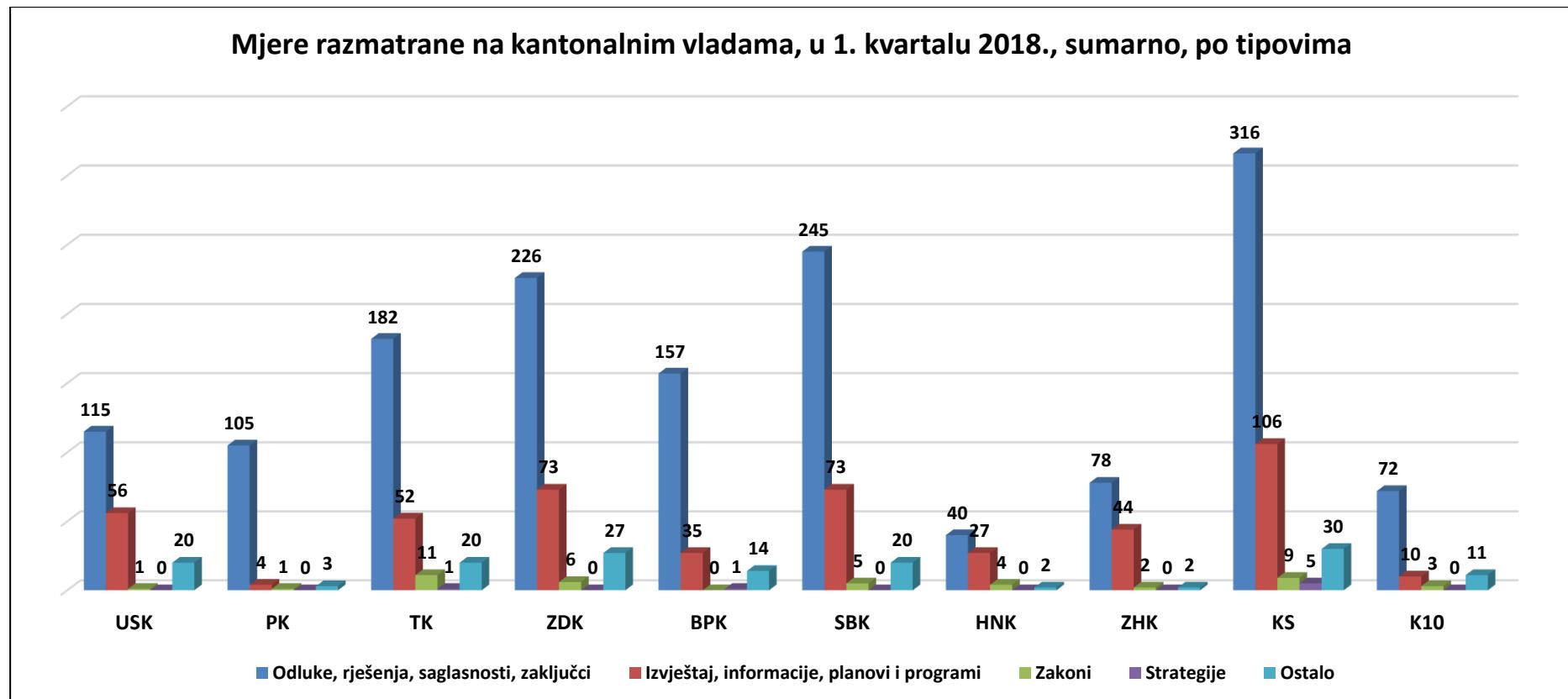
Grafikon 9

Efikasnost kantonalnih vlada, u 1. kvartalu 2018., mjerena po broju mjera razmotrenih u toku jednog mjeseca, u prosjeku

Grafikon 10

Najveći broj mjera razmotrenih na sjednicama kantonalnih vlada otpada na mjere dnevno-operativnog karaktera. Različite odluke, rješenja, saglasnosti i zaključci obuhvataju 69% od ukupne mase razmotrenih mjera na sjednicama svih kantonalnih vlada, u prvom kvartalu 2018. godine. Izvještaji, informacije, planovi i programi zauzimaju dodatnih 22%. Procenat udjela posebno značajnih mjera, kojima se dugoročno, sistemski, mijenjaju određene oblasti i utiče na kvalitet života građana, je mnogo manji. Na zakone otpada svega 2% od ukupne mase razmatranog (pri čemu je svega četvrtina temeljnih, a ostalo su tek izmjene i dopune već postojećih zakonskih akata). A na strategije, 3 promila (0,3%).

Grafikon 11 (Napomena: uračunata su i višestruka pojavljivanja nekih mjera na sjednicama)

Generalno, odnos veličina ove 4 grupe i tipa mjera isti je za sve vlade (u smislu da je mjera iz prve grupe najviše kod svih vlada, a da je broj zakona i strategija zanemariv, u ukupnoj masi razmotrenog), ali su procenti u konkretnim slučajevima, ipak, znatno različiti.

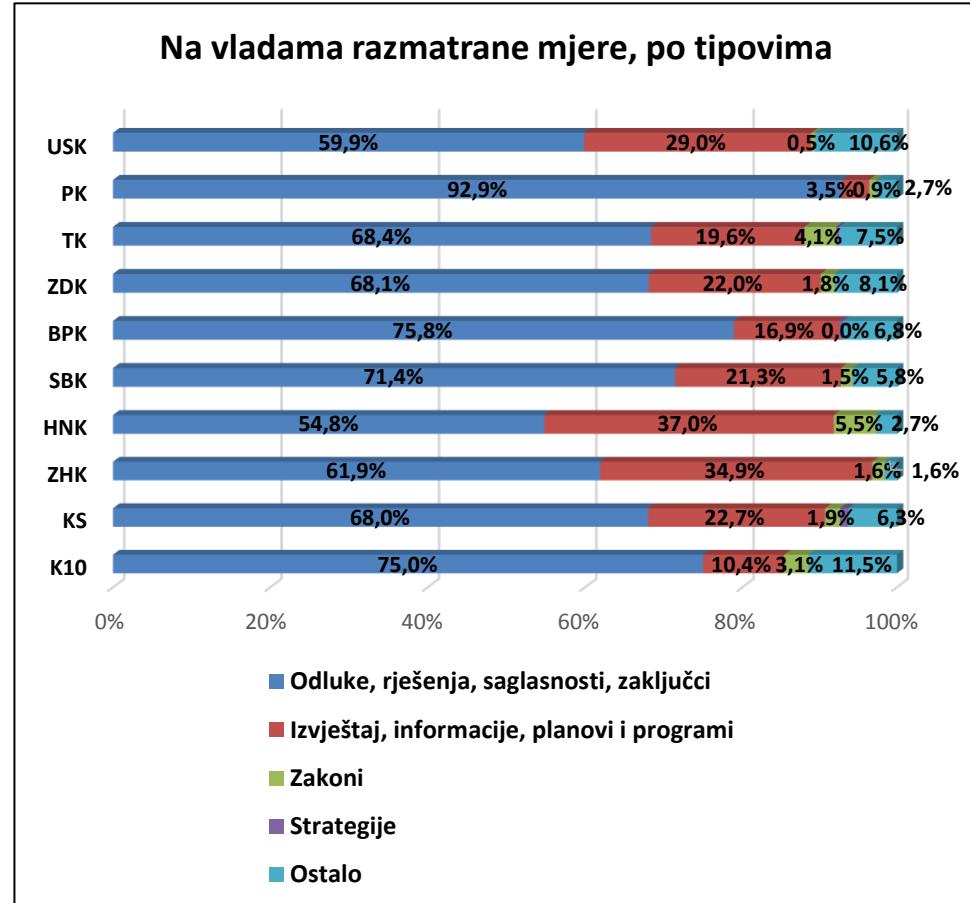
Pa se tako udio prve grupe mjera (u koje spadaju odluke, rješenja, saglasnosti i zaključci), kreće od 55% kod Vlade HNK, do čak 93% kod Vlade Posavskog kantona.

Udio druge grupe mjera (izvještaji, informacije, planovi i programi) kreće se od 3,5% u Posavskom, do 37% u Hercegovačko-neretvanskom kantonu.

Značajne su razlike i kod zakona, čiji se udio u ukupnoj masi razmotrenih mjera kreće od 0% u Vladi Bosansko-podrinjskog do 4,1% u Vladi TK i 5,5% u Vladi HNK.

Udio strategija, u ukupnoj masi razmotrenih mjera, je zanemariv.

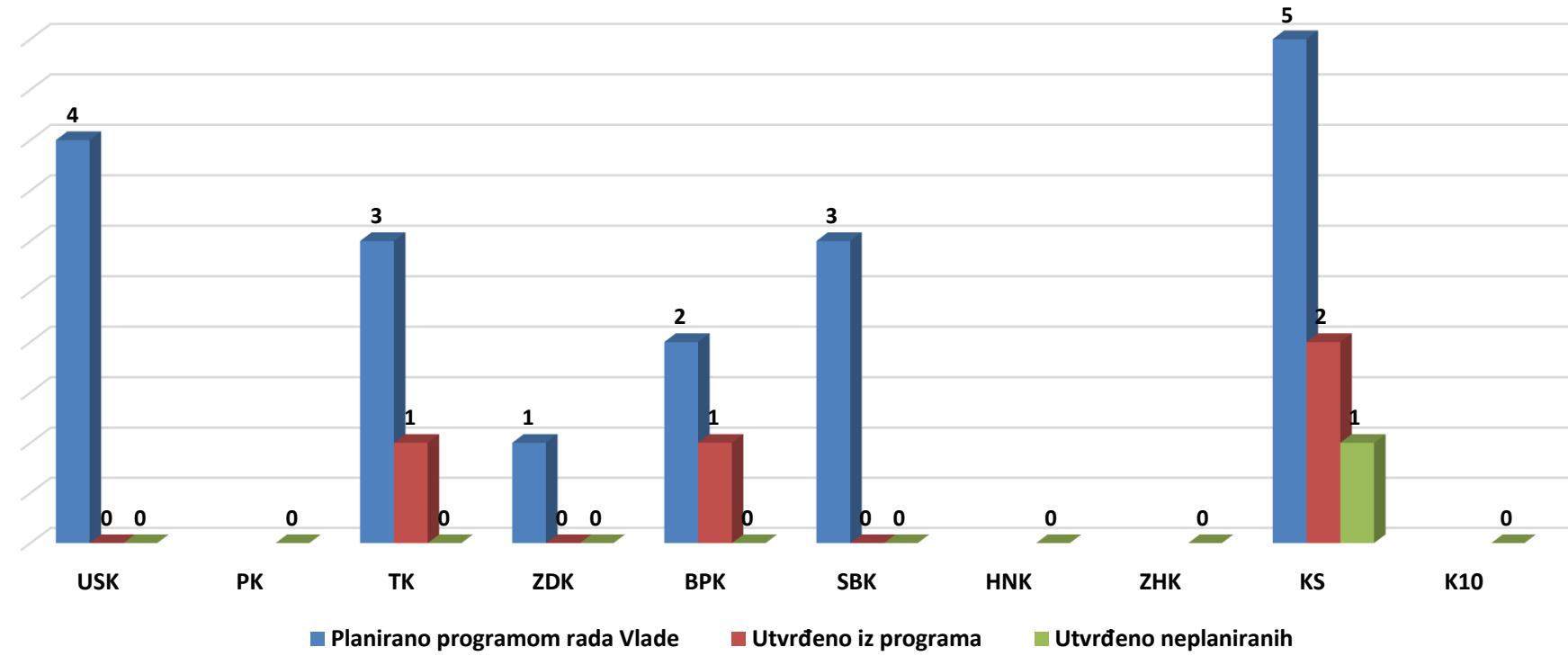
Udio svih ostalih mjera, različitih tipova, u 8 kantona ne prelazi 10%. Izuzetak su Vlada K10 sa 11,5 i Vlada Unsko-sanskog kantona, sa 10,6%.

Grafikon 12

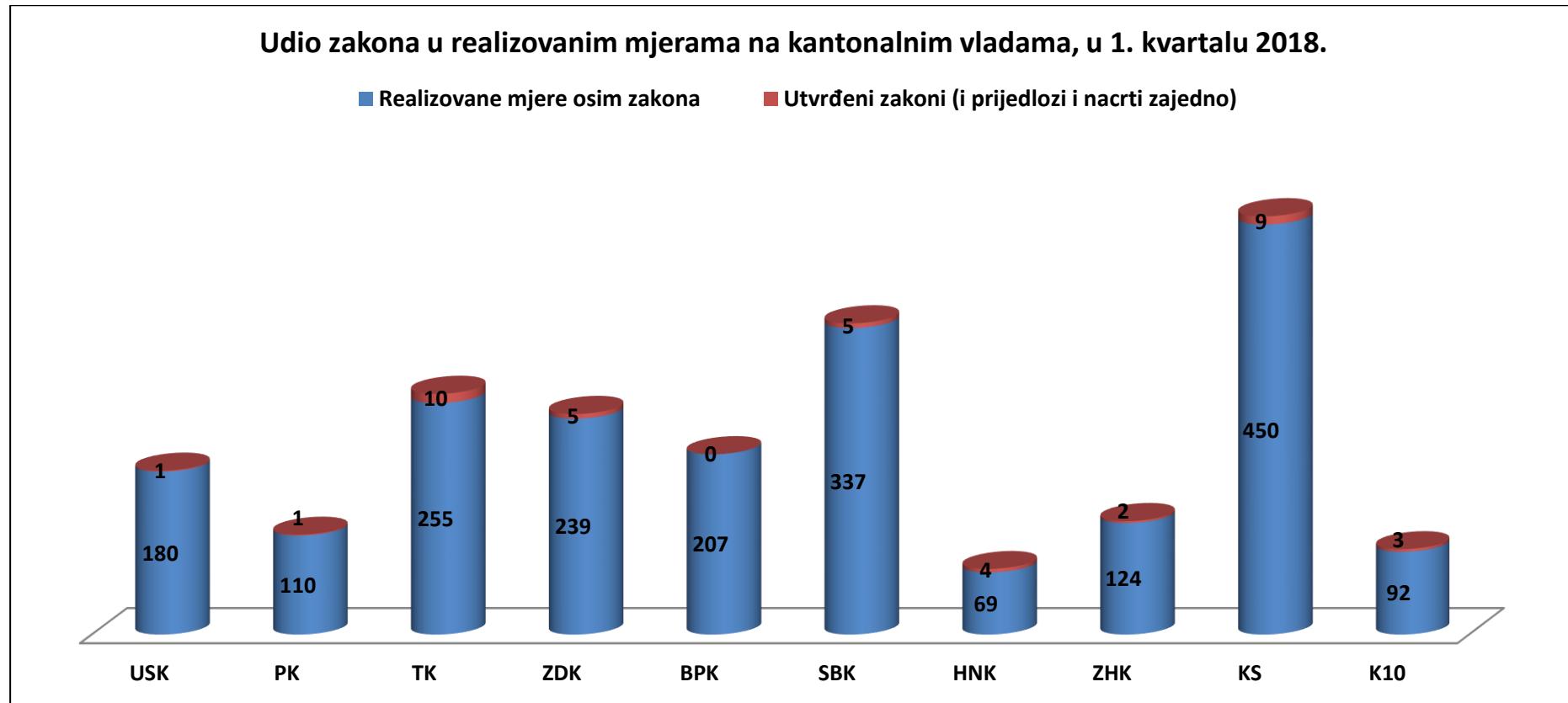
Što se tiče strategija, u 1. kvartalu 2018. godine, na kantonalnim vladama je utvrđeno svega 5 njih – 3 od strane Vlade KS (sve 3 – Strategija razvoja obrazovanja i nauke KS, Strategija prema mladima i Strategija za uključivanje djece sa poteškoćama u razvoju u obrazovanje – u nacrtu) a po jednu strategiju utvrdile su i vlade BPK i TK. Vlada BPK utvrdila je Strategiju obrazovanja odraslih BPK, u prijedlogu, a Vlada TK Strategiju za uključivanje djece sa poteškoćama u razvoju u obrazovanje, u nacrtu.

Realizacija strategija u kantonalnim vladama, tokom 1. kvartala 2018.

Grafikon 13

ZAKONODAVNA AKTIVNOST KANTONALNIH VLADA

Grafikon 14

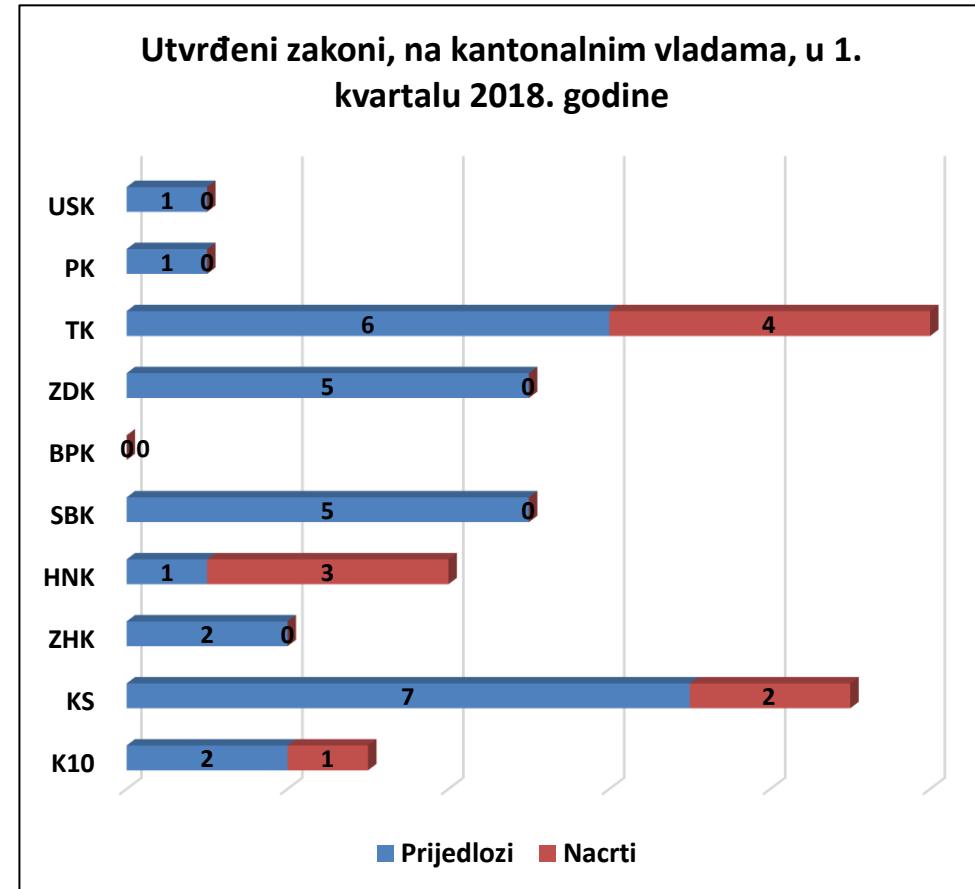
Zakoni, sumarno gledano, čine tek 2% svih mjera realizovanih na sjednicama kantonalnih vlada, u 1. kvartalu 2018. godine. Utvrđeno je, ukupno, njih 40 različitih (30 u prijedlogu, a 10 u nacrtu). Što je za 8% više nego u adekvatnom poređenju periodu prethodnog mandata (U 1. kvartalu 2014., utvrđeno je 37 zakona).

Razlike između pojedinih kantonalnih vlada, u ovom kontekstu, nisu zanemarive, ali, generalno, radi se o malom broju utvrđenih zakona, pogotovo u kontekstu opšteg stanja u društvu i evidentne potrebe za dubokim reformskim procesima i koncentrisanjem na ključne probleme građana i na potrebu poboljšanja kvaliteta njihovog života i približavanje standardima Evropske unije.

Najviše zakona, tokom prvog kvartala 2018. godine, utrvdile su vlade Tuzlanskog kantona (10) i Kantona Sarajevo (9).

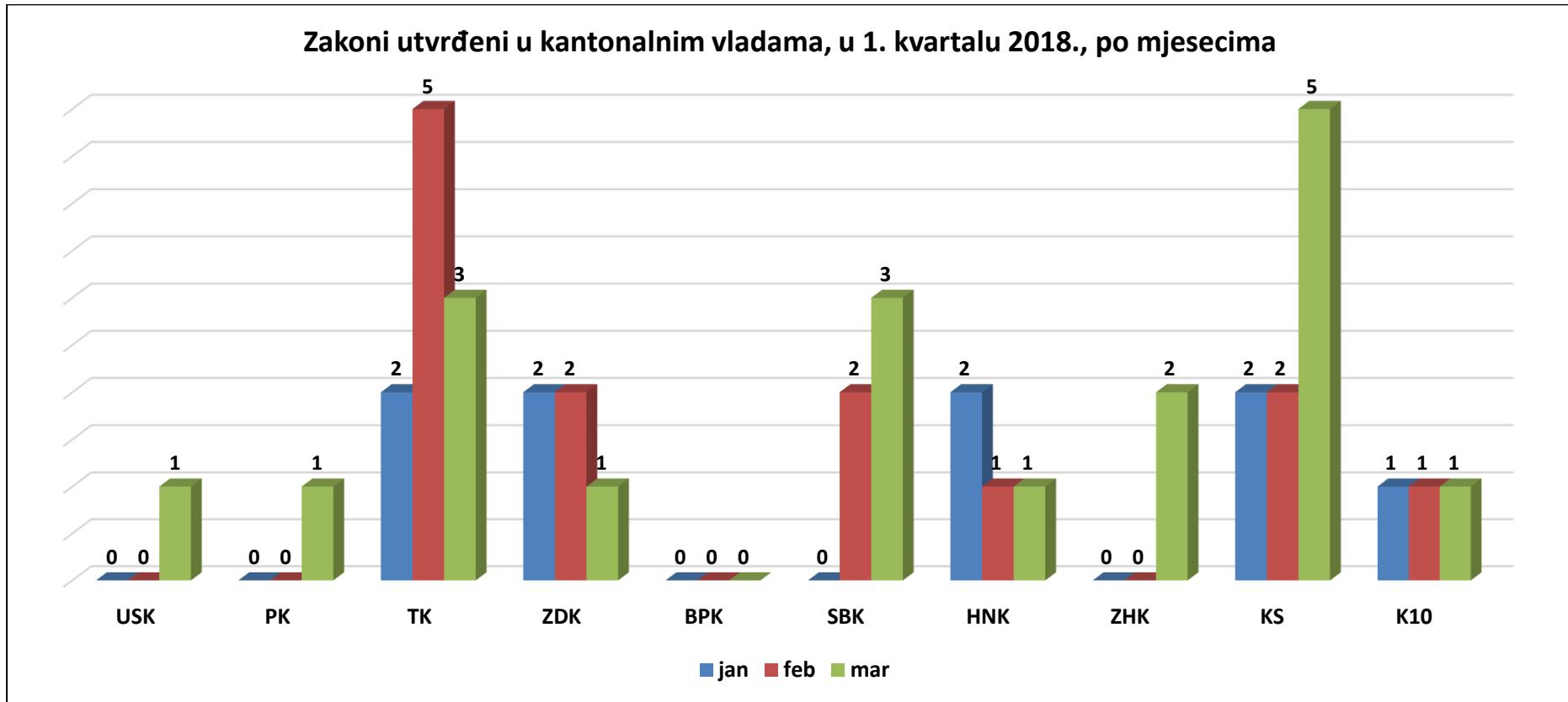
Vlade Zeničko-dobojskog i Srednjebosanskog kantona, utrvdile su po pet zakona. A ostalih šest manje od pet zakona, u 1. kvartalu 2018.

Ubjedljivo najmanje zakona, u posmatranom periodu, utrvdile su vlade Posavskog i Unsko-sanskog kantona - po 1, te Vlada Bosansko-podrinjskog kantona, koja, u 1. kvartalu 2018. godine, nije utrvdila nijedan zakon.

Grafikon 15

Posmatrajući rad na zakonima, na mjesечnom nivou, primjetan je neuravnotežen odnos i značajne oscilacije. Pet kantonalnih vlada – vlade USK, PK, BPK, SBK i ZHK – u posmatranom periodu, nisu svaki mjesec utvrđivale zakone. Broj mjeseci bez rada na zakonima ide od 1, Vlade SBK, preko 2 vlada USK, PK i ZHK, pa sve do sva 3 Vlade BPK.

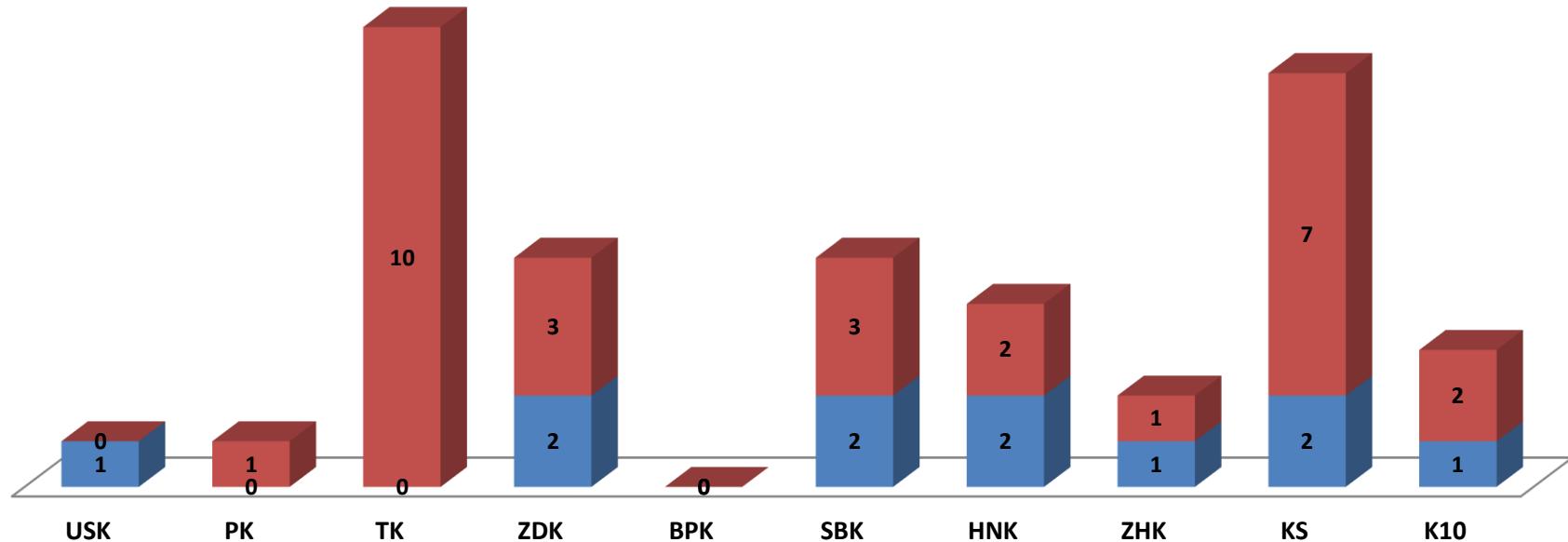
Grafikon 16

Najbolji mjeseci rezultat, u 1. kvartalu 2018. godine, imale su Vlada Tuzlanskog kantona u februaru i Vlada Kantona Sarajevo u martu, kada su utvrdile po 5 zakona.

Tek 27,5%, odnosno 11 od 40, različitih zakona utvrđenih, od strane kantonalnih vlada, tokom 1. kvartala 2018. godine, su novi, tzv. temeljni zakoni. Ostalo su tek izmjene i dopune već postojećih zakonskih akata.

Odnos temeljnih zakona i izmjena i dopuna, među svim zakonima utvrđenim na sjednicama kantonalnih vlada, u 1. kvartalu 2018.

■ Temeljni zakoni ■ Izmjene i dopune

Grafikon 17

Uz Vladu BPK, koja, u posmatranom periodu, uopšte nije utvrđivala zakone, vlade PK i TK nisu, u 1. kvartalu 2018. godine, utvrdile nijedan novi zakon. Vlade USK, ZHK i K10 utvrdile su po jedan. A vlade ZDK, SBK, HNK i KS po 2 nova zakona.

KLJUČNI DOKUMENTI ZA FUNKCIONISANJE INSTITUCIJA – BUDŽET

	USK	PK	TK	ZDK	BPK	SBK	HNK	ZHK	KS	K10
2007.	6.4.2007	29.3.2007	22.3.2007	27.3.2007	30.3.2007	28.12.2006	27.4.2007	30.3.2007	30.3.2007	29.3.2007
2008.	28.3.2008	28.12.2007	27.12.2007	27.12.2007	31.12.2007	17.1.2008	16.4.2008	28.3.2008	30.1.2008	28.12.2007
2009.	4.4.2009	2.4.2009	30.3.2009	31.3.2009	27.3.2009	22.12.2008	20.4.2009	16.3.2009	31.3.2009	22.12.2008
2010.	1.10.2010	30.12.2009	16.2.2010	30.3.2010	29.12.2009	30.12.2009	23.4.2010	15.1.2010	31.3.2010	30.3.2010
2011.	31.3.2011	19.5.2011	30.3.2011	24.12.2010	31.3.2011	28.4.2011	15.4.2011	1.4.2011	31.3.2011	11.5.2011
2012.	9.4.2012	26.4.2012	30.3.2012	27.4.2012	4.4.2012	30.12.2011	19.3.2012	24.2.2012	28.12.2011	14.9.2012
2013.	28.12.2012	10.4.2013	30.5.2013	28.12.2012	24.12.2012	27.12.2012	15.4.2013	3.4.2013	27.3.2013	15.5.2013
2014.	31.3.2014	15.4.2014	18.12.2013	23.12.2013	30.12.2013	30.12.2013	7.4.2014	7.2.2014	31.3.2014	16.5.2014
2015.	2.4.2015	2.4.2015	30.3.2015	30.3.2015	18.3.2015	30.3.2015	1.4.2015	31.3.2015	31.3.2015	16.4.2015
2016.	28.12.2015	30.12.2015	30.12.2015	23.2.2016	29.3.2016	21.12.2015	22.12.2015	30.3.2016	29.12.2015	8.4.2016
2017.	31.3.2017	9.1.2017	28.2.2017	28.12.2016	4.4.2017	21.12.2016	28.12.2016	30.12.2016	18.12.2016	30.12.2016
2018.	2.4.2018	29.12.2017	29.12.2017	31.1.2018	26.12.2017	19.12.2017	28.12.2017	21.12.2017	20.12.2017	22.12.2017

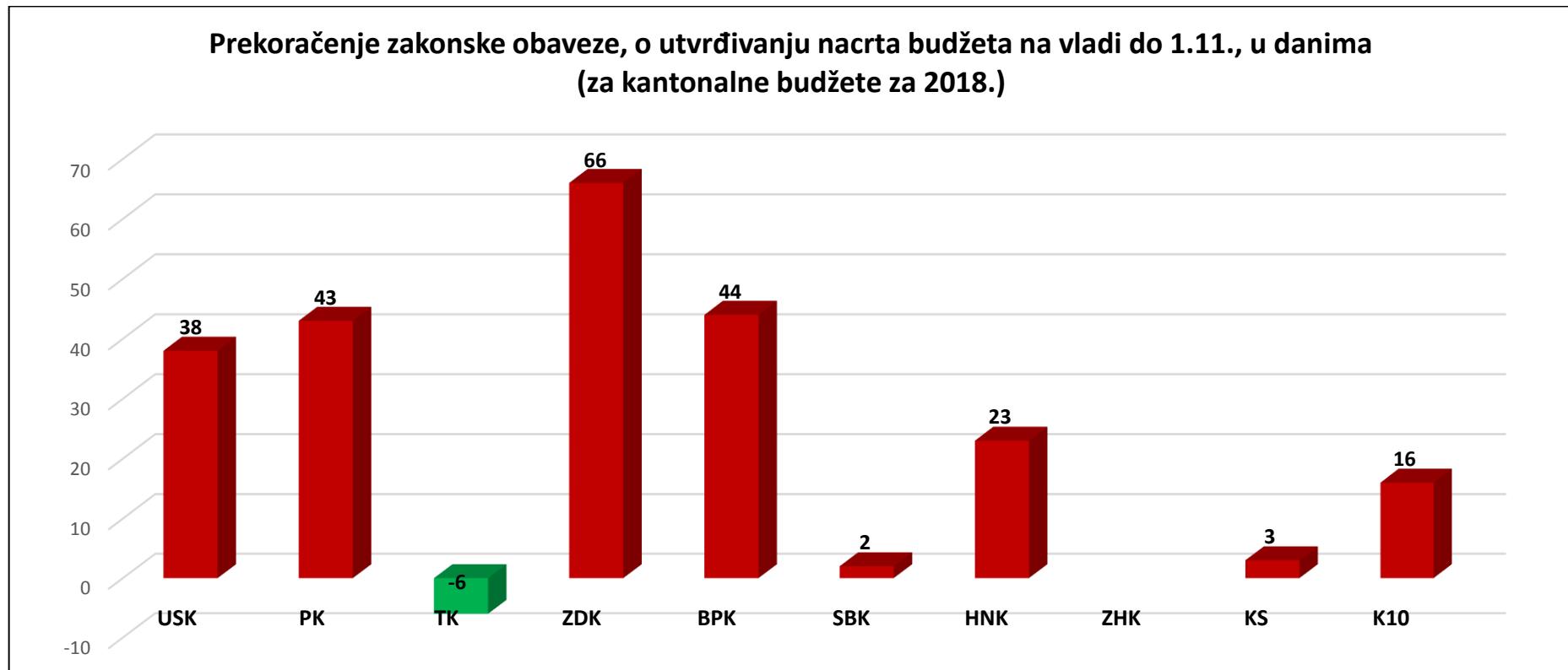
Tabela 2: Datum usvajanja kantonalnih budžeta, u tri posljednja mandata

Nakon što je, u prethodne dvije godine, dva puta za redom, 6 kantona svoj budžet dobilo na vrijeme (što znači da su na skupštinama usvojeni prije početka godine na koju se odnose), što je bio najbolji dotadašnji rezultat, pri usvajanju budžeta za 2018. napravljen je dodatan iskorak, pa je 8 kantona dobilo budžet u Zakonom propisanom roku. Što je, s obzirom na višegodišnju praksu nepoštovanja zakonskih i podzakonskih akata koji regulišu njihov rad, u ovom kontekstu, veliki uspjeh za kantonalne institucije vlasti.

Samo skupštine USK i ZDK nisu budžete za 2018. godinu usvojile do kraja 2017.

Međutim, posmatrajući obaveze vlada u ovom kontekstu, situacija nije tako dobra. Naime, samo je jedna vlada – Vlada Tuzlanskog kantona – svoj dio obaveza, u vezi sa budžetom, uradila na vrijeme, u skladu sa rokovima koje propisuje Zakon. Naime, Zakon o budžetima u FBiH, nakon usvojenih izmjena, od 2014. godine propisuje obavezu vlada da utvrde nacrt budžeta do 1. novembra.

8 kantonalnih vlada je nacrt budžeta utvrdilo sa zakašnjenjem – od 2 dana do više od 2 mjeseca. A Vlada ZHK nije uopšte utvrđivala budžet u nacrtu, nego je budžet u ovom kantonu usvajan po skraćenom postupku, odmah u prijedlogu.

Grafikon 18

ANALIZA RADA KANTONALNIH VLADA U FBIH, U PRVOM KVARTALU 2018. GODINE

Promjene u Zakonu o budžetima u FBiH, izvršene krajem 2013. godine, napravljene su da olakšaju vladama ispunjavanje zakonskih obaveza u ovom kontekstu, što je godinama bio jedan od ozbiljnih problema. Od 2014. ranija obaveza da do 1. novembra premijer podnese skupštini prijedlog budžeta za sljedeću godinu, pretvorena je u obavezu da do tog datuma vlada utvrdi nacrt budžeta.

No, i pored toga, nastavljeno je sa masovnim kršenjem zakonskih obaveza. Od 50 kantonalnih budžeta usvojenih u posljednjih 5 godina, tek 5 njih su usvojeni uz vladino poštovanje krajnjeg roka za utvrđivanje nacrta ovog dokumenta. Po jednom su to uradile vlade USK, SBK i TK i dva puta Vlada KS. S druge strane, 12 budžeta je doneseno po skraćenoj proceduri, bez usvajanja nacrta. Od toga u ZHK 5 puta zaredom.

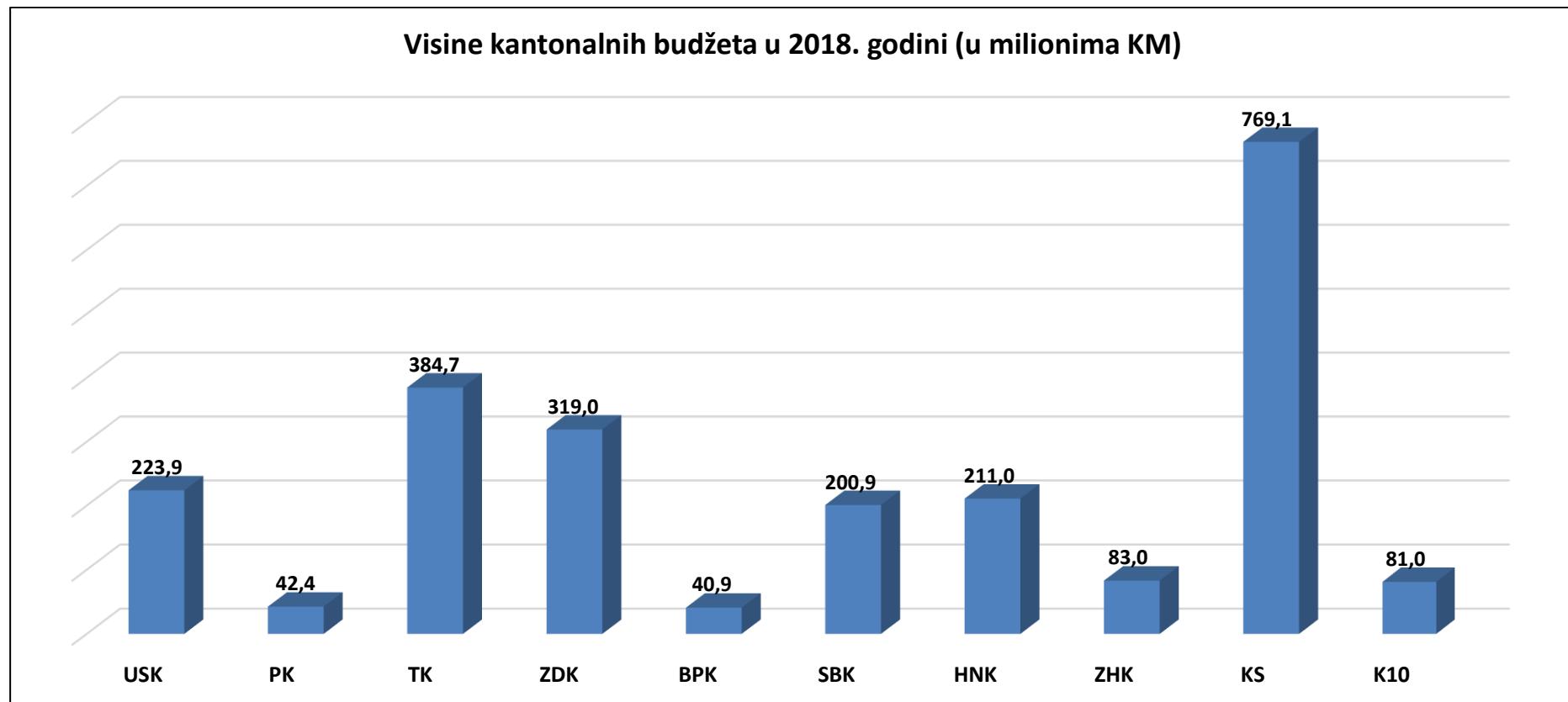
	USK	PK	TK	ZDK	BPK	SBK	HNK	ZHK	KS	K10
2014.	16.02.2014.	Ne	22.11.2013.	09.12.2013.	29.11.2013.	28.11.2013.	20.02.2014.	Ne	30.01.2014.	17.04.2014.
2015.	Ne	Ne	24.03.2015.	Ne	12.11.2014.	11.12.2014.	Ne	Ne	13.11.2014.	24.03.2015.
2016.	27.10.2015.	16.12.2015.	01.12.2015.	10.12.2015.	07.12.2015.	05.11.2015.	30.11.2015.	Ne	27.10.2015.	Ne
2017.	04.11.2016.	07.12.2016.	09.12.2016.	22.11.2016.	06.03.2017.	25.10.2016.	Ne	Ne	01.11.2016.	15.11.2016.
2018.	08.12.2017.	13.12.2017.	24.10.2017.	05.01.2018.	14.12.2017.	02.11.2017.	23.11.2017.	Ne	03.11.2017.	16.11.2017.

Tabela 3: Datum utvrđivanja nacrta kantonalnih budžeta, na vladama, od 2014. do 2018.

Poseban problem je donošenja budžeta na netransparentan način, uz ignorisanje potrebe za učešćem javnosti u čitavom procesu, odnosno bez organizovanja javnih rasprava u kojim bi se interesnim grupama, sindikatima, nvo, građanima kao pojedincima, omogućilo da iskažu svoje mišljenje i daju prijedloge, u vezi sa sadržajem Budžeta.

Javne rasprave, u procesu kreiranja i usvajanja budžeta za 2018. godinu, organizovane su jedino u Unsko-sanskom, Tuzlanskom i Kantonu Sarajevo.

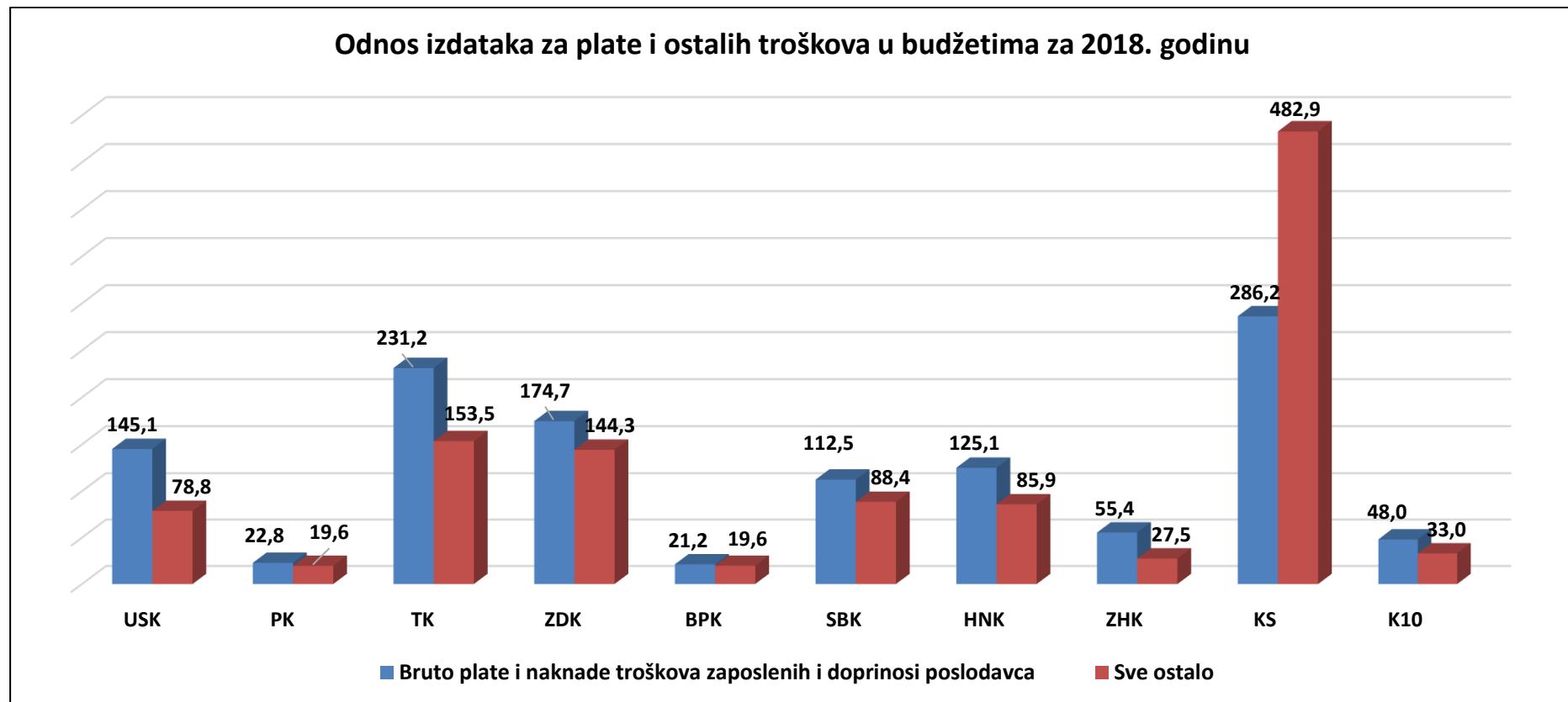
Inače, visine kantonalnih budžeta su krajnje neravnomjerne. PK, BPK, ZHK i Kanton 10 raspolažu, u 2018. godini, sa budžetima od manje od 100 miliona KM (prva dva oko 40, a druga dva oko 80), budžeti SBK, HNK i USK se kreću između 200 i 224 miliona KM, budžet ZDK je oko 320 miliona, TK oko 385, a Kanton Sarajevo ima budžet od čak 770 miliona KM.

Grafikon 17

Praktično Budžet za KS predstavlja skoro trećinu ukupne vrijednosti svih kantonalnih budžeta – 32,6%. Budžeti TK i ZDK (kao najveći nakon budžeta KS), zajedno, takođe su blizu trećine – 29,9%. A svi ostali kantoni raspolažu sa 37,5% od ukupnog novca koji su planirali da u 2018. godini potroše kantoni u FBiH.

Najviše sredstava u budžetima odlazi na plate budžetskih korisnika. Od cca 2 milijarde i 356 miliona KM, koliko, zbirno, iznose svi kantonalni budžeti, za 2018. godinu, na plate (ili, preciznije: na plate i naknade zaposlenim i doprinose poslodavca) će se potroši cca milijardu i 222 miliona KM. Što je preko polovine (tačnije 51,9%) svih budžetskih sredstava.

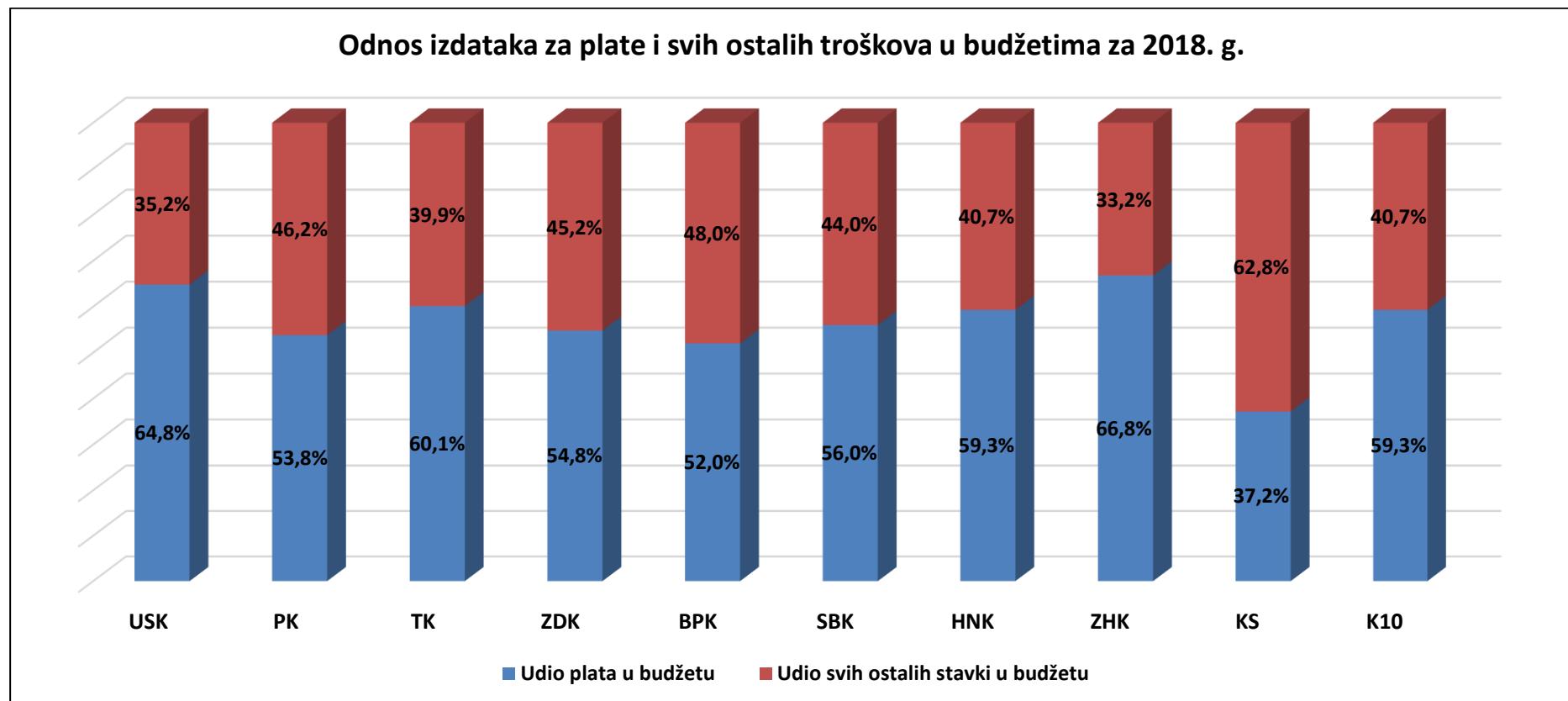

Grafikon 18

Samo se u Kantonu Sarajevo, za plate (i naknade i doprinose) izdvaja manje od 50% budžeta (i to znatno manje). U ostalih 9 kantona za plate se izdvaja gotovo isto (BPK) ili više nego za sve ostale troškove zajedno.

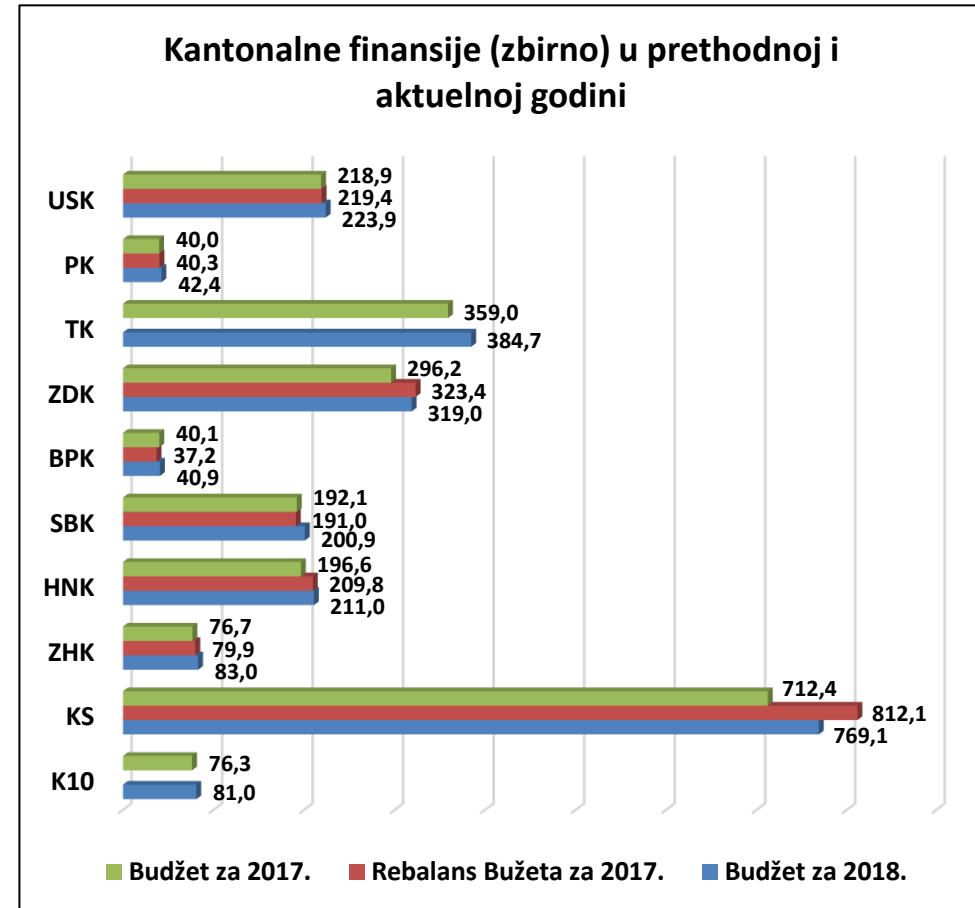
Procentualno, najviše se za plate (odnosno najmanje za ostale namjene) izdvaja iz budžeta Zapadnohercegovačkog (67%) i Unsko-sanskog kantona (65%).

Kanton Sarajevo za ovu namjenu izdvaja svega 37%, stim da ima i daleko najveći budžet, tako da mu za ostale potrebe (uključujući i razvoj) ostaje najviše sredstava – od ukupne količine novca koji se iz svih kantonalnih budžeta troše na „ostale potrebe“ (osim plata) na KS otpada čak 43%.

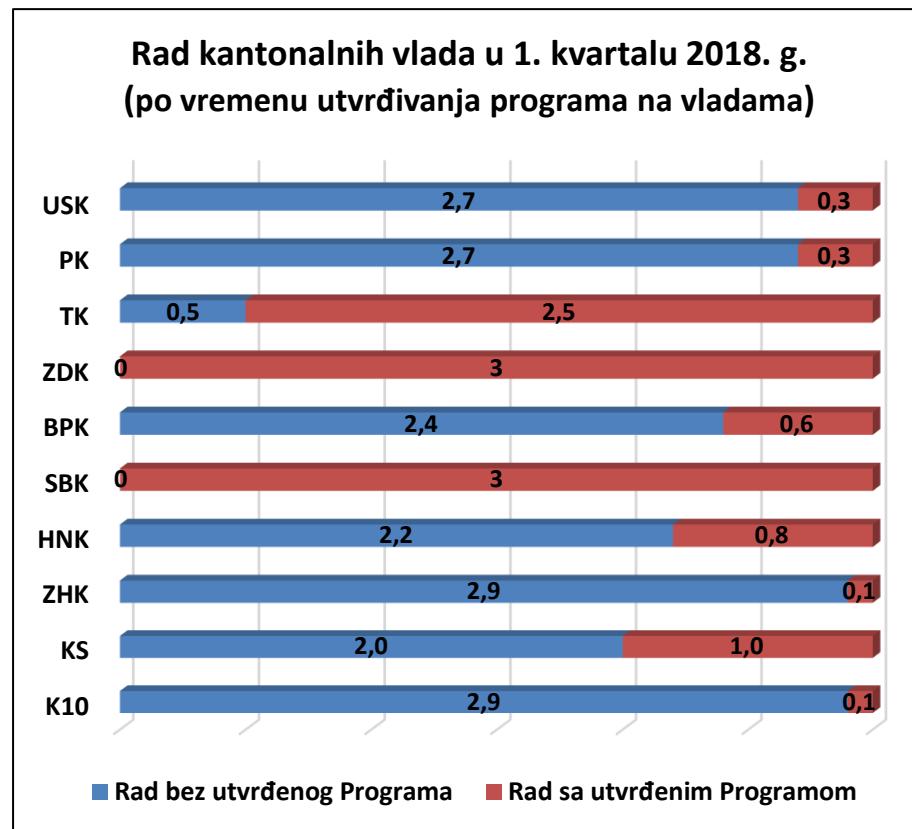
Grafikon 19

Inače, u svih 10 kantona budžet za 2018. veći je od prvobitno planiranog i usvojenog budžeta za 2017. Ali je u 3 (USK, ZDK i KS) manji od posljednjeg rebalansa budžeta za 2017. u tim kantonima.

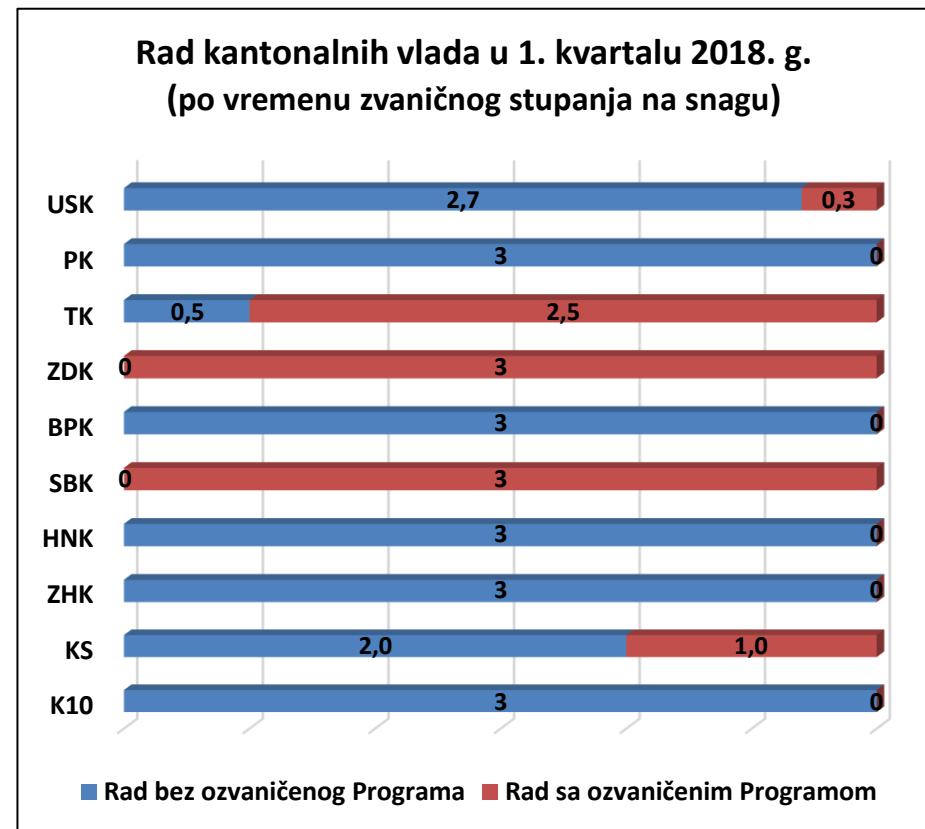

Grafikon 20

KLJUČNI DOKUMENTI ZA FUNKCIONISANJE INSTITUCIJA – PROGRAM RADA

Grafikon 21

Grafikon 22

Samo su dvije kantonalne vlade – vlade ZDK i SBK – imale utvrđen i ozvaničen program svog rada za 2018. godinu, do kraja 2017. godine (Vlada SBK je svoj program utvrdila 30.11. a Skupština ga ozvaničila usvajanjem 19.12.2017., a Vlada ZDK je svoj program rada za 2018. utvrdila 28.12.2017, bez obaveze usvajanja istog u Skupštini).

Do kraja prvog kvartala, svih 10 vlada su utvrdile programa svog rada za 2018, ali je samo jedan od 6 programa vlada koji se potvrđuju u skupštini i usvojen do kraja ovog perioda (program Vlade Srednjobosanskog kantona). Što znači da je 5 kantonalnih vlada – vlade PK, HNK, ZHK, K10 i

ANALIZA RADA KANTONALNIH VLADA U FBIH, U PRVOM KVARTALU 2018. GODINE

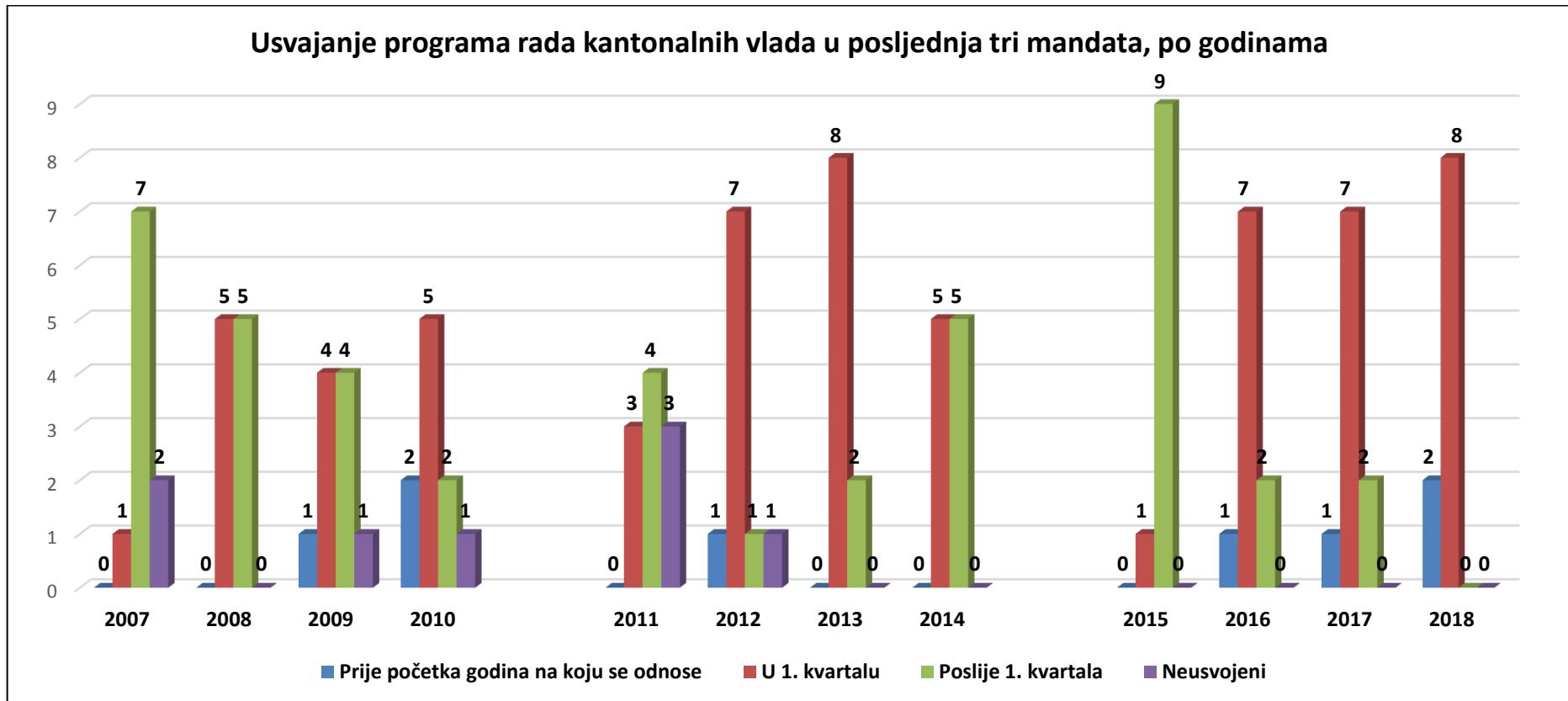
BPK – kraj 1. kvartala 2018. dočekalo bez ozvaničenog, od skupštine odobrenog, operativnog programa rada za ovu godinu.²

USK	PK	TK	ZDK	BPK	SBK	HNK	ZHK	KS	K10
2007. Nije usvojen	Nije usvojen	V 12.04.2007.	V 26.03.2007. S 25.04.2007.	V 2007. S 25.04.2007.	V 30.04.2007. S	V 30.08.2007. S 10.09.2007.	V 2007 S 26.06.2007.	V 16.05.2007.	V 2007 S 23.07.2007.
2008. V 14.02.2008.	V 21.02.2008. S 06.03.2008.	V 04.04.2008.	V 01.02.2008. S 27.03.2008.	V 2008 S 21.04.2008.	V 28.02.2008. S 31.03.2008.	V 09.04.2008. S 16.04.2008.	V 2008 S 10.06.2008.	V 03.03.2008.	V 2008 S 10.06.2008.
2009. Nije usvojen	V 24.04.2009. S 19.05.2009.	V 11.12.2008.	V 12.02.2009. S 21.04.2009.	V 13.03.2009. S 24.03.2009.	V 17.09.2009. S 21.10.2009.	V 04.06.2009. S	V 27.03.2009. S 31.07.2009.	V 17.03.2009.	V 28.05.2009. S 16.06.2009.
2010. V 16.04.2010.	V 15.02.2010. S 30.03.2010.	V 11.12.2009.	V 01.02.2010. S 06.04.2010.	V 11.02.2010. S 23.02.2010.	V 16.12.2009. S 03.02.2010.	V 10.06.2010. S Nije razmatran	Nije usvojen	V 21.01.2010.	V 11.03.2010. S 30.03.2010.
2011. V 30.03.2011.	V 27.05.2011. S 28.06.2011.	V 21.03.2011.	V 17.03.2011. S 11.04.2011.	V 26.04.2011. S 20.05.2011.	V 18.11.2011. S 30.11.2011.	Nije usvojen	Nije usvojen	V 21.04.2011.	Nije usvojen
2012. V 29.03.2012.	V 02.04.2012. S 26.04.2012.	V 22.12.2011.	V 09.02.2012. S 28.02.2012.	V 21.03.2012. S 27.04.2012.	V 09.02.2012. S 29.02.2012.	V 15.02.2012. S 19.03.2012.	V 13.03.2012. S 20.04.2012.	V 08.03.2012.	Nije usvojen
2013. V 21.03.2013.	V 21.02.2013. S 07.05.2013.	V 14.03.2013.	V 04.03.2013.	V 11.02.2013. S 27.02.2013.	V 28.02.2013. S 12.03.2013.	V 26.02.2013. S 20.03.2013.	V 09.04.2013. S 17.06.2013.	V 07.02.2013.	V 04.07.2013. S Nije razmatran
2014. V 16.02.2014.	V 17.02.2014. S ?	V 21.10.2014.	V 03.04.2014.	V 06.02.2014. S 21.02.2014.	V 08.05.2014. S 09.06.2014.	V 06.03.2014. S 07.04.2014.	V 29.04.2014. S 03.07.2014.	V 21.01.2014.	V 17.04.2014. S 16.05.2014.
2015. V 14.05.2015.	V 28.05.2015. S 18.06.2015.	V 19.05.2015.	V 20.05.2015.	V 27.03.2015. S 08.04.2015.	V 25.06.2015. S 28.07.2015.	V 15.10.2015. S 21.10.2015.	V 29.05.2015. S 16.07.2015.	V 05.06.2015.	V 03.09.2015. S 06.11.2015.
2016. V 09.02.2016.	V 24.03.2016. S 19.04.2016.	V 12.01.2016.	V 18.03.2016.	V 10.02.2016. S 09.03.2016.	V 30.12.2015. S 26.01.2016.	V 18.02.2016. S 26.02.2016.	V 16.06.2016. S 14.07.2016.	V 20.01.2016.	V 22.07.2016. S 28.10.2016.
2017. V 06.01.2017.	V 07.03.2017. S 23.03.2017.	V 13.01.2017.	V 01.02.2017.	V 03.04.2017. S 24.04.2017.	V 06.12.2016. S 21.12.2016.	V 21.02.2017. S 28.02.2017.	V 12.04.2017. S 15.05.2017.	V 19.01.2017.	V 21.03.2017. S 07.04.2017.
2018. V 23.03.2018.	V 22.03.2018. S	V 16.01.2018.	V 28.12.2017.	V 12.03.2018. S 26.04 NE!	V 30.11.2017. S 19.12.2017.	V 06.03.2018. S 20.04.2018.	V 28.03.2018. S	V 28.02.2018.	V 28.03.2018. S

Tabela 4: Datumi utvrđivanja na vladama i usvajanja u skupštinama (gdje postoji ta praksa) programa rada kantonalnih vlada, od 2007. do 2018.

² Kuriozitet je da u BPK postoji neslaganje između Vlade i Skupštine o tome kad je program rada Vlade zvaničan i opertivan. Štaviše, odbijanje Vladinog prijedloga Programa rada Vlade BPK za 2018. godinu, u Skupštini, koje se desilo krajem aprila, dodatno je usložnilo situaciju, jer akti koji regulišu rad institucija vlasti u BPK ne predviđaju ovakvu situaciju. Te će biti zanimljivo kako će se u nastavku izaći iz ovog problema. No, svakako bi bilo absurdno, i u neskladu sa Ustavnom podjelom nadležnosti institucija, da Vlada nastavi raditi kao da se ništa nije desilo, po programu koji je Skupština odbila.

Kašnjenje u usvajanju godišnjeg programa rada i kršenje propisa koji regulišu tu obavezu, inače je masovna pojava u bh. kantonalnim institucijama – u ekstremnim slučajevima zna se desiti da se program rada za neku godinu doneše tek u drugoj polovini, ili čak pred sami kraj godine na koju se odnosi (npr. Program rada Vlade HNK za 2015. utvrđen je tek u oktobru 2015.), što je obesmišljavanje jednog značajnog alata, čiji je smisao povećanje efikasnosti rada institucija i njihove fokusiranosti na projektovane ciljeve.

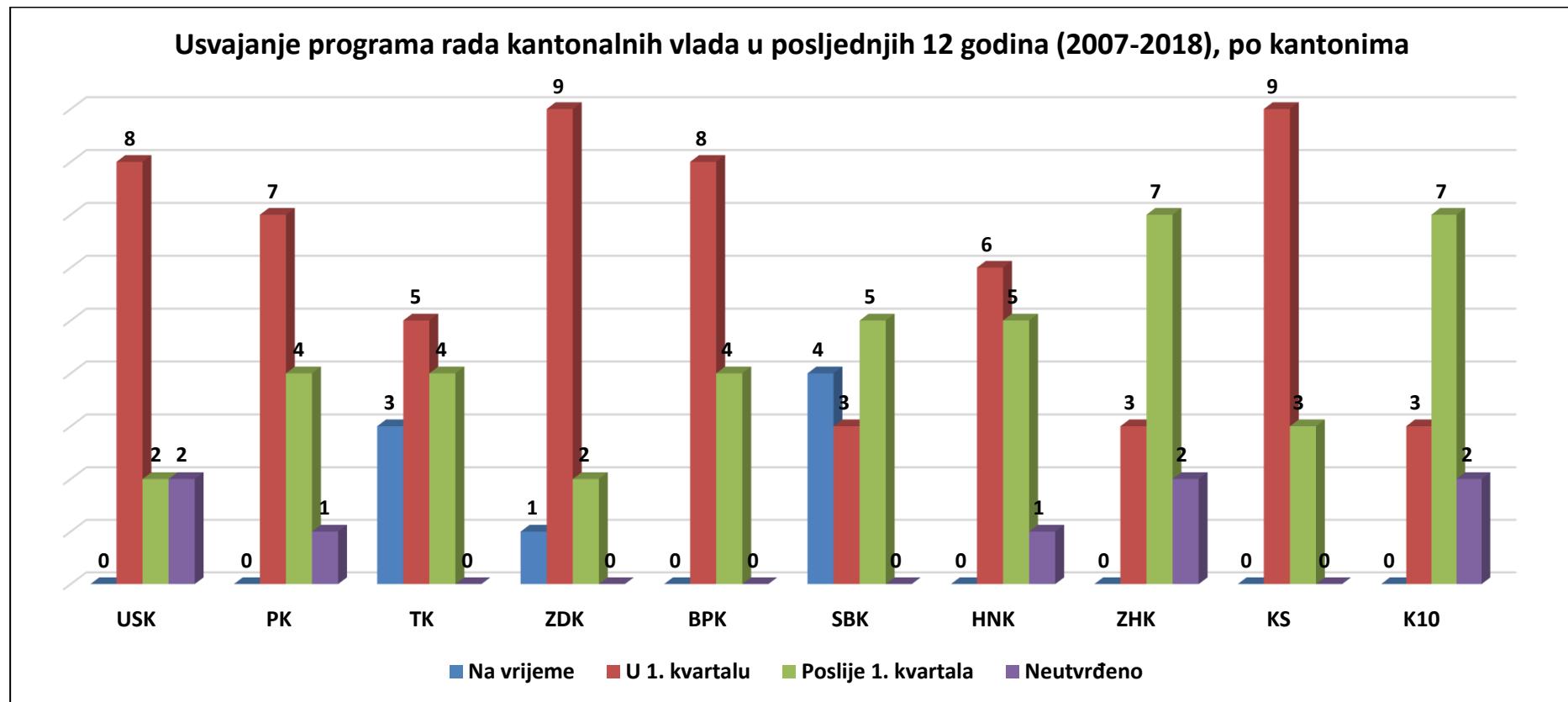

Grafikon 23

U posljednjih 12 godina bilo je i slučajeva neutvrđivanja ili neusvajanja programa rada, odnosno rada tokom čitave godine bez preciznih programske smjernice. Najveću neodgovornost, u tom kontekstu, pokazala je Vlada Kantona 10, koja u prethodnom mandatu dvije prve godine

nije utvrđivala programe rada, u trećoj godini ga je utvrdila ali ga Skupština nije ozvaničila svojim usvajanjem, a u četvrtoj je program usvojen i postao operativan tek sredinom drugog kvartala.

Kašnjenja u donošenju programa rada uzrokovana su, prije svega, nedovoljnom ozbiljnošću i posvećenošću ovoj obavezi, u vladama. Koje, između ostalog, kasno ulaze u proceduru izrade programa.

Grafikon 24

Samo su tri kantonalne vlade, u posljednjih 12 godina, programe svog rada utvrđivale na vrijeme. To su Vlada Tuzlanskog kantona, koja je to uradila u tri navrata u prethodna dva mandata, ali nijednom u aktuelnom, Vlada Srednjjobosanskog kantona, koja je u četri navrata uvrđila program

prije početka godine na koju se odnosi, ali je samo u dva slučaja – i to sa programima rada za 2017. i 2018. – i Skupština potvrdila taj program u navedenom periodu, te Vlada Zeničko-dobojskog kantona, koja je po prvi put donijela svoj program rada na vrijeme, krajem 2017. za 2018.

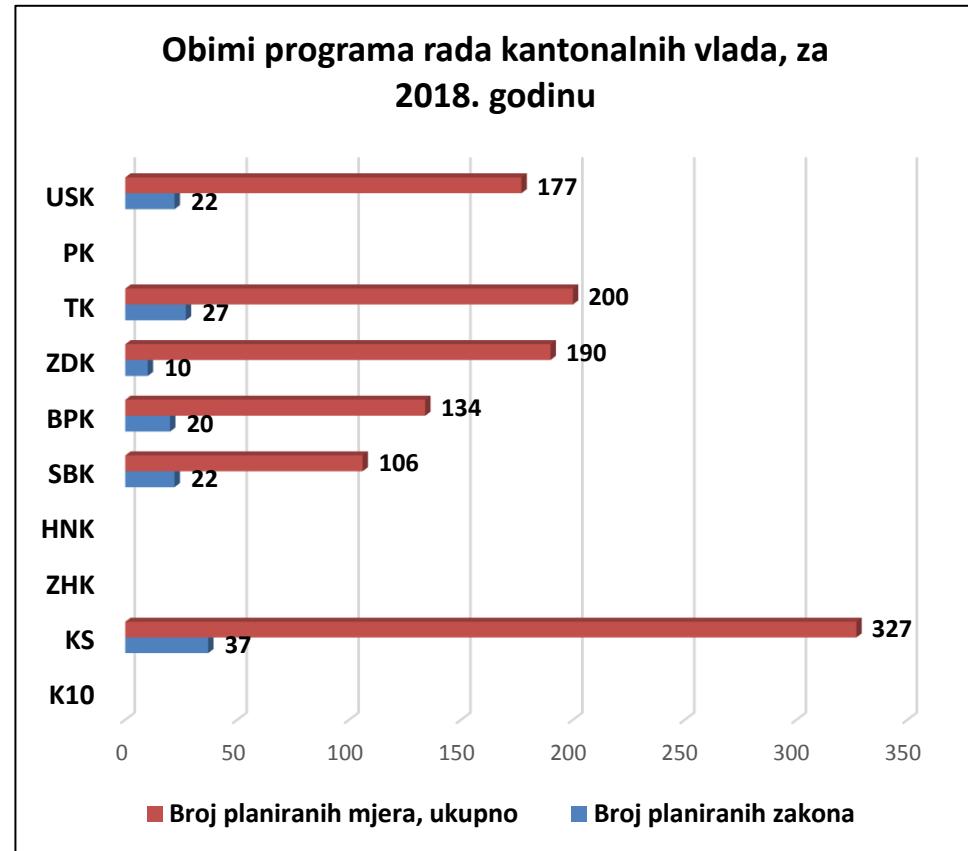
Što se tiče obima pojedinačnih programa rada kantonalnih vlada, za 2018. godinu, koji su nam dostupni³ evidentne su značajne razlike. Što govori i o neujednačenoj metodologiji i o različitim ambicijama i različitom sagledavanju vlastitih mogućnosti.

Najniži obim godišnjim programom planiranih obaveza, u 2018. godini (posmatrajući 6, u 1. kvartalu ove godine, dostupnih programa), ima Vlada SBK - svega 106 mjera.

S druge strane, daleko najveći obim planiranih mjera, u 2018., ima Vlada Kantona Sarajevo – 327.

Programi za 2018. ostalih kantonalnih vlada kreću se u relativno malom rasponu od 134 planirane mjere Vlade BPK, do 200 Vlade TK.

I obimi, programima rada za 2018. godinu, planiranih zakonodavnih obaveza, značajno se razlikuju i kreću od svega 10 zakona planiranih od strane Vlade Zeničko-dobojskog kantona, do 37 planiranih od strane Vlade Kantona Sarajevo.

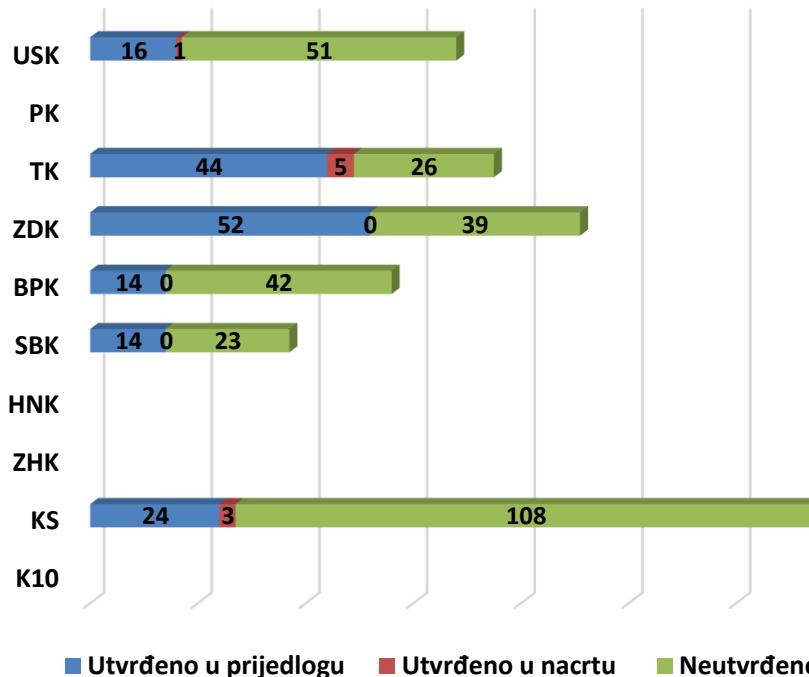
Grafikon 25

Napomenimo da ni u programima rada za 2018. godinu nisu posebno istaknute mjeru koje podržavaju ciljeve Reformske agende.

³ Programi rada vlada koji se potvrđuju, usvajanjem, u skupštinama, nedostupni su do usvajanja (izuzetak je jedini Program Vlade BPK, zbog neusaglašenosti mišljenja o tome, između institucija).

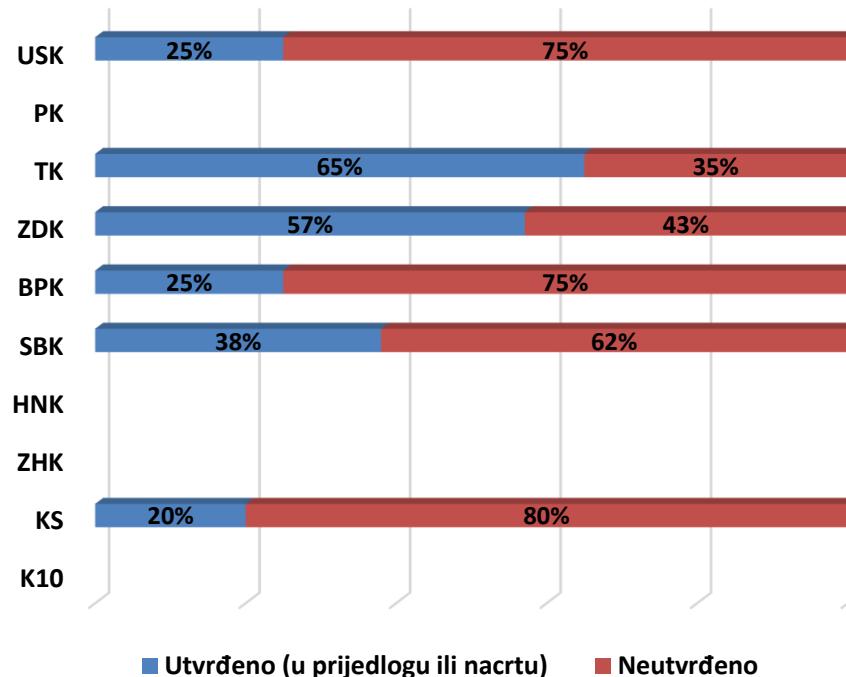
REALIZACIJA UKUPNIH PLANIRANIH OBAVEZA KANTONALNIH VLADA

Realizacija mjera planiranih programima rada kantonalnih vlada za 1. kvartal 2018. godine

Grafikon 26

Stepen realizacije programa rada kantonalnih vlada za 1. kvartal 2018. godine

Grafikon 27

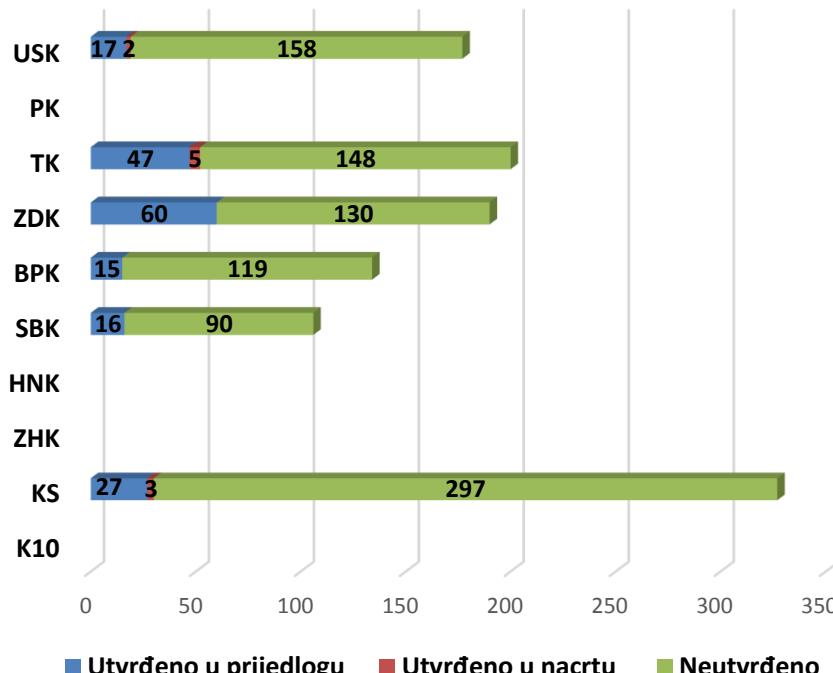
Nijedna kantonalna vlada nije u potpunosti realizovala svoj plan za prvi kvartal 2018. godine. No, međusobne razlike, u broju utvrđenih mjeru i stepenu realizacije, su drastične.

Nominalno, realizacija se kreće od svega 14 utvrđenih planiranih mjera od strane Vlade BPK (od ukupno 56 planiranih za ovaj period), do 52 utvrđene (od 91 planirane) Vlade ZDK.

Vlade TK i ZDK imaju najveći procenat realizacije planiranih obaveza, u 1. kvartalu – Vlada TK 65%, Vlada ZDK 57%. Sve ostale vlade (čiji su nam programi dostupni) imaju realizaciju ispod 50%.

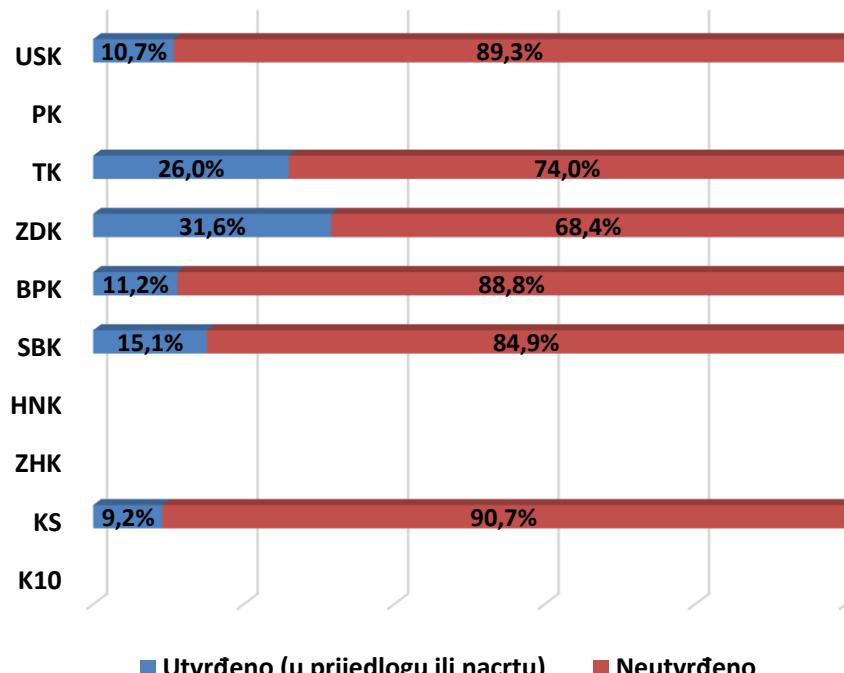
Ozbiljni zaostaci u realizaciji napravljeni već u prvom kvartalu dodatno dovode u pitanje realizaciju usvojenih programa rada kantonalnih vlada za 2018. godinu. I ukazuju na potrebu značajnog intenziviranja rada u nastavku i fokusiranja na realizaciju planiranih obaveza, kako se kraj godine ne bi dočekao sa značajnim procentom nerealizovanih obaveza.

Realizacija mjera planiranih programima rada kantonalnih vlada za 2018. godinu

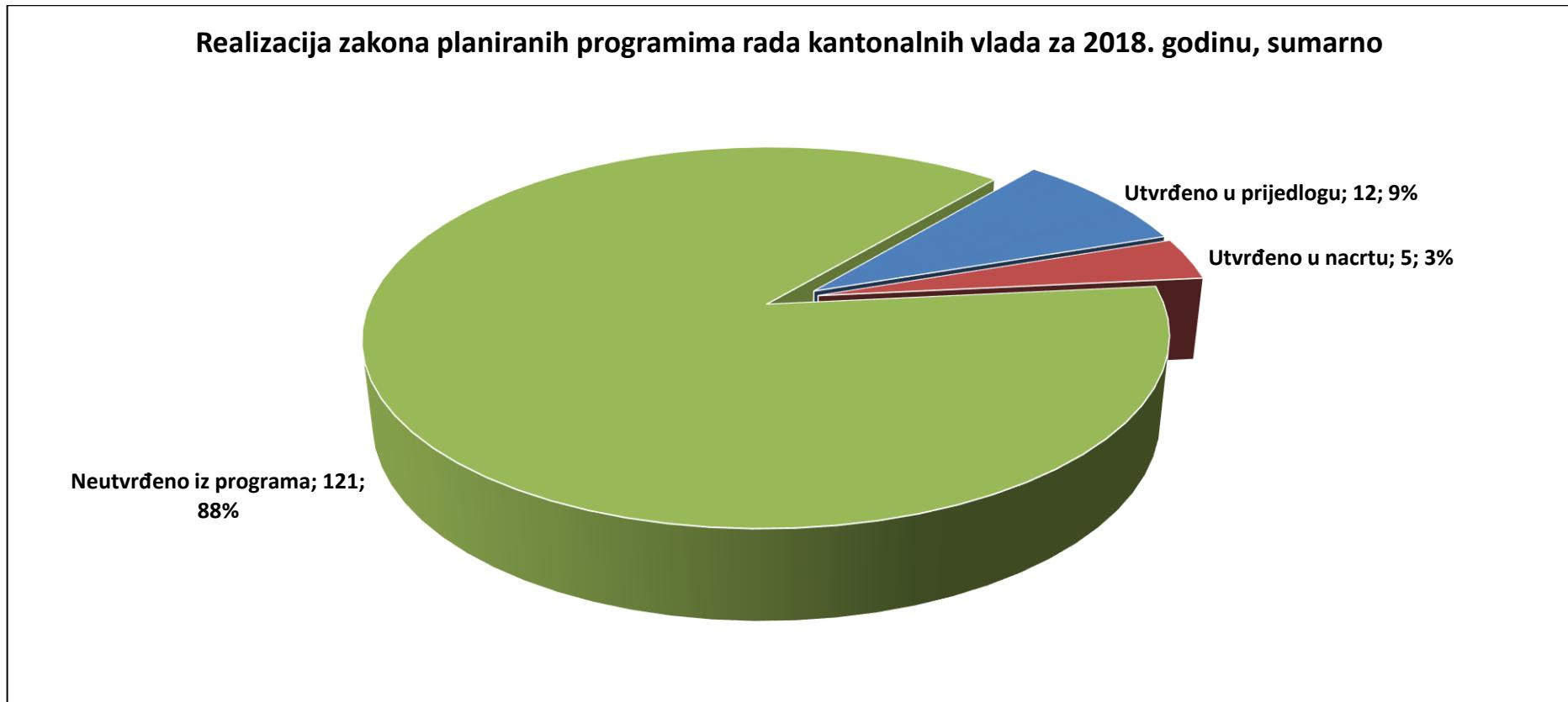
Grafikon 28

Stepen realizacije programa rada kantonalnih vlada za 2018. godinu

Grafikon 29

REALIZACIJA ZAKONA IZ PROGRAMA RADA KANTONALNIH VLADA

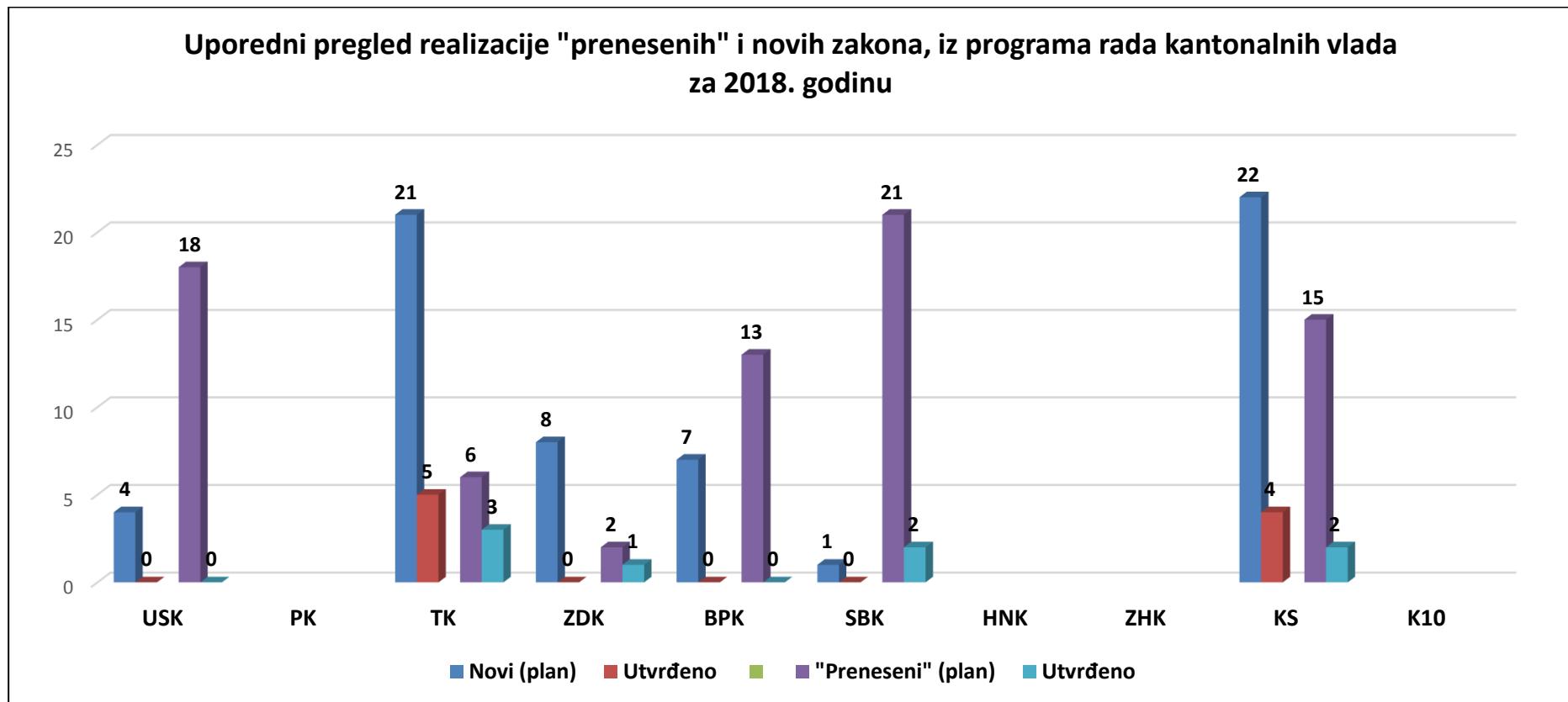
Grafikon 30

Od ukupno 138 zakona, koliko je planirano dostupnim⁴ programima rada kantonalnih vlada za 2018. godinu, do kraja 1. kvartala ove godine utvrđeno ih je svega 12 (9%) u prijedlogu i 5 (3%) u nacrtu.

⁴ Javno su dostupni programi rada vlada USK, TK, ZDK, BPK, SBK i KS. Dok su preostala 4 iako su utvrđena na vladama, nedostupni dok se o njima ne izjasne skupštine.

Posmatrajući samo planirano za realizaciju u 1. kvartalu, utvrđeno je 15 od 64 zakona koje je, po programima rada, trebalo utvrditi do kraja marta 2018. godine. Dakle, manje od četvrtine.

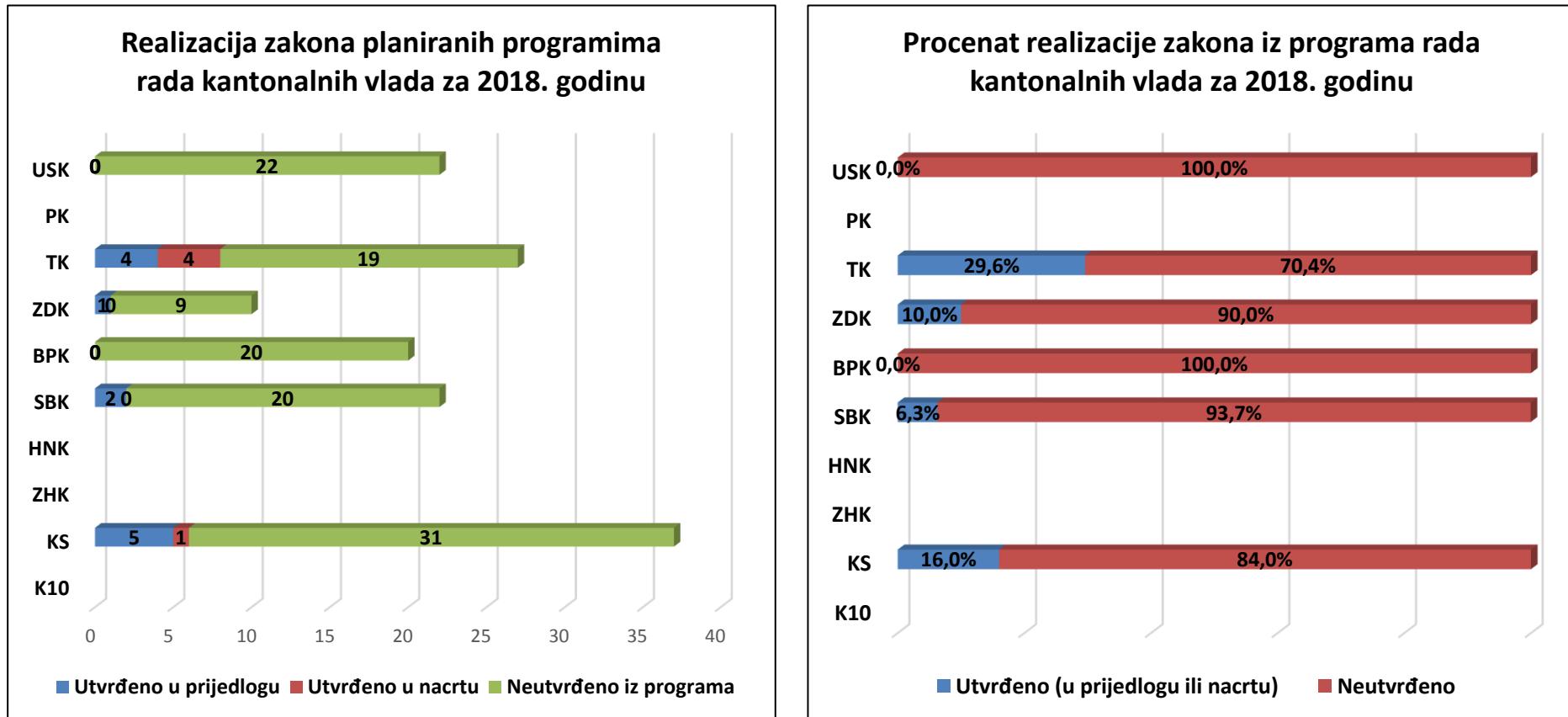
Pri tome, možemo reći da je podjednako loša realizacija i novih, tzv. novih, i "prenesenih" zakona (zakona koji su trebali biti realizovani u nekoj od prethodnih godina, ali nisu, pa su "ugrađeni" u programe za 2018.).

Grafikon 31

I nominalno i procentualno, najveći broj realizovanih zakona iz programa za 2018. godinu, ima Vlada TK – 8 (što je 62% od tromjesečnog a 30% od godišnjeg plana zakonodavnih aktivnosti ove vlade). Slijedi Vlada KS, sa 6 utvrđenih zakona (25% od tromjesečnog, a 16% od godišnjeg

plana). Zatim, Vlada SBK, sa 2 utvrđena zakona, od kojih je 1 iz plana za 1. kvartal (što je 10% od planiranog za 1. kvartal, a svega 6% od planiranog za čitavu 2018. godinu), te, Vlada ZDK sa tek jednim utvrđenim zakonom (što predstavlja 20% od planiranog za prvi kvartal, a 10% od godišnjeg plana). I, konačno, Vlade USK i BPK, koje, u 1. kvartalu 2018. godine, nisu utvrdile niti jedan planirani zakon (Vlada BPK, nijedan, uopšte).

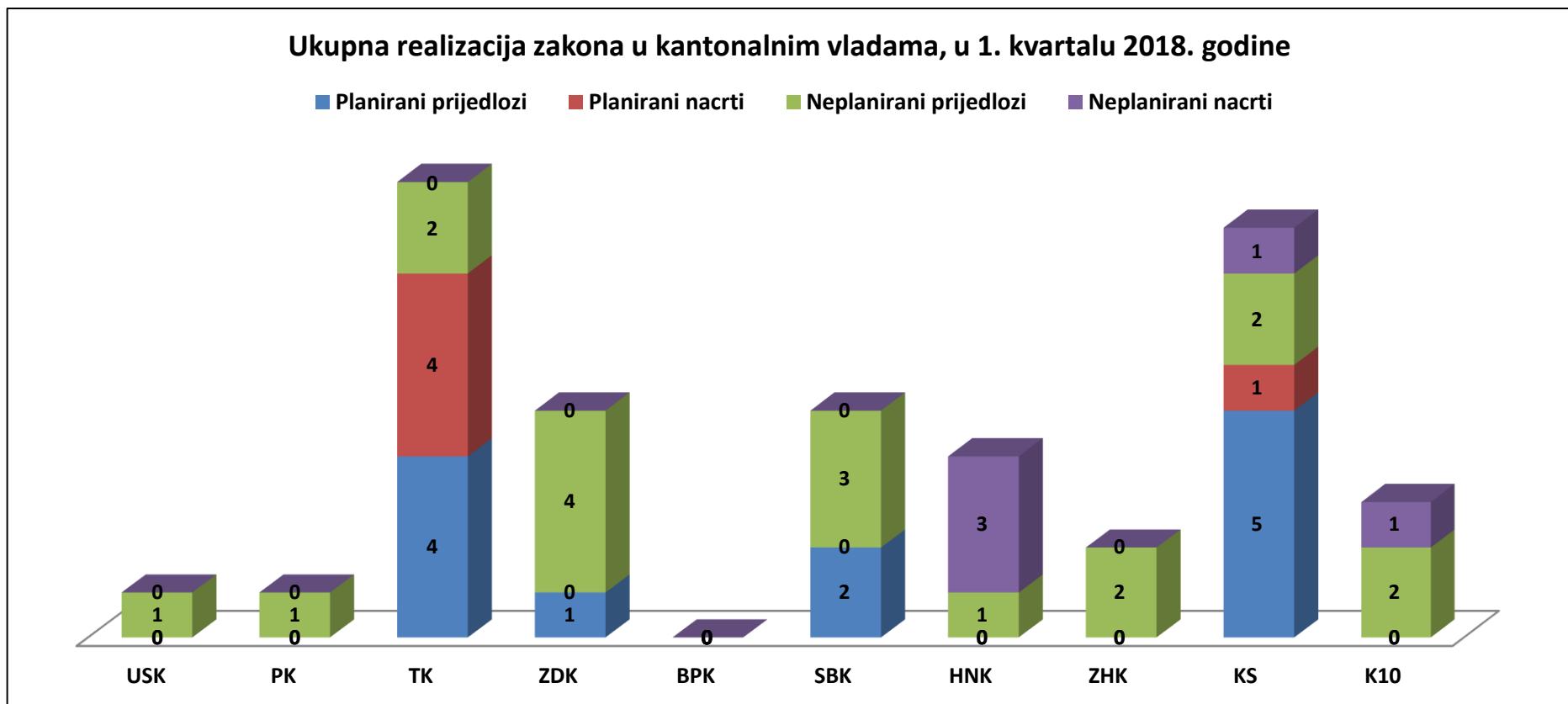
Grafikon 32

Grafikon 33

Realizaciju planiranih obaveza, obvezno, treba sagledavati u svjetlu stepena ambicioznosti postavljenog plana. Ali i njegovog kvaliteta, naravno. Podsjećamo da je CCI davno počeo upozoravati i nosioce vlasti i građane da i najbolja realizacija planiranih obaveza ne znači ništa ako plan nije

kvalitetan i ako ne sadrži mjere i aktivnosti koje mogu uspješno odgovoriti na najozbiljnije probleme građana i dovesti do poboljšanja kvaliteta njihovog života.

Inače, tokom prvog kvartala 2018., utvrđeno je za 35% više "neplaniranih" zakona nego onih planiranih. Što je, s jedne strane, uzrokovano činjenicom da 4 kantonalne vlade nisu imali ozvaničene (od skupština usvojene) programe rada, pa se svi njihovi utvrđeni zakoni tretiraju kao neplanirani, a s druge strane, je uzrok u niskoj efikasnosti u realizaciji planiranih obaveza od strane vlada koje su imale ozvaničene programe rada.

Grafikon 34

ANALIZA RADA KANTONALNIH VLADA, OD STRANE KANTONALNIH INSTITUCIJA VLASTI

PERIODIČNO RAZMATRANJE RADA VLADE			
	Vlada ima obavezu podnošenja skupštini godišnjeg izvještaja o svom radu	Razmatran godišnji izvještaj o radu Vlade u 2017. godini na Vladi / u Skupštini	Postoji obaveza kvartalnog ili polugodišnjeg razmatranja rada Vlade ili izvještavanja skupštine o tom radu
USK	DA	NE ⁵ / NE	Na zahtjev Skupštine
PK	DA	22.03.2018.	Na zahtjev Skupštine
TK	DA	17.04.2018. / 26.04.2018. (Nije usvojen) ⁶	Na zahtjev Skupštine
ZDK	DA	NE / NE	Na zahtjev Skupštine
BPK	DA ⁷	NE / NE	DA - kvartalno
SBK	DA	15.03.2018. / 17.04.2018.	Na zahtjev Skupštine
HNK	DA	23.3.2018. / 20.04.2018.	Na zahtjev Skupštine
ZHK	DA	28.3.2018. / NE	Na zahtjev Skupštine
KS	DA	07.03.2018. / 10.04.2018.	Na zahtjev Skupštine
K10	NE	NE / NE	Na zahtjev Skupštine

Tabela 5

Povremena i pravovremena analiza rada u prethodnom periodu, osnov je za dobre rezultate, odnosno za pravovremeno preuzimanje neophodnih mjera u situacijama kada postoje određeni problemi u radu, koji utiču na efikasnost i efektivnost institucija. Na žalost, kantonalne vlade, često ne pridaju potrebnu pažnju ovom mehanizmu, pristupajući mu prilično formalistički.

Osim što ovo pitanje nije ni poslovnički uređeno na jedinstven način i što su kod većine neke obaveze postavljene prilično neodređeno (pa samo Vlada BPK ima eksplicitno navedenu obavezu kvartalnog razmatranja izvještaja o radu Vlade), evidentan je i različit stepen discipline u

⁵ Vlada BPK je 30.12.2017. održala press konferenciju o svom radu u 2017. godini, ali se izvještaj koji bi tretirao tu materiju nije pojavio na sjednicama Vlade.

⁶ Skupština TK, na sjednici održanoj 26.04.2018. nije usvojila Izvještaj o radu Vlade TK u 2017. godini.

⁷ Ne eksplicitno, ali pošto postoji obaveza kvartalnog izvještavanja, implicitno se podrazumijeva da je zadovoljen i zahtjev uvida u godišnji rad Vlade.

ispunjavanju obaveza. Tako je godišnji izvještaj o radu Vlade za 2017. godinu, do kraja 1. kvartala 2018., utvrdilo tek 5 Vlada, a u istom periodu, nijedan nije i razmatran u Skupštini⁸.

Upozoravamo na posebnu važnost kvartalnog razmatranja rezultata rada, posebno u kontekstu realizacije (programom rada ili akcionim planovima) planiranih aktivnosti, jer je takav pristup posebno značajan za pravovremenu i kvalitetnu reakciju na nepovoljna kretanja u kontekstu realizacije planiranih aktivnosti ili, uopšte, pada efikasnosti i produktivnosti institucije.

Na žalost, eksplicitnu obavezu pravljenja kvartalnih izvještaja o svom radu ima jedino Vlada BPK. Kod ostalih je to ostavljeno kao mogućnost „na zahtjev Skupštine“, što se, u principu, ne dešava.

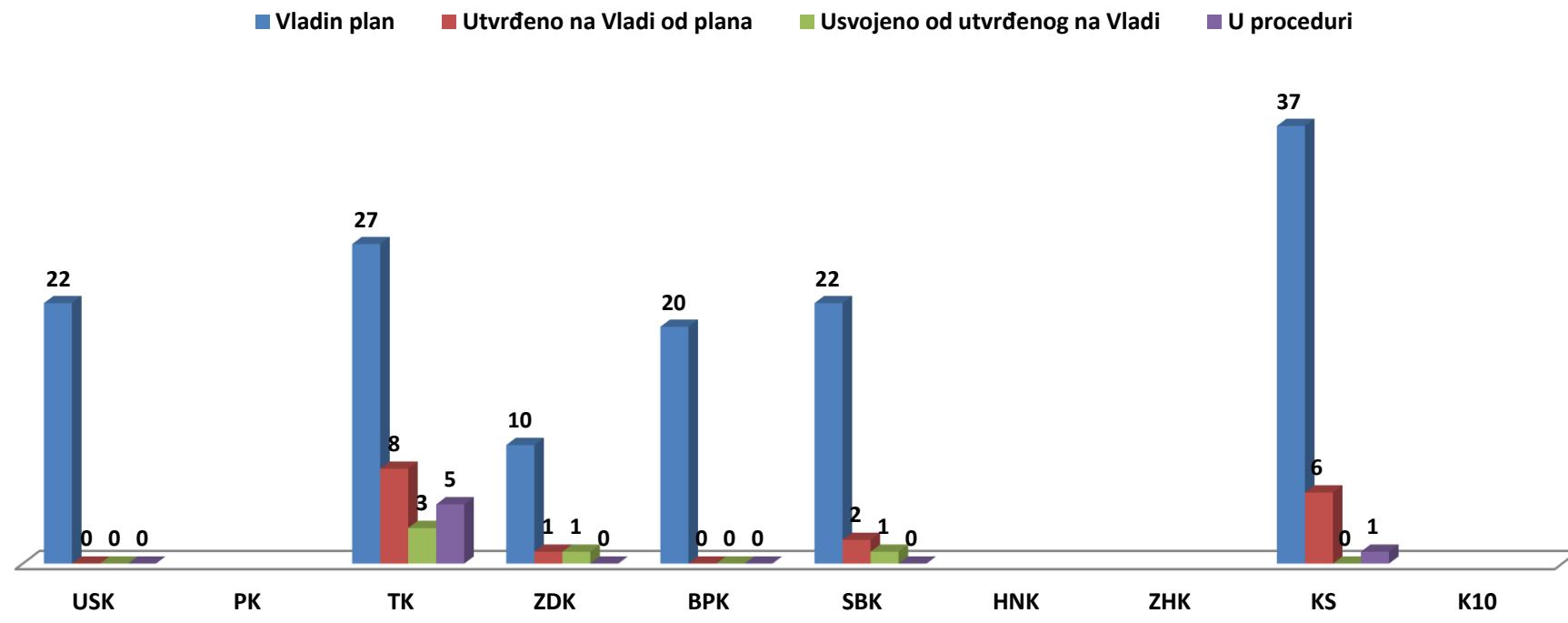
Kao poseban problem vidimo i odnos prema razmatranju svog rada u prethodnom periodu, od strane vlada, koje izvještaje o tome odrađuju, zapravo, kao obavezu prema skupštini (propisanu njenim poslovnikom), a ne kao važan mehanizam koji će im pomoći da na vrijeme uoče nedostatke u svom radu i otklone ih, podižući svoju efikasnost, u nastavku rada. Tako da se, nerijetko, izvještaji o radu, koncentrišu na ono što je uspješno realizovano (i pretvaraju u propagandu i samopromociju vlade), a ignoraju ono što nije, mada bi, u kontekstu poboljšanja efikasnosti i otklanjanja uzroka problema u radu, mnogo logičniji bio obrnut pristup (koji podrazumijeva objektivnu analizu, argumente, samokritiku i izlazne strategije).

⁸ U vrijeme finalizacije ove analize, imali smo podatak da su 4 skupštine – KS, SBK, HNK i TK – u aprilu razmotrile izvještaje o radu svojih vlada u 2017. godini. Prve tri su ih usvojile a Skupština TK nije usvojila izvještaj.

KOORDINACIJA RADA VLADE I SKUPŠTINE

Vlade su, po pravilu, priređivač najvećeg broja mjera koje dolaze na dnevni red skupština i na taj način presudno utiču i na rezultate rada ovih institucija vlasti. Rezultati skupštine su u direktnoj vezi sa sposobnošću vlade da skupštinu snabdiće potrebnim materijalima za rad i odlučivanje. I nedovoljna efikasnost vlade, u ovom kontekstu, dovodi i do loših rezultata skupštine, naročito u sferi realizacije zakona i obaveza planiranih programom rada. Što je više nego očito iz rezultata u prvom kvartalu 2018. godine.

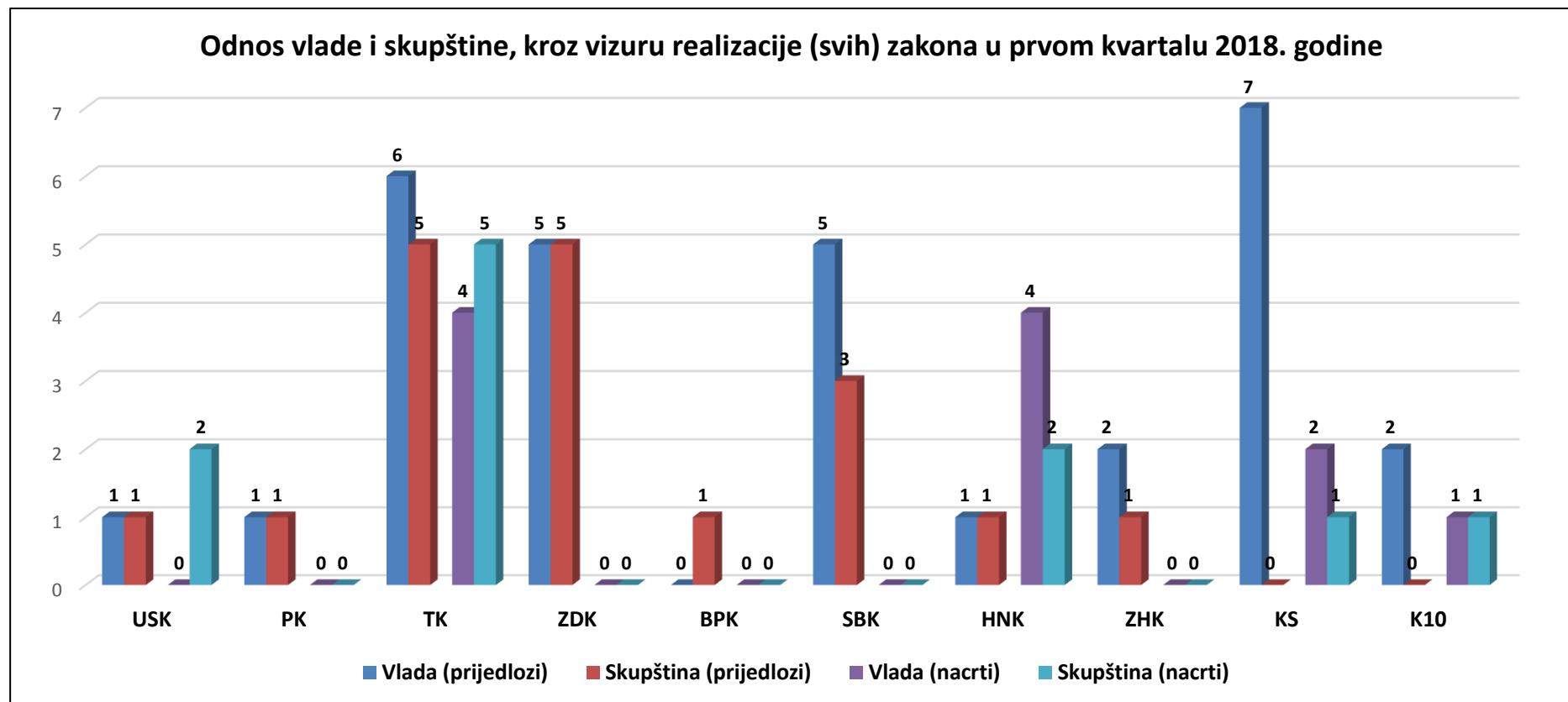
Odnos vlade i skupštine, kroz vizuru realizacije zakona iz vladinog godišnjeg programa rada za 2018. godinu

Grafikon 26

Krajnji rezultat realizacije planiranih zakonodavnih aktivnosti u prvom kvartalu 2018. godine je 5 usvojenih zakona (uz još 6 prihvaćenih u nacrtu), od 138 planiranih programima rada vlada USK, TK, ZDK, BPK, SBK i KS (preostale 4 vlade – PK, HNK, ZHK i K10 – nisu imale operativne programe rada za 2018. godinu, do kraja posmatranog perioda).

No, dok praćenje realizacije zakona, u odnosu na planirane obaveze, odgovornost primarno povezuje sa vladama i njihovom nedovoljnom efikasnošću, dotle, analiza kompletne zakonodavne aktivnosti, na kantonalm nivou, u prvom kvartalu 2018. godine, ukazuje da svoj dio odgovornosti, za loše rezultate, snose i skupštine, svojom nedovoljnom efikasnošću.

Grafikon 27

Naime, od 40 zakona utvrđenih na kantonalnim vladama, tokom 1. kvartala 2018. godine (29 u prijedlogu i 11 u nacrtu), njih 20, odnosno, tačno polovina (16 u prijedlogu i 4 u nacrtu), nije razmatrano u skupštinama, do kraja ovog kvartala.

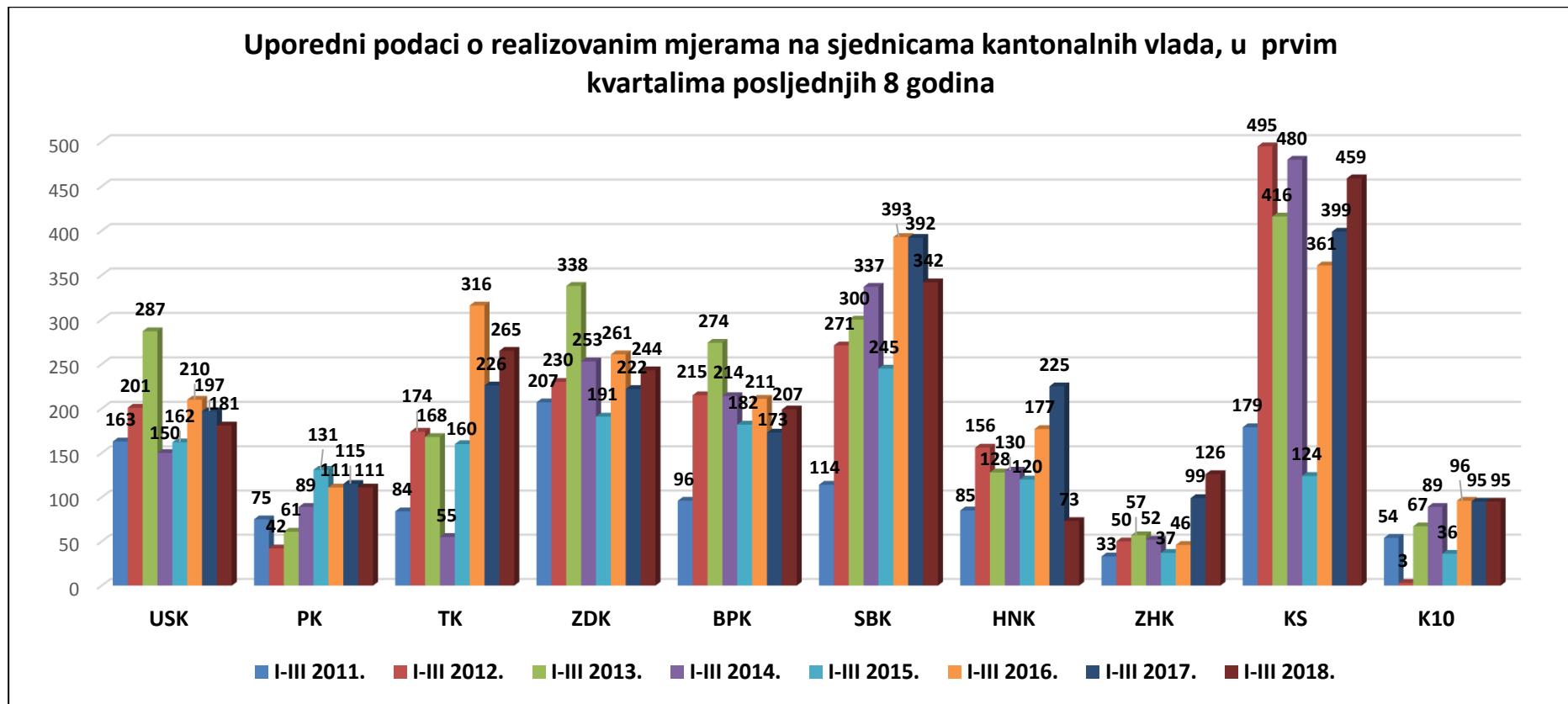
Druga polovina, 13 zakona utvrđenih, na kantonalnim vladama, u prijedlogu i 7 u nacrtu, u skupštinama je završila kao 12 usvojenih (prijedloga) zakona i 8 prihvaćenih u nacrtu. Kantonalne skupštine su, tokom 1. kvartala 2018. godine, usvojile i 6 (prijedloga) zakona i prihvatile 3 nacrta, koji su na vladama utvrđeni u prethodnoj godini.

Najbolji odnos utvrđenog na Vladi i usvojenog u Skupštini, tokom 1. kvartala 2018. godine, ima Tuzlanski kanton, u kome je od 10 zakona utvrđenih na Vladi (6 u prijedlogu a 4 u nacrtu), svih 10 i razmotreno u Skupštini i 5 usvojeno (u prijedlogu) a 5 prihvaćeno u nacrtu.

Najlošiji odnos ima Kanton Sarajevo, u kome je od 9 zakona utvrđenih na Vladi (7 u prijedlogu i 2 u nacrtu), u Skupštini razmotren samo 1, a i on tek prihvaćen u nacrtu.

A odgovornost skupština, osim u dijelenju neefikasnosti sa vladama, je i u tome što, generalno, prihvataju neadekvatan položaj, u koji su dovedene. Izmeštenost moći odlučivanja iz skupština, u stranačke centrale, dovele je do podređenog položaja skupština i njihovog pretvaranja u tek servis vlada. Ili „protočni bojler“, kako to nekad, rezignirano, znaju konstatovati i sami poslanici. Zato skupštine, generalno, ne preduzimaju nikakve mјere da bi promijenile odnos vlada prema svojim obavezama i prema njima konkretno. I u kontekstu produktivnosti i u kontekstu poštovanja skupštine. Skupština USK je, u tom kontekstu, na izvjestan način, onaj „izuzetak koji potvrđuje pravilo“.

POREĐENJA REZULTATA OSTVARENIH U POSLJEDNJIH NEKOLIKO GODINA

Grafikon 28

Samo jedna kantonalna vlada – Vlada ZHK – utvrdila je, u 1. kvartalu 2018. godine, više mjera nego tokom prvih kvartala ijdene od prethodnih 7 godina. A Vlada Kantona 10 je bila blizu tog rezultata (ostvarivši samo 1 mjeru manje, u odnosu na najbolji rezultat, iz 1. kvartala 2016.). Kuriozitet je da su to vlade, koje su, uz vlade PK i HNK, imale najniži stepen produktivnosti u 1. kvartalu 2018.

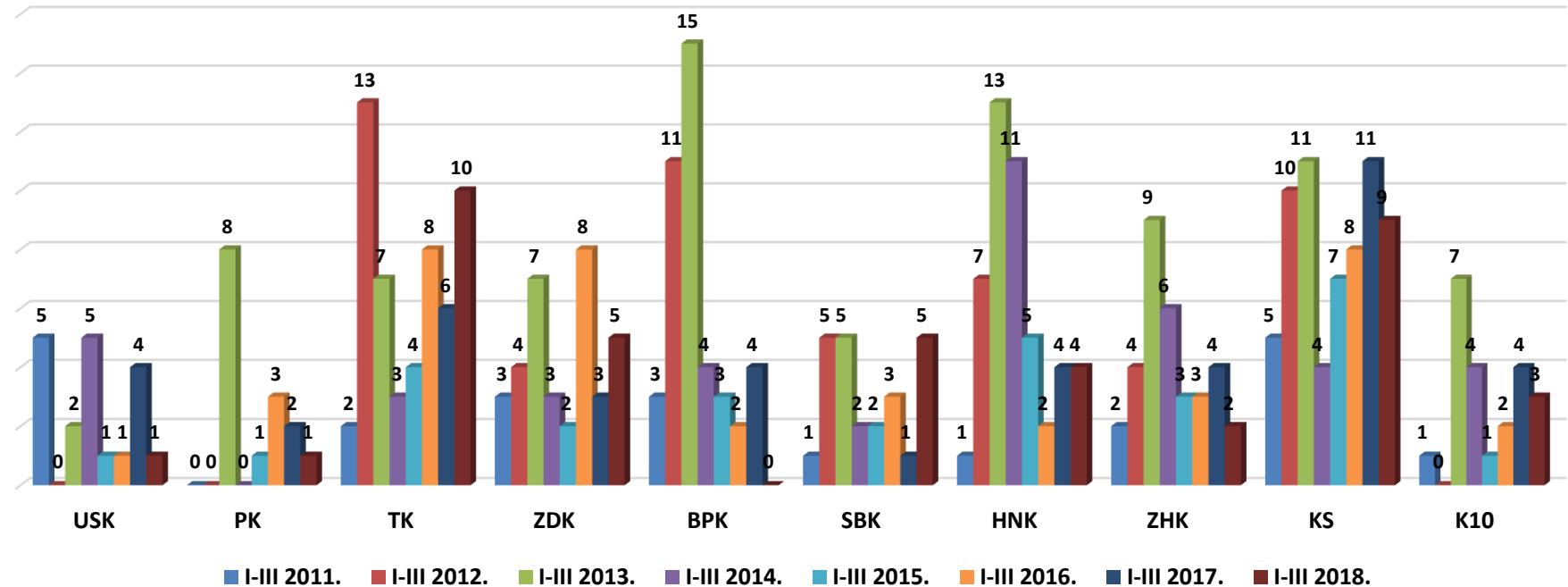
Vlada KS, u 1. kvartalu 2018., nije ostvarila svoj najbolji rezultat u posljednjih 8 godina, ali jeste najbolji rezultat u aktuelnom mandatu (u kome je u prvom kvartalu svake od godina mandata, imala slabije rezultate nego u adekvatnim periodima prethodnog mandata).

S druge strane, 4 kantonalne Vlade su, u 1. kvartalu 2018. imale lošiji rezultat nego u prethodnoj godini, odnosno u 1. kvartalu 2017. – vlade USK, PK, SBK i HNK, dok je Vlada K10 imala identičan rezultat prošlogodišnjem.

Sa zakonima, stvari stoje nešto drugačije. Vlada BPK je, u 1. kvartalu 2018. godine, postigla dosad najlošiji rezultat u prvom kvartalu neke godine – ne utvrdiši nijedan zakon. A Vlada ZHK je ponovila svoj najlošiji rezultat u posljednjih 8 godina (2 utvrđena zakona, u 1. kvartalu 2011. godine).

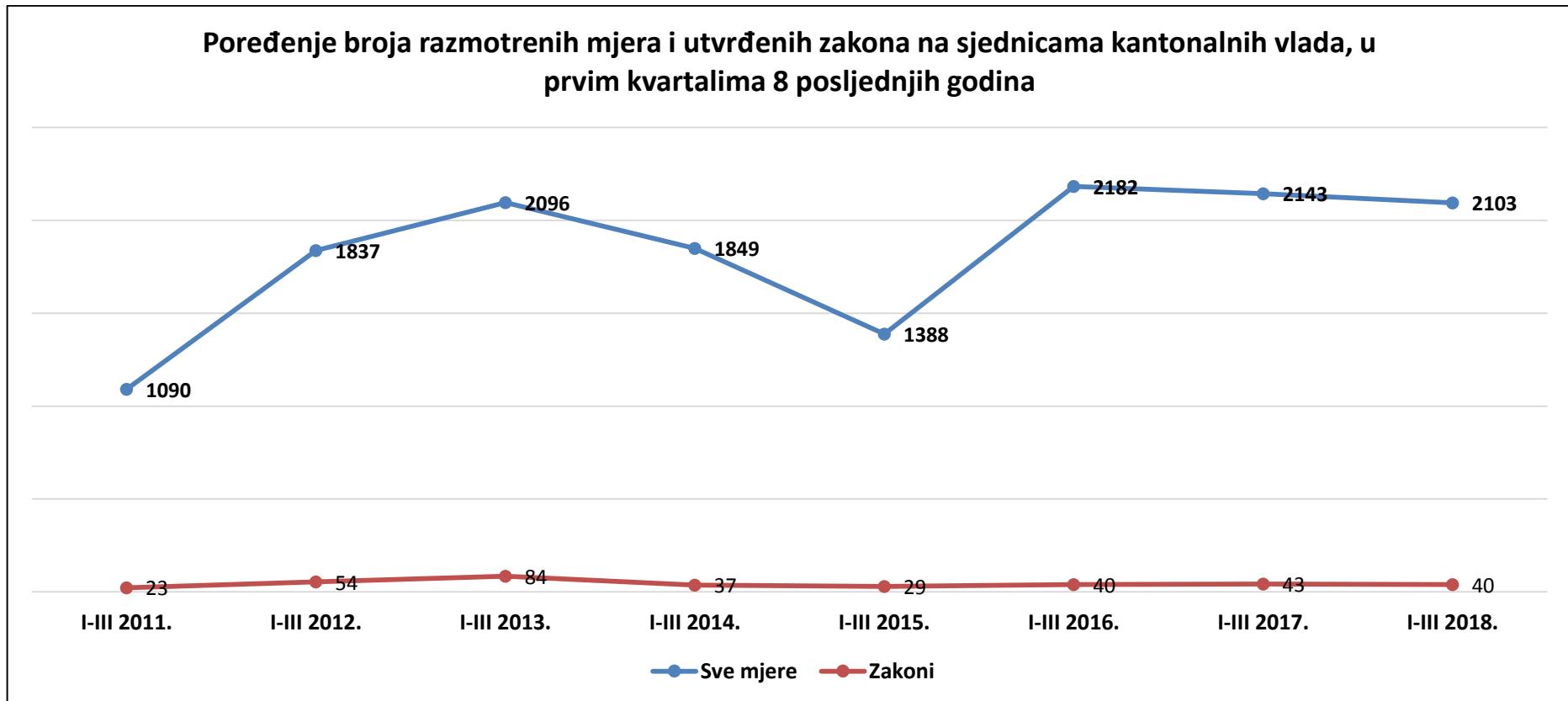
Nijedna kantonalna vlada, u 1. kvartalu 2018. godine, nije ostvarila svoj najbolji rezultat u posljednjih 8 godina. Samo je Vlada SBK ponovila (po treći put) svoj najbolji rezultat. A Vlada TK je, uz Vladi SBK, postigla svoj najbolji rezultat u aktuelnom mandatu (dakle, u posljednje 4 godine).

Uporedni podaci o utvrđenim zakonima (i prijedlozima i nacrtima) na sjednicama kantonalnih vlada, u prvim kvartalima 8 posljednjih godina

Grafikon 29

Sumarno posmatrano, produktivnost kantonalnih vlada u prvim kvartalima sve četiri godine aktuelnog mandata, viša je od produktivnosti u odgovarajućim periodima prethodnog mandata. A rezultat iz prvog kvartala 2018. godine predstavlja nastavak blagog pada, od 2016. godine, kada je postignut najbolji rezultat u prvom kvartalu neke od posljednjih 8 godina.

Grafikon 30

S druge strane, situacija sa zakonima je nešto drugačija – u dvije prethodne godine utvđivano je znatno manje zakona nego u prvim kvartalima druge i treće godine prethodnog mandata. Pa je konačni rezultat da je u prvim kvartalima prethodnog mandata utvrđeno čak 46 zakona više nego u prvim kvartalima aktuelnog (198:152).

KRŠENJE POSLOVNIKA, ZAKONA I USTAVA

U posmatranom periodu, zabilježeno je kršenje poslovnika o radu, od strane kantonalnih vlada, po različitim osnovama:

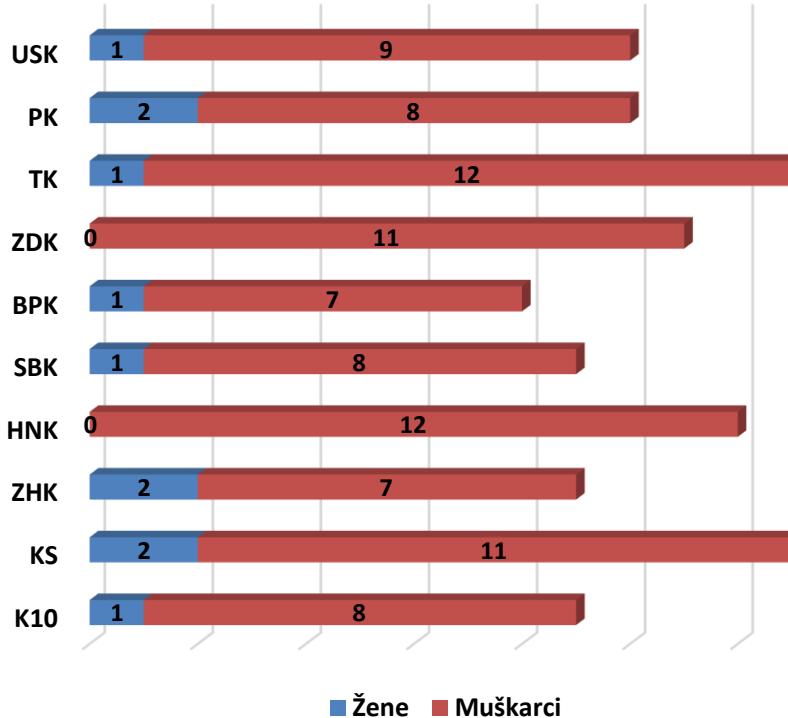
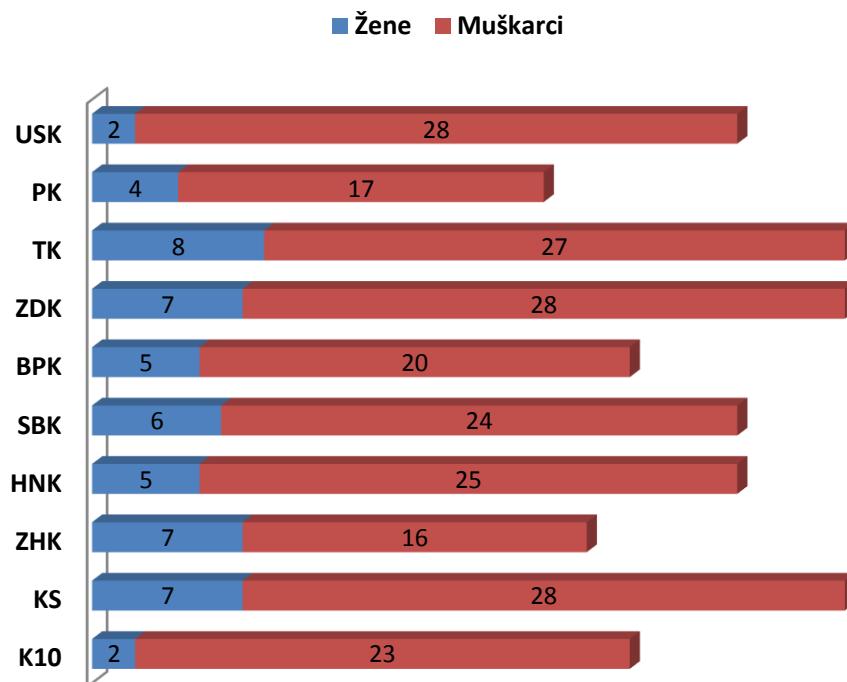
- Nisu održavane redovne sjednice intenzitetom predviđenim poslovnicima.
- Godišnji programi rada nisu usvajani u za to predviđenom roku (jedino su vlade ZDK i SBK utvrdile svoj program rada za 2018. na vrijeme). I donošeni su na netransparentan način, bez konsultovanja građana i njihovih udruženja.
- Redovno se krše poslovnici o radu kantonalnih skupština, kad je u pitanju obaveza odgovaranja na poslanička pitanja u za to predviđenom roku.
- Dio vlada krše svoj poslovnik o radu, ne pridržavajući se propisa koji nalaže da prva točka dnevnog reda sjednice vlade bude usvajanje zapisnika sa prehodne sjednice.

Kantonalne vlade krše i zakone. Redovno se krši Zakon o budžetima u Federaciji BiH, nepridržavanjem rokova iz „Budžetskog kalendara“. Pri usvajanju Bužeta za 2018. godinu, samo je jedna kantonalna vlada – Vlada TK – svoj dio obaveza, u vezi sa budžetom, uradila na vrijeme, u skladu sa rokovima koje propisuje Zakon.

Krši se i Zakon o slobodi pristupa informacijama – najdrastičnije u HNK, u kome je Vlada, nezadovoljna ocjenama koje o njenom radu daju Centri civilnih inicijativa, uvela blokadu informacija o svom radu (proglašivši čak i zapisnike sa sjednica internim dokumentima). Spomenimo da se i u prethodnom periodu, Vlada HNK isticala po netransparentnosti, na koju su primjedbe imali i novinari i predstavnici međunarodnih organizacija koje pokušavaju pratiti rad ove vlade.

A kad smo kod kršenja zakona, u HNK je, nakon presude Kantonalnog suda u Mostaru, u junu ove godine, i formalno-pravno utvrđeno da je Vlada, prije tri i po godine, nezakonito zasnovala radni odnos sa komesarom policije. Pri tome, sudska presuda – u smislu razrješenja nezakonito postavljenog komesara te provođenja zakonite procedure imenovanja novog komesara – još nije implementirana.

Sve kantonalne vlade krše i Zakon o ravnopravnosti polova, jer broj žena u njihovom sastavu ne odgovara Zakonom propisanom.

Zastupljenost žena u kantonalnim vladama

Grafikon 31
Zastupljenost žena u kantonalnim skupštinama

Grafikon 32

Sumarno gledano, žene zauzimaju tek 10% mjesta u kantonalnim vladama. Najveći broj žena u nekoj od vlada je – svega dvije (u Kantonu Sarajevo – dvije od 13). A u vladama Zeničko-dobojskog i Hercegovačko-neretvanskog kantona čak nema niti jedne žene.

Osim kršenja zakona, u posmatranom periodu registrovan je nastavak kršenja Ustava, odnosno, ignorisanja ranije donesenih presuda ustavnih sudova, u pojedinim kantonima.

Vijeće za zaštitu vitalnih interesa Ustavnog suda Federacije BiH, početkom februara 2017., donijelo je presudu da je Nacrtom Zakona o udžbenicima i nastavnim sredstvima za osnovne i srednje škole u Kantonu 10, povrijeđen vitalni nacionalni interes bošnjačkog i srpskog naroda. No, nova verzija ovog zakona, koja bi bila u skladu sa ustavnim pravima svih konstitutivnih naroda (i ostalih) nije razmatrana, na Vladi K10, ni do kraja 2017. ni do kraja 1. kvartala 2018. godine.

Što se tiče presuda koje već godinama čekaju na implementaciju:

Skupština PK obustavila je razmatranje i usvajanje, pred lokalne izbore, praktično, već dogovorenih, Ustavnih promjena u ovom kantonu, a na koje je obavezuje presuda Ustavnog suda, kojom je konstatovano da se postojećim odredbama Ustava PK krše prava i dovodi u pitanje konstitutivnost sva tri naroda na ovom području.

Slično je i u HNK. Naime, u ovom kantonu još uvijek je na snazi Ustav iz 1996. godine, po kome su samo Hrvati i Bošnjaci konstitutivni narodi, službeni jezici su hrvatski i bošnjački jezik, itd.

U Zapadnohercegovačkom i Kantonu 10 je, ustavnim amandmanima iz 2005. i 2011, obezbjeđeno poštovanje prava konstitutivnih naroda, ali još uvijek nisu provedene presude Ustavnog suda Federacije iz 1998.

Ustavni sud Federacije BiH, donio je, u proteklim godinama, nekoliko presuda koje se odnose na povredu prava na lokalnu samoupravu u Kantonu Sarajevo, koje još nisu provedene.

Spomenimo na kraju i kršenje međunarodnih standarda i propisa u kontekstu ljudskih prava. U tri kantona – SBK, HNK i ZDK – imamo na djelu segregaciju u obrazovanju, što je anticivilizacijski i duboko nehuman i čin na kome vladajuće nacionalističke politike istrajavaju, bez obzira na višestruka upozorenja iz EU, da se ta praksa mora promjeniti.

TRANSPARENTNOST RADA KANTONALNIH VLADA

Transparentnost rada kantonalnih vlada, u globalu, nije u potpunosti zadovoljavajuća.

No, trenutno je najalarmantnija (i neuporediva sa drugima) situacija u HNK, čija Vlada je, u januaru 2018. donijela odluku kojom izvode sa zapisnika sa sjednica Vlade proglašava internim aktima, koji će biti dostupni samo članovima Vlade. Time je doslo do kulminacije netransparentnosti, koja je već duže vrijeme karakteristika rada ove vlade, na šta ukazuju i novinari i predstavnici međunarodnih organizacija, a na šta je permanentno, u prethodnom periodu, upozoravao i CCI.

Naime, Vlada HNK ne najavljuje svoje sjednice, sa redovnih pravi selektivne informacije, o vanrednim i telefonskim uopšte ne obavješta javnost, zapisnike ne usvaja na način propisan Poslovnikom, nego neredovno i sa višemjesečnim kašnjenjima, a sada ih i krije od javnosti. Zna proći i po nekoliko mjeseci a da javnost (građani ovog kantona, prije svega) nema elementarne informacije šta Vlada HNK radi.

A pri tome, na hitnim, telefonskim sjednicama (po kojim je bila neslavni rekorder u prethodnoj godini), koje ne najavljuje i o kojim ne izvještava javnost, (pre)često donosi odluke potpuno neprimjerene za ovakav tip sjednica. Rješenja o razrješenjima i imenovanjima i zapošljavanjima, npr. Zatim, odluke o javnim nabavkama, odluke o koncesijama, odluke o odobravanju novčanih isplata iz budžeta Kantona, pa čak i odluka o kreditnom zaduživanju Kantona. Odluke, dakle, koje po svom karakteru i sadržaju podrazumijevaju planski pristup, ozbiljan odnos, rad na redovnim sjednicama i – potpunu transparentnost!

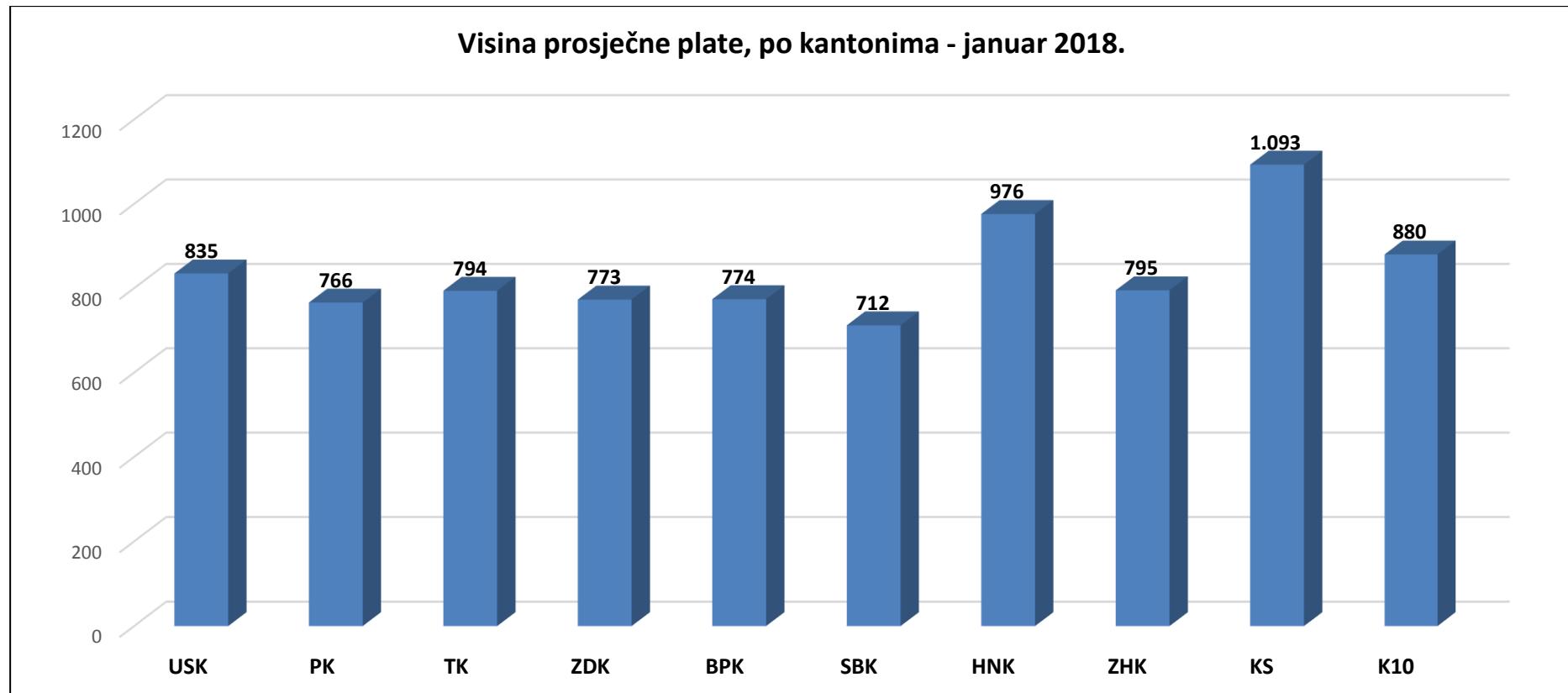
I dok je vladama u EU, kojoj težimo, puna transparentnost nešto što se podrazumijeva i nepoštovanje čega bi izazvalo promptne ostavke ili smjene, dok vlada susjedne Republike Hrvatske ima direktne prenose svojih sjednica i punu dostupnost svih akata koji imaju veze s njenim radom, dotle Vlada HNK pokušava svoj rad sakriti od javnosti i uvid u njega svesti na probrane, cenzurisane, od Vlade odobrene informacije, koje će se plasirati dozirano i kad to Vladi odgovara, a u načelu sa što većim zakašnjenjem. Pa je tako i odluka o proglašenju zapisnika internim aktima Vlade, nedostupnim javnosti, prikrivana mjesecima.

Naprosto je nevjerojatno da su čak i informacije o održanim sjednicama i tačkama dnevnog reda na njima i donesenim odlukama, postale tajna. I da jedna vlada na tako drastičan način krši Zakon o slobodi pristupa informacijama i dobre prakse transparentnosti kojih u BiH i te kako ima (pa čak i u HNK, čija Skupština, za razliku od Vlade, pokazuje ozbiljnost i dignitet koju jedna institucija vlasti mora da ima, i na argumentovanu kritiku

ne reaguje uvredama i cenzurom nego povećanjem transparentnosti i uvažavanjem stavova i preporuka civilnog društva, u interesu svojih građana).

KVALITET ŽIVOTA GRAĐANA U KANTONIMA

Rezultati rada kantonalnih institucija vlasti u direktnoj su vezi sa kvalitetom života građana u njihovim kantonima. Bez obzira na ogromne razlike između pojedinih kantona, može se reći da je taj kvalitet, generalno, na vrlo niskom nivou. O čemu govore i visine prosječnih plata, po kantonima, koje su znatno ispod visine potrošačke korpe u BiH, koja iznosi oko 1900 KM.

Grafikon 33

U kontekstu stvaranja mogućnosti za poboljšanje kvaliteta života građana vrlo je važno koncentrisanje vlasti na ključne probleme građana i reformske procese. Te donošenje mjera koje sistemski mogu dovesti do poboljšanja stanja u određenim oblastima.

ANALIZA RADA KANTONALNIH VLADA U FBIH, U PRVOM KVARTALU 2018. GODINE

Nažalost, podaci o skromnom broju usvojenih temeljnih zakona – tek 8 u prva tri mjeseca 2018., tek dvije usvojene strategije u ovom periodu, zanemariv stepen realizacije planiranih obaveza, generalni zastoj u realizaciji Reformske agende i sveprisutni manjak tolerancije, međusobnog uvažavanja i koncentrisanosti na interes građana, umjesto na lične i uskostranačke, pogotovo u ovom predizbornom periodu, ne budi nadu u pozitivnu promjenu u odnosu političara prema svojim obavezama, u ovoj godini.

KANTONALNI AKCIIONI PLANOVI ZA REALIZACIJU REFORMSKE AGENDE											
USK	PK	TK	ZDK	BPK	SBK	HNK	ZHK	KS	K10	III 2017.	
11.11.2015.					15.10.2015.	27.10.2015.			26.11.2015.	XII 2015.	
										XI 2015.	
										X 2015.	
										IX 2015.	
										VIII 2015.	
										IV 2016.	
										III 2016.	
										II 2016.	
										I 2016.	
										XII 2016.	
										XI 2016.	
										X 2016.	
										IX 2016.	
										VIII 2016.	
										VII 2016.	
										VI 2016.	
										V 2016.	
										IV 2017.	
										III 2017.	
										II 2017.	
										I 2017.	

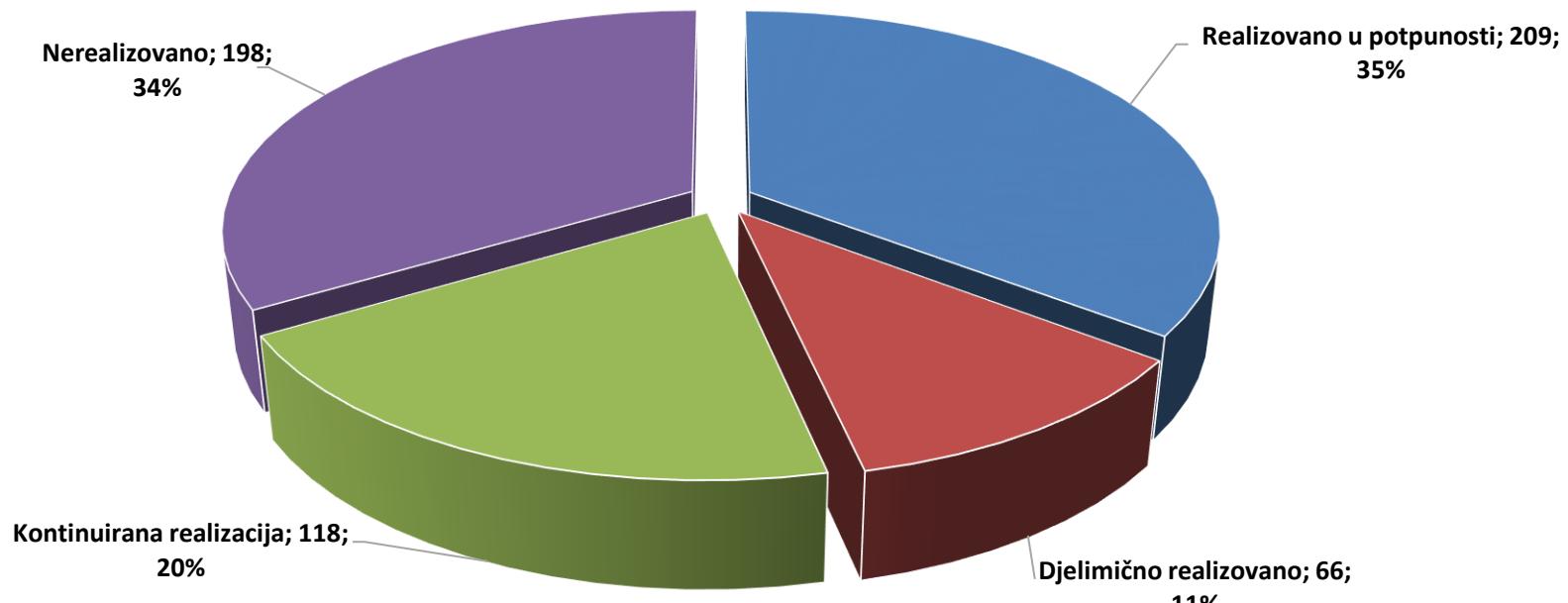
Tabela 6: Datum utvrđivanja akcionih planova za realizaciju Reformske agende za BiH

Podsjetimo da, iako su Zaključkom Parlamentarne skupštine BiH od 27.08.2015. godine, sve kantonalne vlade imale obavezu sačiniti kantonalne

akcione planove za realizaciju Reformske agende za BiH 2015-2018, i u roku od 30 dana obavijestiti Parlamentarnu skupštinu do kada će to uraditi, donošenje akcionih planova potrajalo je sve do prvog kvartala 2017. kada su i vlade ZHK (u februaru) i PK (u martu), kao posljedne u nizu, donijele svoje akcione planove.

Realizacija ovih planova, generalno, ide sporo i u neskladu sa postavljenim rokovima (zapravo pojedini planovi čak i ne sadrže precizne rokove). A neke vlade čak i ne razmatraju ili bar javnost ne upoznaju sa informacijama o stepenu realizacije akcionih planova, koji bi trebale redovno da prate. Pa tako iz HNK, ZHK i PK nemamo zvaničnih informacija o realizaciji akcionih planova za realizaciju Reformske agende.

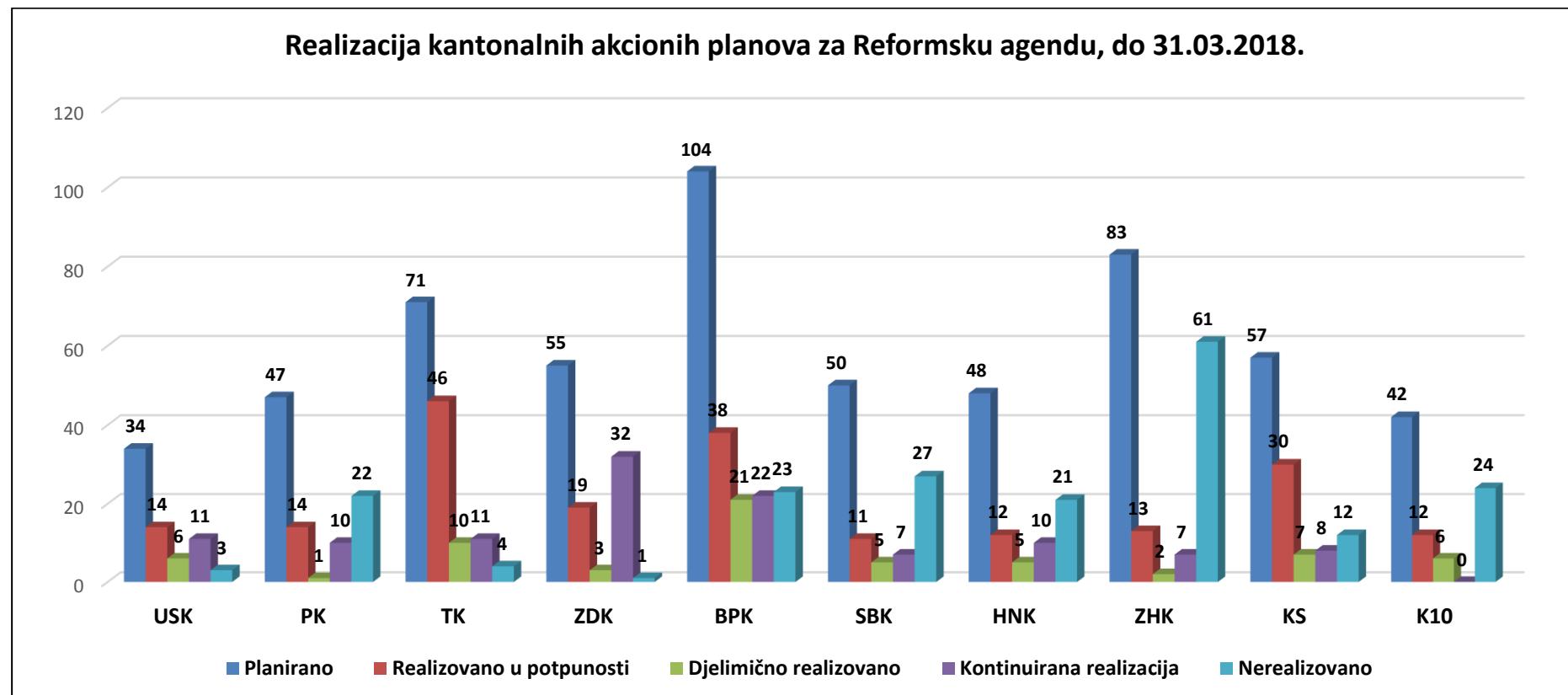
Realizacija kantonalnih akcionih planova za Reformsку agendu, sumarno (do 31.03.2018.)

Grafikon 34

Po raspoloživim podacima, od ukupno 591 mjere, koliko, sumarno, sadrže svi kantonalni akcioni planovi za realizaciju Reformske agende, u potpunosti je realizovana tek nešto više od trećine (tačnije 35,4%). Za nešto manje od trećine mjera (31,1%), realizacija je u toku, odnosno, ili su, trenutno, djelimično realizovane ili spadaju u mјere koje se kontinuirano realizuju. A trećina (tačnije 33,5%) su mјere čija realizacija nije ni započeta.

Pojedinačno gledano, u realizaciji mјera iz Reformske agende, prednjači Tuzlanski kanton. Od 71 mјera u Akcionom planu TK za realizaciju Reformske agende za BiH za period 2015.–2018. godina, 46 ih je realizovano u potpunosti, za 10 je realizacija u toku, a za 11 se radi o kontinuiranoj realizaciji. Od 11 zakona u Planu, 9 ih je realizovano u potpunosti, a 2 djelimično.

Grafikon 35

ANALIZA RADA KANTONALNIH VLADA U FBIH, U PRVOM KVARTALU 2018. GODINE

Tuzlanski kanton, uz Zeničko-dobojski, ima i najmanji stepen mjera nad kojima realizacija nije ni započeta – TK 6%, ZDK 2%. Jednocijren postotak ovih mjera ima još jedino USK – 9%.

U još 4 kantona broj mjera nad kojima realizacija nije ni započeta zauzima manje od 50% od planiranog akcionim planom kantona – u KS 21%, BPK 22%, HNK 44% i PK 47%.

U preostala 3 kantona, procenat mjera nad kojim nije ni započeta realizacija, u njihovim akcionim planovima, je iznad 50% - u SBK 54%, K10 57% i ZHK – čak 73%.

AKCIIONI PLANOVI ZA REALIZACIJU REFORMSKE AGENDE, NA KANTONALNOM NIVOU							
	Datum utvrđivanja Akcionog plana na Vladi	Datum usvajanja u Skupštini	Broj mjera u Akcionom planu (u zagradi: broj zakona i broj strategija)	Realizovano u potpunosti od planiranog (u zagradi broj zakona i broj strategija)	Realizacija u toku (naznačiti broj zakona i strategija, u zagradi)	Kontinuirana realizacija	Realizacija nije ni započeta
USK	11.11.2015.	nije usvajan	34 (9 z, 4 s)	14 (5 z, 2 s)	6 (2 z, 1 s)	11	3
PK	07.03.2017.	nije usvajan	47 (22 zakona, 3 str.)	14 (8 zakona, 2 str.)	1 (1 zakon, 0 str.)	10	22 (13 zakona, 1 s)
TK	14.04.2016.	nije usvajan	71 (11 zakona, 0 str.)	46 (9 zakona, 0 str.)	10 (2 zakona, 0 str.)	11	4 (0 z, 0 s)
ZDK	26.02.2016.	nije usvajan	55 (11 z, 2 s)	19 (10 z, 1 s)	3 (0 z, 1 s)	32	1 (1 z, 0 s)
BPK	05.12.2016. 20.09.2017. revidiran	nije usvajan	104 (28 z, 4s)	38 (15 z, 2 s)	21 (9 z, 1 s)	22	23 (4 z, 1 s)
SBK	15.10.2015.	28.10.2015	50 (18 z, 6 s)	11 (6 z, 0 s)	5 (1 z, 1 s)	7	27 (11 z i 5 s)
HNK	27.10.2015.	nije usvajan	48 (25 z, 3s)	12 (5 z, 2 s)	5 (5 z, 0 s)	10	21 (15z, 1s)
ZHK	02.02.2017.	nije usvajan	83 (21 z, 4s)	13 (9 z, 2 s)	2 (1 z, 0 s)	7	61 (11 z, 2 s)
KS	18.02.2016.	nije usvajan	57 (26 z, 3s)	30 (12 z, 1 s)	7 (2 z, 2 s)	8	12 (12 z, 0 s)
K10	26.11.2015.	nije usvajan	42 (24 z, 2 s)	12 (6 z, 2 s)	6 (6 z, 0 s)	0	24 (12 z, 0 s)

Tabela 7: Stepen realizacije kantonalnih akcionih planova za Reformsку agendu, do 31.03.2018.

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

KANTONALNE VLADE, GENERALNO, KRŠE POSLOVNIKE O SVOM RADU, INTENZITETOM RADA KOJI JE ISPOD PREDVIĐENOG.

Potrebno je intenzivirati rad u nastavku. I dovesti ga bar u nivo propisan poslovnikom, što za većinu institucija znači održavanje sjednice svake sedmice. U PK treba promijeniti poslovnik i sadašnju obavezu održavanja tek jedne sjednice svake druge sedmice, uskladiti sa obvezama propisanim poslovnicima ostalih kantona.

UKUPNO POSMATRANO, PREKO TREĆINE SVIH ODRŽANIH SJEDNICA KANTONALNIH VLADA, U OVOM PERIODU, SU BILE VANREDNE (UKLJUČUJUĆI I HITNE, TELEFONSKE).

Vanredne i hitne sjednice treba koristiti u skladu sa njihovim nazivom. A rad, inače, planirati i organizovati na redovnim sjednicama.

ANALIZA MJERA REALIZOVANIH NA VANREDNIM SJEDNICAMA UKAZUJE NA NEPRIMJERENOST RAZMATRANJA ZNAČAJNOG DIJELA NJIH NA SJEDNICAMA VANREDNOG KARAKTERA, A POGOTOVO TELEFONSKIM.

Potrebno je s više pažnje planirati rad na sjednicama; sve mjere čiji karakter nema nikakav stepen hitnosti, kad se obavljaju na vrijeme, razmatrati na redovnim sjednicama, a vanredne (uključujući i hitne i telefonske) sjednice održavati samo onda kad to okolnosti zaista, objektivno, zahtjevaju.

SUMARNO GLEDANO, ZAKONODAVNA AKTIVNOST KANTONALNIH VLADA, U PRVOM KVARTALU 2018. GODINE, BILA JE PRILIČNO SKROMNA. KAO I REALIZACIJA STRATEGIJA.

Usvajanju najznačajnijih dokumenata, posvetiti više pažnje u nastavku i značajno povećati produktivnost u ovom kontekstu.

SAMO DVIJE KANTONALNE VLADE – VLADE ZDK I SBK – USVOJILE SU PROGRAM SVOG RADA ZA 2018. NA VRIJEME, PRIJE POČETKA GODINE NA KOJU SE ODNOŠI.

Programi rada, kao ključni alati za povećanje efikasnosti rada institucija i njihove fokusiranosti na projektovane ciljeve, moraju se usvajati na vrijeme. I uz mogućnost uticaja javnosti na njihov sadržaj.

NIJEDNA KANTONALNA VLADA NIJE U POTPUNOSTI REALIZOVALA SVOJ PROGRAM RADA ZA PRVI KVARTAL 2018. GODINE. POSEBAN PROBLEM JE NISKA REALIZACIJA ZAKONA I STRATEGIJA.

Dugoročno, mjere iz programa rada treba da imaju prioritet u radu institucija. Pogotovo one najznačajnije. Kratkoročno – vlade trebaju intenzivirati svoj rad i povećati efikasnost u realizaciji planiranih obaveza, u nastavku godine.

IAKO JE POVREMENA ANALIZA STEPENA REALIZACIJE PLANIRANIH OBAVEZA OSNOV ZA DOBRE REZULTATE U OVOM KONTEKSTU, ODNOSNO ZA PRAVOVREMENO PREDUZIMANJE NEOPHODNIH MJERA U SITUACIJAMA ZASTOJA U REALIZACIJI, KANTONALNE VLADE NISU SKLONE OVOM MEHANIZMU.

Potrebno je da kantonalne vlade razmatraju informacije o realizaciji planiranih aktivnosti na kvartalnom (ili, za početak, bar na polugodišnjem) nivou, kako bi svoj rad mogle uskladiti sa tim informacijama, u cilju postizanja što boljih rezultata u konačnici.

KANTONALNE VLADE, U KONTINUITETU, IGNORIŠU ROKOVE KOJE PROPISUJE ZAKON O BUDŽETIMA FEDERACIJE BIH – PRI DONOŠENJU BUDŽETA ZA 2018. SAMO JE VLADA TK ISPOŠTOVALA ZAKONSKU OBAVEZU UTVRĐIVANJA NACRTA BUDŽETA DO 1.11.

Potrebno je donijeti propise koji preciziraju individualnu odgovornost, i odgovarajuće sankcije, unutar institucija, u slučajevima nepoštovanja Poslovnika i Zakona.

JAVNA POTROŠNJA I DALJE JE PREDIMENZIONIRANA. NAJVIŠE SREDSTAVA U BUDŽETIMA ODLAZI NA PLATE BUDŽETSKIH KORISNIKA.

Potrebno je što prije provesti reformu, racionalizaciju i depolitizaciju javne uprave i javnih službi. I više sredstava izdvajati za razvoj.

VLADE, U PRAVILU, I BEZ IZUZETKA, KRŠE PROPISE KOJI REGULIŠU NJIHOVE OBAVEZE – I POSLOVNIKE I ZAKONE, A DIO NJIH I USTAV.

Institucije vlasti moraju građanima davati primjer, u kontekstu poštovanja zakona i drugih propisa. Nepoštovanje dokumenata koje regulišu rad institucija, a pogotovo zakona ili ustava, potpuno je neprihvatljivo. U tom kontekstu, institucijama vlasti bi jedan od imperativa morala biti odluka da se kršenja zakona i podzakonskih akata, u njihovom radu, prestanu tolerisati, da se prestanu dešavati, a kad se dese, da se najstrože sankcionisu.

TRANSPARENTNOST RADA KANTONALNIH VLADA, U GLOBALU, NIJE ZADOVOLJAVAĆA. ALI JE, TRENUTNO, DALEKO NAJLOŠIJA U VLADI HNK, KOJA POKAZUJE TENDENCIJU USKRAĆIVANJA JAVNOSTI ELEMENTARNIH INFORMACIJA O SVOM RADU I KRŠENJA ZAKONA O SLOBODI PRISTUPA INFORMACIJAMA.

Potrebno je da Vlada HNK hitno prestane sa praksom koja je u suprotnosti sa vrijednostima demokratskog civilizovanog društva, odnosno sa vrijednostima transparentnosti, poštovanja pravne države i njegovanja saradnje sa civilnim društvom, što su karakteristike EU i njenih institucija, kojoj težimo i na koje se naše vlasti trebaju ugledati.

REZULTATI RADA KANTONALNIH INSTITUCIJA VLASTI U DIREKTNOJ SU VEZI SA KVALITETOM ŽIVOTA GRAĐANA U NJIHOVIM KANTONIMA.

U kontekstu stvaranja mogućnosti za poboljšanje kvaliteta života građana vrlo je važno koncentrisanje vlasti na ključne probleme građana i reformske procese. Odnosno na donošenje mera koje sistemski mogu dovesti do poboljšanja stanja u određenim oblastima.

SPOROST U REALIZACIJI SVOJIH OBAVEZA I NEZAINTERESOVANOST ZA ISTINSKU PROMJENU, U INTERESU GRAĐANA, VIDLJIV JE I IZ ODNOSA VLASTI PREMA REFORMSKOJ AGENDI.

Potrebna je mnogo veća ozbiljnost, efikasnost i transparentnost, u realizaciji mjera iz Reformske agende, kako to ne bi ostala samo još jedna od propuštenih šansi.

I U PRVOM KVARTALU 2018. GODINE BILO JE ODREĐENIH PROMJENA U NEKIM KANTONALnim VLADAMA, ALI SU ONE BILE MOTIVISANE UGLAVNOM POLITIČKIM RAZLOZIMA, ODNOSENjem UNUTARSTRANAČKIM SUKOBIMA U SDA. NIKO NIJE SMJENJEN ZBOG LOŠIH REZULTATA. A NISU SE DESILE NI OČEKIVANE SMJENE ILI OSTAKVE IZ MORALNIH RAZLOGA – U BPK, K10, TK I HNK.

Potrebno je stvoriti mehanizme i izgraditi političku kulturu u kojoj će se zbog loših rezultata ministre i premijere najnormalnije smjenjivati, i u kojoj ljudi presuđeni za krivična djela koja dovode u pitanje njihovu moralnu i profesionalnu sposobnost da obavljaju javne funkcije, kao i ljudi koji su uhvaćeni u prevari, zloupotrebi javnih sredstava, sukobu interesa, kršenju zakona, itsl. neće moći obavljati odgovorne javne dužnosti.

DODATAK 1 – SUMARNI PREGLED VRIJEDNOSTI INDIKATORA ZA KANTONALNE VLADE, ZA 1. KVARTAL 2018.

Vlada kantona	Intenzitet rada	Produktivnost	Efikasnost	Pravovremeno planiranje	Realizacija Programa	Real. zakona iz Programa	Analiza svog rada	Sistemska rješenja (uk.z.akt.)	Nove systemske mjere (t.z.)	Strateški dokumenti	Finansijska disciplina	Javna potrošnja	Transparentnost	Poštovanje propisa	Poštovanje Ustava	Reforma i EU integracije	Rodna ravnopravnost	Uticaj na rezultate Skupštine	Pozitivne vrijednosti
USK	+	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5 od 18
PK	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 od 18
TK	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12 od 18
ZDK	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10 od 18
BPK	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5 od 18
SBK	-	+	+	+	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8 od 18
HNK	-	-	-	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3 od 18
ZHK	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 od 18
KS	+	+	+	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10 od 18
K10	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 od 18

NAPOMENA: Unutar pozitivnih i negativnih vrijednosti postoji gradacija koja ovdje nije izražena (npr. negativnom vrijednošću su označeni i nacrt budžeta kantona usvojen sa kašnjenjem i nacrt koji uopšte nije usvojen; a pozitivna vrijednost kod produktivnosti obuhvata vrijednosti od 192 do 466 razmotrenih mjeru).

DODATAK 2 – IZDVOJENO, PO KANTONIMA

UNSKO-SANSKI KANTON

Vlada USK održala je, u 13 sedmica 1. kvartala 2018. g, svega 7 redovnih sjednica, iako je standard održavanje najmanje jedne redovne sjednice sedmično. Sa vladama PK i BPK, ona je imala najmanji broj redovnih sjednica u posmatranom periodu, od svih kantonalnih vlada. Kuriozitet je da je Vlada USK u prethodnoj godini bila jedina kantonalna vlada koja je imala prosjek iznad jedne održane redovne sjednice sedmično.

Nizak intenzitet redovnih sjednica, Vlada USK je, u posmatranom periodu, pokušala nadomjestiti značajnim brojem vanrednih sjednica, kojih je održala tri puta više nego redovnih. Pa je ukupan zbir svih održanih sjednica – 27 – najveći od svih kantonalnih vlada.

No, kako se na vanrednim sjednicama, u pravilu razmatra mali broj mjera – najčešće jedna ili dvije – a kako je broj redovnih bio dvostruko manji od propisanog, produktivnost Vlade je bila relativno niska. Sa 190 razmotrenih različitih mjera Vlada USK tek je na šestom mjestu kantonalne ljestvice produktivnosti.

Po broju utvrđenih značajnih mjera, stanje je još lošije. Za tri mjeseca utvrđen je samo 1 zakon i nije utvrđena nijedna strategija. Po broju utvrđenih zakona, u 1. kvartalu 2018., lošija je jedino Vlada BPK, koja, u ovom periodu, nije utvrdila nijedan zakon.

Svoj program rada za 2018. godinu, Vlada USK utvrdila je sa tri mjeseca zakašnjenja – umjesto do kraja 2017., tek 23.3.2018.

Realizacija planiranih obaveza je izuzetno loša. Od 177 mjera, koliko ih je u programu za ovu godinu (od čega je 68 trebalo biti realizovano u prvom kvartalu), do kraja trećeg mjeseca utvrđeno je tek 19 (što je 11% od godišnjeg plana, a 25% od plana za prvi kvartal). Nije realizovan nijedan od 22 za ovu godinu planirana zakona, a nije realizovana ni nijedna od 4 planirane strategije.

Ni svoj dio obaveza oko Budžeta USK za 2018. godinu, Vlada nije uradila na vrijeme, u Zakonom propisanom roku. Umjesto do 1.11. kako to propisuje Zakon o budžetima u FBiH, Vlada je nacrt Budžeta za 2018. utvrdila 8.12.2017.

Vlada USK jedna je od 3 kantonalne vlade koje su budžet donijele na transparentan način, uz organizovanje javnih rasprava.

Najveći dio budžeta odlazi na plate budžetskih korisnika (uz naknade i doprinose) – 65%.

Vlada USK, svojim sastavom, u kome je samo 1 žena, što je 4 puta manje od propisanog, krši Zakon o ravnopravnosti polova u BiH.

POSAVSKI KANTON

Vlada Posavskog kantona, sa svega 7 održanih sjednica, u prvom kvartalu 2018. godine, po intenzitetu rada, na posljednjem je mjestu kantonalne ljestvice. Svih 7 održanih sjednica bile su redovne. Kuriozitet je da Vlada Posavskog kantona, ovako nizak intenzitet rada ima propisan Poslovnikom. Koji je odavno trebao biti izmijenjen. Vlada Posavskog kantona, naime, Poslovnikom ima regulisano obavezu održavanja duplo manjeg broja sjednica, od svih drugih kantonalnih Vlada – svega 2 mjesečno.

I po produktivnosti – sa 111 realizovanih mjera – Vlada PK je među najlošijim – sa vladama HNK, K10 i ZHK.

U realizaciji zakona – 1 utvrđen zakon za 3 mjeseca rada – dijeli pretposljednje mjesto sa Vladom USK. Lošiji rezultat ima jedino Vlada BPK, koja, u posmatranom periodu, nije utvrdila nijedan zakon.

Vlada PK spada u grupu kantonalnih vlada koje u 1. kvartalu 2018. nisu razmotrile nijednu strategiju.

Program rada za 2018. nije utvrđen na vrijeme, do kraja 2017. Vlada je svoj program za 2018. utvrdila tek 22.3.2018., ali on još uvijek nije ozvaničen usvajanjem u Skupštini (jer Vlada PK spada među vlade čije programe rada razmatraju i usvajaju skupštine).

Ni svoj dio obaveza oko Budžeta PK za 2018. godinu, Vlada nije uradila na vrijeme, u Zakonom propisanom roku. Umjesto do 1.11. kako to propisuje Zakon o budžetima u FBiH, Vlada je nacrt Budžeta za 2018. utvrdila 13.12.2017. Pri tome, Budžet je donešen na netransparentan način, bez organizovanja javne rasprave.

Javna potrošnja je i dalje predimenzionirana. Najveći dio budžeta odlazi na plate budžetskih korisnika (uz naknade i doprinose) – 54%.

Vlada PK je utvrdila izvještaj o svom radu u 2017. godini 22.3.2018., ali ga Skupština nije razmatrala u posmatranom periodu (a ni do kraja aprila 2018. kada je ova analiza finalizovana).

Posavski kanton još uvijek nije proveo Ustavne promjene, koje bi obezbijedile ravnopravnost sva tri konstitutivna naroda na ovom području.

Vlada svojim sastavom (u kome je broj žena dvostruko manji od zakonom propisanog) krši Zakon o ravnopravnosti polova u BiH, koji propisuje da je najmanja zastupljenost manje zastupljenog pola 40% i da se sve drugo smatra diskriminacijom, čije se otklanjanje istim Zakonom nalaže.

TUZLANSKI KANTON

Vlada TK, nije ispoštovala poslovničku obavezu održavanja redovne sjednice jednom sedmično. Ali je sa 10 održanih redovnih sjednica (u 13 sedmica) i 8 vanrednih, na trećem mjestu kantonalne ljestvice intenziteta rada, i gledajući samo redovne sjednice i gledajući sve održane, zajedno.

Po produktivnosti je – sa 265 razmotrenih različitih mjera – na četvrtom mjestu, iza vlada KS, SBK i ZDK. No...

Po broju utvrđenih zakona, u prvom kvartalu 2018. godine – 10 (6 u prijedlogu i 4 u nacrtu) – Vlada TK je najefikasnija od svih kantonalnih vlada. Više od 5 utvrđenih zakona, u ovom periodu, imala je još jedino Vlada KS (9).

Vlada TK jedna je od svega 3 kantonalne vlade koje su, u prvom kvartalu 2018., radile na strategijama – utvrdila je nacrt Strategije za uključivanje djece sa poteškoćama u razvoju u obrazovanje.

Vlada TK jedina je kantonalna vlada koja je nacrt budžeta za 2018. godinu utvrdila na vrijeme, u Zakonom propisanom roku – 24.10.2017.

S programom rada se malo kasnilo, pa je isti, umjesto do kraja 2017. usvojen sredinom januara 2018. godine.

Vlada TK ima najviši stepen realizacije planiranih obaveza, u prvom kvartalu 2018. Jedina je koja je plan za prvo tromjesečje realizovala u procentu iznad 50%. Realizovala je 65% ukupno planiranih mjera i 62% zakona planiranih za ovaj period. A utvrdila je (u nacrtu) i jedinu, za ovaj kvartal, planiranu strategiju.

Po raspoloživim podacima, Tuzlanski kanton prednjači u realizaciji mjera iz Reformske agende. Od 71 mjere u Akcionom planu TK za realizaciju Reformske agende za BiH za period 2015.–2018. godina, 46 ih je realizovano u potpunosti, za 10 je realizacija u toku, a za 11 se radi o kontinuiranoj realizaciji. Od 11 zakona u Planu, 9 ih je realizovano u potpunosti, a 2 djelimično.

Vlada TK svojim sastavom (u kome je 5 puta manje žena nego što je propisano) krši Zakon o ravnopravnosti polova u BiH, koji propisuje da je najmanja zastupljenost manje zastupljenog pola 40% i da se sve drugo smatra diskriminacijom, čije se otklanjanje istim Zakonom nalaže.

U posmatranom periodu (sredinom februara), zbog unutrašnjih sukoba unutar SDA, došlo je do smjene i imenovanja nove vlade TK. SDA više nije vladajuća stranka u TK.

ZENIČKO-DOBOSKI KANTON

Vlada Zeničko-dobojskog kantona, sa 12 održanih redovnih sjednica, u prvom kvartalu 2018., uz Vladu K10, jedina je koja je bila nadomak ispunjenja poslovničke obaveze o održavanju 1 redovne sjednice sedmično. Uz ovih 12 redovnih održala je i 7 vanrednih sjednica.

Po produktivnosti, mjerenoj po broju razmotrenih mjera u određenom periodu, Vlada ZDK je – sa 324 razmotrene različite mjere, u 1. kvartalu 2018., na trećem mjestu, iza vlada KS (461) i SBK (342).

Treće mjesto zauzima (tačnije, dijeli ga sa Vladom SBK) i po broju utvrđenih zakona, u ovom periodu – 5. Više su utvrdile jedino Vlada TK (10) i Vlada KS (9). No, interesantno je da, sa 2 utvrđena nova, tzv. temeljna, zakona (ostalo su tek izmjene i dopune postojećih akata), Vlada ZDK (sa vladama SBK i KS) zauzima vrh kantonalne ljestvice, po ovom parametru (s obzirom da nijedan od 10 zakona koje je utvrdila Vlada TK nije temeljni, a da su od 9 zakona koje je utvrdila Vlada KS svega 2 temeljna).

Vlada Zeničko-dobojskog kantona nacrt Budžeta za 2018. godinu nije donijela na vrijeme (do 1.11.2017), u skladu sa rokovima propisanim Zakonom o budžetima u FBiH. Zapravo, Vlada ZDK jedina je kantonalna Vlada koja nacrt budžeta za 2018. godinu nije donijela ni do kraja 2017. (izuzmemo li Vladu ZHK, koja budžet nije ni donosila u nacrtu), nego tek početkom 2018. Čime je uticala na to da ZDK bude, uz USK, jedini kanton koji nije na vrijeme dobio svoj budžet za 2018.

Budžet je usvojen bez javne rasprave, a najveći dio otpada na plate (uključujući i naknade i doprinose) – 55%.

Vlada ZDK, uz Vladu SBK, jedina je kantonalna vlada koja je program svog rada za 2018. godinu donijela na vrijeme – prije početka godine na koji se odnosi (28.12.2017.). S druge strane, u prvom kvartalu 2018. utvrdila je svega 57% mjera čija je realizacija planirana za prva tri mjeseca ove godine (52 od 91 planirane mjere). A stepen realizacije zakona je naročito loš - svega 20% planiranog za 1. kvartal.

Kada je u pitanju realizacija Akcionog plana Reformske agende za razdoblje 2015.-2018. godine, od ukupno 55 planiranih aktivnosti, zaključno sa 31.03. 2018. godine, završeno je 19 aktivnosti (35%), započeto 3 (5%), a kontinuirano se provode 32 aktivnosti (58%), a odgođena je 1.

Vlada Zeničko-dobojskog kantona u svom sastavu nema nijednu ženu, čime najdrastičnije krši Zakon o ravноправности полова у BiH, koji propisuje da je najmanja zastupljenost manje zastupljenog pola 40% i da se sve drugo smatra diskriminacijom, čije se otklanjanje istim Zakonom nalaže.

BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON

Vlada Bosansko-podrinjskog kantona, sa 12 održanih sjednica (7 redovnih, 4 telefonske i 1 vanrednom), na kojim je razmotrila 207 mjera, i po intenzitetu rada i po produktivnosti, u prvom je kvartalu 2018. godine, imala rezultate koji je svrstavaju u sredinu kantonalne ljestvice. No,...

Po broju realizovanih zakona, u posmatranom periodu, na posljednjem je mjestu, jer za prva tri mjeseca 2018. nije utvrdila nijedan zakon.

S druge strane, Vlada BPK jedna je od svega 3 kantonalne vlade koja je, na sjednicama održanim u 1. kvartalu 2018. godine, radila na strategijama, utvrdivši, početkom marta, prijedlog Strategije obrazovanja odraslih BPK.

Vlada BPK kasnila je i pri utvrđivanju nacrta budžeta za 2018. godinu, ali je isti, ovaj put (za razliku od prošlogodišnjeg), utvrdila prije početka godine na koju se odnosi – 14.12.2017. Pritom, budžet je donešen na netransparentan način, bez organizovane javne rasprave.

Veći dio budžeta - 52% - odlazi na plate budžetskih korisnika (uključujući i naknade i doprinose). Iako se radi o lošem odnosu, činjenica je da samo Vlada KS ima povoljniji odnos sredstava koji odlaze na plate i onih za sve ostale troškove.

Svoj program rada za 2018. godinu, Vlada BPK utvrdila je sa dva i po mjeseca zakašnjenja – umjesto do kraja 2017., tek 12.3.2018. Zanimljivo je da Skupština, nakon razmatranja Vladinog programa rada za 2018., na sjednici u aprilu, isti nije usvojila (odbila ga je). Što je situacija koju akti koji regulišu rad institucija u BPK nisu predvidjeli. Po trenutnim informacijama, Vlada, ovu nedefinisanost, ima namjeru da iskoristi nastavljajući raditi po programu koji je kreirala, bez obzira na stav Skupštine. Što je, s druge strane, pomalo absurdno i u neskladu sa Ustavnom podjelom nadležnosti institucija.

U svakom slučaju, realizacija planiranih obaveza je vrlo skromna – utvrđeno je svega 25% od planiranog za realizaciju u 1. kvartalu 2018. (14 od 56 planiranih mjera). I nijedan od 8 planiranih zakona.

Vlada BPK, jedna je od kantonalna vlada koje, do kraja 1. kvartala 2018. godine, nisu razmatrale godišnji izveštaj o svom radu u 2017.

Na čelu Ministarstva finansija i dalje je osoba pravosnažno presuđena zbog falsifikovanja diplome ekonomskog fakulteta.

Vlada Bosansko-podrinjskog kantona svojim sastavom, u kome je samo jedna žena, krši Zakon o ravnopravnosti polova u BiH.

SREDNJOBOSANSKI KANTON

Vlada Srednjobosanskog kantona, i u prvom kvartalu 2018. godine, imala je vrlo nizak intenzitet rada. Za 3 mjeseca održala je svega 8 sjednica (svih 8 redovnih). Manje sjednica od nje, u posmatranom periodu, održala je jedino Vlada PK – 7.

S druge strane, zahvaljujući visokoj efikasnosti (mjerenoj po broju mjera koje razmotri na sjednici), Vlada Srednjobosanskog kantona, u kontinuitetu ima značajnu produktivnost. U 1. kvartalu 2018. godine, razmotrila je 342 različite mjera, što je manje jedino od broja razmotrenih mjera Vlade Kantona Sarajevo (461).

Sa 5 utvrđenih zakona, u prva 3 mjeseca 2018, Vlada SBK, dijeli treće mjesto sa Vladom ZDK. Više zakona su utvrdile jedino Vlada TK (10) i Vlada KS (9). No, interesantno je da, sa 2 utvrđena nova, tzv. temeljna, zakona (ostalo su tek izmjene i dopune postojećih akata), Vlada SBK (sa vladama ZDK i KS) zauzima vrh kantonalne ljestvice, po ovom parametru (s obzirom da nijedan od 10 zakona koje je utvrdila Vlada TK nije temeljni, a da su od 9 zakona koje je utvrdila Vlada KS svega 2 temeljna).

Vlada SBK je, uz Vladu ZDK, jedina kantonalna vlada koja je svoj program rada za 2018. godinu dobila prije kraja 2017. Vlada ga je utvrdila 30.11. a Skupština ozvaničila usvajanjem 19.12.2017. Samo su tri kantonalne vlade, u posljednjih 12 godina, programe svog rada utvrđivale na vrijeme. To su Vlada TK, koja je to uradila u tri navrata u prethodna dva mandata, ali nijednom u aktuelnom, Vlada SBK, koja je u četiri navrata uvrđila program prije početka godine na koju se odnosi, ali je samo u dva slučaja – i to sa programima rada za 2017. i 2018. – i Skupština potvrdila taj program u navedenom periodu, te Vlada ZDK, koja je po prvi put donijela svoj program rada na vrijeme, krajem 2017. za 2018.

Iako je program rada Vlade SBK za 2018. donešen na vrijeme, njegova realizacija je krajnje skromna – utvrđeno je tek nešto više od trećine planiranog za realizaciju u prvom kvartalu 2018. (14 od 37 planiranih mjera). I tek 10% zakona (1 od 10 planiranih).

Vlada Srednjobosanskog kantona je u utvrđivanju nacrta budžeta za 2018. kasnila 1 dan, u odnosu na Zakonom propisani rok. Budžet je usvojen na netransparentan način, bez organizovane javne rasprave. A 56% budžeta ide na plate (uključujući i naknade i doprinose).

Vlada Srednjobosanskog kantona ne čini ništa da se ukine segregacija u obrazovanju, prisutnu u ovom kantonu, kroz projekat „Dvije škole pod jednim krovom“. Štaviše vladajuća nacionalistička politika segregaciju tretira kao pozitivnu vrijednost.

Vlada SBK, svojim sastavom, u kome je samo jedna žena, što je 4 puta manje od propisanog, krši Zakon o ravnopravnosti polova u BiH.

HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON

Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona, nakon što je 2017. godinu završila sa najmanjim brojem održanih redovnih sjednica, i u prvom kvartalu 2018., sa svega 8 održanih redovnih sjednica, pri samom je dnu, po ovom parametru.

A pri samom je dnu i po produktivnosti, odnosno po ukupnom broju razmotrenih mjera.

Nije utvrdila nijednu strategiju. A, za prva tri mjeseca, utvrdila je 4 zakona.

Čitav prvi kvartal radila je bez ozvaničenog programa rada, jer ga je, umjesto prije početka godine na koju se odnosi, utvrdila 6.3.2018. a na Skupštini je isti usvojen tek 20.4.

Vlada HNK odgovorna je ili suodgovorna za narušavanja principa pravne države, odnosno nepoštovanje akata koji regulišu njen rad, zakona i odluka sudova, te, u konačnici nepoštovanje Ustava i odluka Ustavnog suda. Vlada HNK, krši svoj poslovnik o radu, ne pridržavajući se propisa koji nalažu da prva točka dnevnog reda sjednice vlade bude usvajanje zapisnika sa prehodne sjednice. Krši poslovnik o radu Skupštine, ne odgovarajući u predviđenom roku na poslanička pitanja. Vlada redovno krši Zakon o budžetima u FBIH, ne utvrđujući nacrt Budžeta do postavljenog roka. Krši i Zakon o slobodi pristupa informacijama. A svojim sastavom u kome nema nijedne žene krši i Zakon o ravnopravnosti polova, koji aktuelno stanje definiše kao diskriminaciju, čije otklanjanje zahtjeva. U HNK je, nakon presude Kantonalnog suda u Mostaru, u junu ove godine, i formalno-pravno utvrđeno da je Vlada, prije tri i po godine, nezakonito zaposlila komesara policije. Sudska presuda – u smislu razrješenja nezakonito postavljenog komesara te provođenja zakonite procedure imenovanja novog komesara – još uvijek nije provedena. A u HNK se ne provode ni odluke Ustavnog suda Federacije BiH i održava stanje diskriminacije, osim na polnoj i na nacionalnoj osnovi, odbijanjem da se Ustav HNK usaglasi sa ustavom Federacije i države i da se Srbi priznaju za konstitutivni narod u ovom kantonu. A spomenimo i segregaciju u obrazovanju, na koju su, kao neprihvatljivu praksu, u više navrata reagovali predstavnici EU. Za sve ovo – flagrantna kršenja zakona, Ustava i međunarodnih konvencija – niko ne pokazuje odgovornost. Nema ni ostavki iz moralnih razloga, ni smjena, ni pada Vlade, što bi sve bila uobičajena reakcija u razvijenom demokratskom svijetu.

Umjesto ostavkama i smjenama, iza kojih bi uslijedilo promptno uvođenje reda i bespogovorno provođenje zakona i Ustava, Vlada HNK, na postojeće stanje i kritiku svog rada reaguje podizanjem nivoa netransparentnosti (po kojoj je i inače bila prepoznatljiva) do maksimuma. U januaru

2018. donijela je odluku kojom uskraćuje javnosti uvid čak i u elementarne podatke o svom radu, odnosno kojom izvode sa zapisnika sa sjednica Vlade proglašava internim aktima, koji će biti dostupni samo članovima Vlade. Time je doslo do kulminacije netransparentnosti, koja je već duže vrijeme karakteristika rada ove vlade, na šta ukazuju i novinari i predstavnici međunarodnih organizacija, a na šta je permanentno, u prethodnom periodu, upozoravao i CCI.

Naime, Vlada HNK ne najavljuje svoje sjednice, sa redovnih pravi selektivne informacije, o vanrednim i telefonskim uopšte ne obavješta javnost, zapisnike ne usvaja na način propisan Poslovnikom, nego neredovno i sa višemjesečnim kašnjenjima, a sada ih i krije od javnosti. Zna proći i po nekoliko mjeseci a da javnost (građani ovog kantona, prije svega) nema elementarne informacije šta Vlada HNK radi.

A pri tome, na hitnim, telefonskim sjednicama (po kojim je bila neslavni rekorder u prethodnoj godini), koje ne najavljuje i o kojim ne izvještava javnost, (pre)često donosi odluke potpuno neprimjerene za ovakav tip sjednica. Rješenja o razrješenjima i imenovanjima i zapošljavanjima, npr. Zatim, odluke o javnim nabavkama, odluke o koncesijama, odluke o odobravanju novčanih isplata iz budžeta Kantona, pa čak i odluka o kreditnom zaduživanju Kantona. Odluke, dakle, koje po svom karakteru i sadržaju podrazumijevaju planski pristup, ozbiljan odnos, rad na redovnim sjednicama i – potpunu transparentnost!

I dok je vladama u EU, kojoj težimo, puna transparentnost nešto što se podrazumijeva i nepoštovanje čega bi izazvalo promptne ostavke ili smjene, dok vlada susjedne Republike Hrvatske ima direktne prenose svojih sjednica i punu dostupnost svih akata koji imaju veze s njenim radom, dotle Vlada HNK pokušava svoj rad sakriti od javnosti i uvid u njega svesti na probrane, cenzurisane, od Vlade odobrene informacije, koje će se plasirati dozirano i kad to Vladi odgovara, a u načelu sa što većim zakašnjenjem. Pa je tako i odluka o proglašenju zapisnika internim aktima Vlade, nedostupnim javnosti, prikrivana mjesecima.

Naprosto je nevjerojatno da su čak i informacije o održanim sjednicama i tačkama dnevnog reda na njima i donesenim odlukama, postale tajna. I da jedna vlada na tako drastičan način krši Zakon o slobodi pristupa informacijama i dobre prakse transparentnosti kojih u BiH i te kako ima (pa čak i u HNK, čija Skupština, za razliku od Vlade, pokazuje ozbiljnost i dignitet koju jedna institucija vlasti mora da ima, i na argumentovanu kritiku ne reaguje uvredama i cenurom nego povećanjem transparentnosti i uvažavanjem stavova i preporuka civilnog društva, u interesu svojih građana).

ZAPADNOHERCEGOVAČKI KANTON

Vlada Zapadnohercegovačkog kantona jedina je jednostranačka i jednonacionalna vlada u BiH. Ova monolitnost i stranačka dominacija i u Skupštini, koji su predstavljali dobru osnovu za ozbiljne reforme i dobre rezultate, u pravcu poboljšanja života građana na ovom prostoru, nažalost, nisu iskorišteni na najbolji način.

Vlada ZHK, u prvom kvartalu 2018. godine, održala je 10 sjednica, svih 10 redovnih. Kuriozitet je da je po parametru broja održanih redovnih sjednica Vlada ZHK na trećem mjestu od vrha (koje dijeli sa vladama TK i KS), a da je po parametru ukupnog broja održanih sjednica (uključujući sve tipove) na trećem mjestu od dna (manji broj sjednica održale su jedino vlade PK i SBK).

Sa 126 razmotrenih mjera, u prvom kvartalu 2018. godine, Vlada ZHK u donjoj je polovini kantonalne ljestvice, sa vladama HNK, K10, PK i USK.

U prvom kvartalu 2018. godine, Vlada ZHK utvrdila je tek 2 zakona, što je najlošiji rezultat u aktuelnom mandatu, a i ponavljanje najlošijeg rezultata iz prethodnog mandata (posmatrajući rezultate u prvim kvartalima).

Čitav prvi kvartal 2018. prošao je u radu bez programa rada. Naime, umjesto da program rada bude usvojen prije početka godine na koju se odnosi (dakle, do kraja 2017.), Vlada ga je utvrdila tek posljednjih dana marta a Skupština ga nije razmatrala ni do kraja aprila.

Vlada Zapadnohercegovačkog kantona uporno krši Zakon o budžetima u FBiH. Od 50 kantonalnih budžeta usvojenih u posljednjih 5 godine, 12 je doneseno po skraćenoj proceduri, bez usvajanja nacrta. Od toga u ZHK 5 puta zaredom, uključujući i Budžet za 2018.

Od svih kantona, najnepovoljniji odnos raspodjele budžeta na plate, naknade troškova zaposlenih i doprinose, s jedne strane, i sve druge troškove, s druge strane, ima upravo Zapadnohercegovački kanton. U kome se za plate, naknade i doprinose izdvaja 67% budžeta.

Transparentnost rada Vlade ZHK je zadovoljavajuća. Vlada redovno najavljuje sjednice, isti dan, nakon održavanja sjednice, objavi detaljne informacije o sadržaju sjednice, na zahtjev, bez problema prisutnih kod većine drugih institucija, dostavlja informacije o primanjima članova vlade i poslanika, kao i podatke o dugovima Kantona, zapisnike redovno usvaja i dostavlja ih, zainteresovanim nvo, isti dan kada su i usvojeni, pokazuju kooperativnost i spremnost na uvažavanje prijedloga nvo.

Vlada Zapadnohercegovačkog kantona, svojim sastavom, krši Zakon o ravnopravnosti polova u BiH.

KANTON SARAJEVO

Vlada Kantona Sarajevo je i 2018. godinu započela sa specifičnim pristupom radu. Ta se specifičnost ogleda u tome da često, u jednom danu, održava dijelove različitih sjednica (započinje, nastavlja ili završava) – po dvije, tri ili čak 5 (Npr. 18.1.2018. održan je završetak 100., nastavak 110. i početak 111. redovne sjednice Vlade KS, a 22.3.2018. održani su završeci čak 4 redovne i 1 vanredne sjednice i početak 1 redovne sjednice). Ovu pomalo konfuznu isprepletenost različitih sjednica, prati i praksa da neke započete sjednice traju sedmicama, ili čak mjesecima (100. redovna sjednica, započeta 26.10.2017. završena je 18.1.2018.; 90. vanredna sjednica, započeta 15.8.2017. završena je na svom trećem nastavku, 22.3.2018.;...). Pri tome, Vladu KS Poslovnik obavezuje da „Ukoliko je za sjednicu Vlade predviđen dnevni red koji ne može biti završen u toku jednog radnog dana, sjednica se nastavlja sljedećeg radnog dana do okončanja svih tačaka dnevnog reda...“. Što znači da, ovakvim ponašanjem, Vlada KS krši propise koji regulišu njen rad.

Vlada KS, inače, u kontinuitetu, ima najveću produktivnost, od svih kantonalnih vlada. Što je povezano sa obimom obaveza i veličinom budžeta. U 1. kvartalu 2018. razmotrila je 461 različitu mjeru, što je nešto manje od broja razmotrenih mjera u 1. kvartalu 2014. Zapravo, produktivnost u prvim kvartalima svake godine aktuelnog mandata niža je od produktivnosti u prvim kvartalima odgovarajućih godina prethodnog mandata.

Vlada KS, u 1. je kvartalu 2018. godine, utvrdila 9 zakona (7 u prijedlogu i 2 u nacrtu), što je više nego i u jednom kvartalu prethodne godine. No, to joj nije bilo dovoljno za najbolji rezultat u kantonalnoj konkurenciji, u ovom kontekstu, koji je, u ovom kvartalu, imala Vlada TK.

Od svega 5 strategija, utvrđenih na kantonalnim vladama, u prvom kvartalu 2018. godine, njih 3 utvrdila je Vlada KS.

Vlada KS je u utvrđivanju nacrta budžeta za 2018. kasnila 2 dana, u odnosu na Zakonom propisani rok. No, Budžet KS za 2018. godinu je jedan od svega tri kantonalna budžeta usvojen na transparentan način, uz organizovanu javnu raspravu.

Kanton Sarajevo jedini je koji na plate budžetskih korisnika (uključujući i naknade i doprinose) troši manje od polovine svog budžeta. I to znatno manje – svega 37%. Stim da ima i daleko najveći budžet, tako da mu za ostale potrebe (uključujući i razvoj) ostaje daleko najviše sredstava – od ukupne količine novca koji se iz svih kantonalnih budžeta troše na „ostale potrebe“ (osim plata) na KS otpada čak 43%.

Svoj program rada za 2018. godinu, Vlada KS utvrdila je sa dva mjeseca zakašnjenja – umjesto do kraja 2017., tek 28.2.2018. Pri tome, realizacija planiranog je vrlo skromna – utvrđeno je tek 20% od planiranog za realizaciju u 1. kvartalu 2018. (27 od 135 planiranih mjera).

Ni Vlada Kantona Sarajevo nije imuna od kršenja zakona i Ustava. Vlada KS krši Zakon o ravnopravnosti polova u BiH, sastavom Vlade, u kojoj su, od 13 članova, svega 2 žene, što Zakon prepoznaje kao diskriminaciju na polnoj osnovi. Ustavni sud Federacije BiH, donio je, u proteklim godinama, nekoliko presuda koje se odnose na povredu prava na lokalnu samoupravu u Kantonu Sarajevo, koje još nisu provedene.

KANTON 10

Vlada Kantona 10, u 1. kvartalu 2018. godine, imala je veći intenzitet rada od kvartalnog prosjeka u prethodnoj godini. Sa 12 održanih redovnih sjednica, u prvom kvartalu 2018., uz Vladu ZDK, jedina je koja je bila nadomak ispunjenja poslovničke obaveze o održavanju 1 redovne sjednice sedmično. No, za razliku od Vlade ZDK, koja je uz ovih 12 redovnih održala i 7 vanrednih sjednica, Vlada K10 nije održavala nikakve druge sjednice.

Relativno visok intenzitet rada nije, međutim, pratila i adekvatna efikasnost, pa je krajnji rezultat broj realizovanih mjera koji je značajno ispod kvartalnog prosjeka u prethodnoj godini. I koji je jedan od najlošijih kantonalnih rezultata, ostvarenih u 1. kvartalu 2018. godine. 95 mjera, realizovanih na 12 održanih sjednica.

Među realizovanim mjerama su i 3 zakona, od kojih je jedan temeljni, utvrđen u nacrtu.

Čitav prvi kvartal 2018. prošao je u radu bez programa rada. Naime, umjesto da program rada bude usvojen prije početka godine na koju se odnosi (dakle, do kraja 2017.), Vlada K10 ga je utvrdila tek posljednjih dana marta a Skupština ga nije razmatrala ni do kraja aprila (kada je finalizirana ova analiza).

Vlada K10 jedna je od 5 kantonalnih vlada koje, do kraja 1. kvartala 2018., nisu razmatrale izvještaj o svom radu u 2017. godini.

Vlada Kantona 10 je sa utvrđivanjem nacrta budžeta za 2018. godinu kasnila 15 dana, u odnosu na Zakonom propisani rok – umjesto do 1.11. nacrt Budžeta utvrđen je 16.11.2017. Budžet je usvojen na netransparentan način, bez organizovane javne rasprave. A 59% budžeta ide na plate (uključujući i naknade i doprinose).

Vlada Kantona 10, svojim sastavom, u kome je samo 1 žena, krši Zakon o ravnopravnosti polova u BiH.

Vijeće za zaštitu vitalnih interesa Ustavnog suda Federacije BiH, početkom februara 2017., donijelo je presudu da je Nacrtom Zakona o udžbenicima i nastavnim sredstvima za osnovne i srednje škole u Kantonu 10, povrijeđen vitalni nacionalni interes bošnjačkog i srpskog naroda. Ni do kraja 1. kvartala 2018. Vlada Kantona 10 nije razmatrala, utvrđivala i prema Skupštini uputila novi Zakon o udžbenicima, koji bi bio usklađen sa pravima svih konstitutivnih naroda.

